

KÖZELEDÉS AZ ÖRÖKKÉVALÓHOZ

Rabbi JÁKOV ADDESZ
Rabbi JEHUDA ADDESZ
fia

TARTALOMJEGYZÉK

A minden zsidóban jelenlevő erős belső szándék, mely az Ör- kkévaló szolgálatára irányul.	3
Magyarázata annak a mondásnak, miszerint a Szent Áldott Ő, a Tóra, és a zsidó nép egy.	6
Valamint a zsidó lélek mibenlétének megvilágítása.	6
A Szent Áldott Ő minden pillanatban létrehozza az egész teremtést. Valamint az a segítség, melyet ebből a tudásból meríthetünk az Ör-kkévaló szolgálatára	11
A Tóratanulás által végrehajtódó javítások a felső világokban, és annak eredménye, mely az egész zsidó népnek szolgál.	15
Vagyis az embernek fel kell ébresztenie magát az Ör-kkévaló szolgálatára, már az egész zsidó népen való segítség okán is.	15
A Tóraadás eseménye a Szináj hegyen, főként azon részletei szempontjából, melyek minden olyan időben hatnak, amikor egy zsidó a Szent Tórát tanulja.	19
Valamint az Ör-kkévalóhoz tapadás érzése a Tóratanulás által.	19
Az egész világ fennmaradása a Tórától függ.	29
A gánédenbeli fizetség és a gehinombeli büntetés ügyében.	32
Sokan lemondanak a saját maguk Tóratanulásra való átadásáról, mert úgy tűnik számukra, hogy még ha meg is próbálnák nem járnának sikerrel, vagy a tehetség hiánya, vagy az ebben az odaadásban lévő állóképesség hiánya miatt. <u>Néhány ok annak</u> megmagyarázására, hogy ez a lemondás miért is teljes tévedés. Valamint annak elmagyarázása, hogy lehetőségünk van nagyon sikeresnek lenni a Tóratanulásban.	35
A Bách szavai, mellyel a Sulchán Áruch Ajrách Chájim 47. pontjánál a Tóratanulás parancsolatának törvényét magyarázza	40

Annak a sok helyen írott dolognak a megmagyarázása, miszerint minden egyes Tóratanulás, vagy parancsolat betartás egyesülést okoz a léleknek a Teremtővel –áldassék-, és ez szent szellemi hatást hoz az emberre Tőle –áldassék-. Vannak olyanok, akik azzal érvelnek, hogy nem érzik ezt, valamint a válasz erre a kifogásra.....	44
Az ember és a barátja közötti parancsolatokról	47
A Tóratanulással elérhető nagy szintekről	52
A Tóratanulásra irányuló önfeláldozás, és a lemondás azokról a dolgokról, amelyek megakadályozzák az igyekvést a Tóratanulásban	62
Az ima ügyében	67
Annak a kötelességnek a nagyságáról, hogy minél többet foglalkozzon a szent Tórával	76
A Meszilász Jösórim 25. fejezetének szavai.....	79
A szentség és a szemérmesség ügyében.	83
Valamint azoknak az óriási következményeknek ügyében, melyek az egész zsidó népre származnak, minden egyes zsidónak ezen ügyekben lévő elővigyázatosságából.....	83
A büszkeség tilalma	95
A harag tilalma.....	97
Az örömmel és fellobbanással végrehajtott Tóratanulás és I-tenszolgálat szintje.....	100

1. Fejezet

A minden zsidóban jelenlevő erős belső szándék,
amely az Ör-kkévaló szolgálatára irányul.

5. Minden egyes zsidóban van egy nagyon mély belső szándék közeledni az Ör-kkévalóhoz –áldassék-. Vannak emberek, akik ezt gyakrabban érzik, és vannak akik ritkábban, de benne gyökeredzik minden egyes zsidóban.
6. A Midrás Rabában¹ a Tojldojsz hetiszakasz végén mesélik bölcseink –áldásra emlékeztük- : a Szentély lerombolásának idején a népek azt akarták, hogy az, aki elsőnek bemegy a Szentélybe rabolni, az egy zsidó legyen. (Úgy tűnik még jobban meg akarták alázni a zsidókat). Egy Jozsef Mesisza nevű zsidó magára vette ezt a feladatot, bement a Szentélybe és kihozta a menórát. Utána a népek azt akarták, hogy újra bemenjen és másvalamit is kihozzon, de nem egyezett bele mondván: Nem elég, hogy egyszer felmérgeztettem a teremtőmet, még egyszer felmérgezném?

---

¹ A szóbeli hagyomány több részre oszlik. Bár a szóbeli hagyományt nem lehet leírni, de az elfelejtődés miatti félelemből rögzítették. A misna rabbi Jehuda Hánósi által lett lezárva 200 körül, ez a parancsolatok törvényeit magyarázza. Hat rendre oszlik. A gemoró (a kettő együtt a Talmud) a misna végkövetkeztetéseinek későbbi korok rabbijainak vitatkozásai általi megmagyarázása. A babilóniai Talmudot Ravina és rav Asi zárta le 450 körül, a Jeruzsálemi Talmudot rabbi Jojchanan zárta le Tivérián 350 körül. A misna rabbijait tanaitáknak, a talmud rabbijait amoraitáknak hívják. A misnán kívül is vannak más tanaita források, melyek közül az egyik féle a midrás. A Midrás Rábá (a nagy midrás) Mózes öt könyvének magyarázatait tartalmazza hetiszakaszok szerinti felosztásban.

Megpróbálták rávenni sok pénzzel, fontos pozícióval, aztán kínzásokkal, halállal fenyegették, de sehogy sem állt rá, míg végül nagyon súlyos halált róttak ki rá, szétfűrészelték vasfűrészsel. Abban a pillanatban, amikor kilehellte a lelkét kiáltozott, de nem a kínzások miatt, hanem: Jaj, nekem, hogy femérgesítettem a teremtőmet! Jaj, nekem, hogy femérgesítettem a teremtőmet!

7. Felmerül a kérdés, honnan vette ez a zsidó az erőt egy pillanat alatti átforduláshoz, hiszen korábban ő bement a Szentélybe, és rabolt onnan, habár ez egy szörnyű gantzelt volt, miután ez egy nagyon nehéz idő volt a zsidók számára. Lerombolódott a Szentély, sokakat megöltek, sokakat foglyul ejtettek, sokak megsebesültek, sokan éheztek, sokat szenvedtek, és egy ilyen nehéz időben bement a Szentélybe, és rabolt onnan, aztán mégis egy pillanat alatt elért a legmagasabb szintre, vértanúhalált halt az Ör-kkévaló nevéért. Valamint a halálának pillanatában nem azon üvöltött, hogy megölik, hanem azon, hogy felmérgecsítette a teremtőjét.
8. A válasz minderre, hogy minden zsidóban található egy szentséges lélek, melynek kizárólagos akarata, minden erejével megtenni az Ör-kkévaló –áldassék- akarátát. De sok takaróréteg van ezen a lelken, melyeknek sokszor megvan a saját akarata. Főleg igaz ez akkor, ha ezek a rétegek az Ör-kkévaló szolgálata ellen hatnak az ember cselekedeteire. Miként ez a zsidó, aki elbukott a Szentélybe való bemenetel, és az onnan való rablás bűnében, mindenesetre egy pillanat alatt képes volt ilyen fordulatot tenni, mert a lelkének igaz valója egy nagyon szent lélek volt, melynek az akarata az Ör-kkévaló – áldassék- szolgálata mindenáron.

9. Minden zsidónak a feladata, hatni magában erre a benne lévő szent részre, hogy az hasson a cselekedeteire, viselkedésére, és ezáltal mindig az Ör-kkévaló szolgálatában haladjon.
10. Íme több módja is van az embernek, hogyan működtesse ezt a dolgot, de a lényegi vezetés két dolog által van. Az első az által, ha az ember tudja azt a nagyon jó dolgot, mely el van rejtve benne, valamint azt a benne rejlő nagy erőt, mely képessé teszi, hogy magas szintekre elérjen az Ör-kkévaló –áldassék- szolgálatában. A második, hogy tudja azokat a nagy hatásokat, melyeket minden egyes nem jó oldalra hajló cselekedete, beszéde, szándéka, gondolata, vagy akarata kivált.
11. Tudnia kell minden zsidónak, az világos, ha a fent említett két nagy erő teljesen tudott lenne kétségtelen, hogy egyedül ezáltal a tudás által hatalmas erőt lehetne kapni, megállni az összes próbatételben, és teljes erővel szolgálni a teremtőjét, éjjel-nappal. Elképzelhető, hogy egyáltalán nem tartozna a világhoz az elbukás lehetősége. Mivel azonban általában nem vagyunk képesek tudatában lenni a fent említett erőknek, ezért minél jobban tudatosítja magában az ember ezeket az erőket, és erősségüket, annál jobban hozzátevédik az akaratához és az erejéhez szolgálni a teremtőjét. A további fejezetekben az Ör-kkévaló –áldassék- segítségével megvilágítjuk a fent említett két erőt.

2. Fejezet

Magyarázata annak a mondásnak, miszerint a Szent
Áldott Ő, a Tóra, és a zsidó nép egy.
Valamint a zsidó lélek mibenlétének
megvilágítása.

1. A Rámchál² az Ádir Bámórajm című könyvében, ugyanígy a Nefes Hachájim³ című könyv 4. Kapu 11. fejezetében, valamint sok más könyv idéz egy mondást a Zóhárból⁴: A Szent Áldott Ő, a Tóra, és a zsidó nép egy. Vagyis A Szent Áldott Ő, a Tóra, és a zsidó nép ugyanaz a dolog. (Már megmagyaráztuk, mivel nem találhatunk pontosan ilyen kifejezést a Zóhárban, ezért úgy tűnik a Zóhárban található hasonló kifejezéseket szándékozták így magyarázni.)
2. Ezek a dolgok komoly magyarázatot igényelnek. Hogyan lehetséges egyáltalán ilyen dolgot mondani, hogy a Szent Áldott Ő, akinek nincs teste, és semmi hasonlatossága testhez, aki megtölti és forgatja az összes világokat, valamint a Tóra, ami a Szent Tóratekercs, és a zsidók, akik emberi lények – hát hogyan lehet mondani, hogy mindez egy?

---

²R'M'Ch'L': Rabbi Mojse Chájim Luzatto (1707-1746), korának egyik legnagyobb kabbalistája, idejében meg nem értett tehetség, a muszár-irodalom (az ember céljával, és tulajdonságaival foglalkozó könyvek) kiemelkedő alakja, Olaszországban született, majd később Amszterdamba költözött, végül Izrael földjén telepedett meg Akkóban, fiatalon járvány vitte el, Tivérián nyugszik rabbi Akiva mellett.

³ Gáon rabbi Chájim miVolozsín könyve "Az élő lélek", lásd 46

⁴ A kabbalisztikus irodalom alapműve "A Ragyogás könyve" a tanaita rabbi Simon bár Jochájhoz ל"צ (160 körül) köthető

3. A dolog megvilágítása előtt meg kell jegyezni, hogy íme az ember testből és lélekből van összekeverve. A test mindenki számára tudott és érzékelt, de habár minden ember tud a lélek létezéséről a testben, hiszen világos a különbség élő s holt között, valamint jól is érzékelhető számára, mégis nagyon nehéz teljes mélységében körülhatárolni a lélek mibenlétét. Arra a kicsire, mely számunkra érthető ebből, lehet egy hasonlatot hozni a napsugaraktól, melyek a napból folytatódnak. Mert a napsugár teljes léte és milyensége a napból következik és táplálkozik, és ha az ember egy deszkával elvágja a napsugarat a naptól, a deszka mögött egyáltalán nem lesz abból a napsugárból (Ezek között a deszkán át nem hatoló részek között vannak a szem által látható részek). Hasonlóképpen van a zsidó lélek is, mely a Teremtőtől –áldassék- folytatódik, és a teljes léte és mibenléte a Teremtőtől –áldassék- táplálkozik és következik. (De biztos, hogy nagyon távol van egymástól a hasonlat és a hasonlított dolog, hiszen a lélek és a Teremtő mibenléte közötti távolság mérhetetlenül, elképzelhetetlenül nagyobb a nap és a napsugár mibenléte közötti távolságnál. A hasonlat csak azt a részletet szándékozta megragadni, hogy az egész mibenléte az onnan való táplálkozás, következés.) Igazából minden, ami a világban van az a Teremtőtől –áldassék- táplálkozik és következik (itt nincs hely bővebben beszélni erről), de a zsidó lélek esetében ez közvetlenebb és jobban érzékelhető.
4. Térjünk most vissza a mondás azon részének megvilágításához, miszerint a Szent Áldott Ő és a zsidó nép az egy dolog. Ez azt akarja mondani, hogy a zsidó lelkek szellemi világító hatások (A kabbalisztikus könyvek nyelvezetében a jó szellemi hatásokra különböző fényel kapcsolatos kifejezéseket használnak. Egyike az okoknak erre a nyelvhasználatra

az, hogy a fizikai létezésben a fény a legszellemibb dolog, valamint jó dolog. Természetesen vannak még mélyebb okok, de a helyhiány miatt itt nem tudunk bővebben beszélni róla), mely hatások közvetlenül az Ör-kkévalóból –áldassék- következnek, aki az eredete ennek a világitásnak. Ezt szándékozva mondani azzal, hogy az Ör-kkévaló és a zsidó nép egy, vagyis az egyik a hatás eredete, a másik a hatás, ami hat.

5. Ahhoz, hogy a mondás további részét miszerint 'a Tóra is egy a zsidó néppel, valamint a Teremtővel' is megvilágítsuk, előbb meg kell említeni egy fontos alapszabályt, mely több helyen el van magyarázva bölcseink mondásaiban. Egyike ezeknek a Szánhedrin traktátus 99. lapján „a lélek fáradozik, fáradozás az övé” verset magyarázták bölcseink (a kettős nyelvezet megmagyarázása végett, hiszen a Tórában nincs fölösleges szó): Ha ő fáradozik ezen a helyen, a Tóra fáradozik neki egy másik helyen. Rási⁵ magyarázata szerint, ha az ember fáradozik a Tórával, a Tóra megy és kéri az Ör-kkévalót –áldassék-, hogy segítsen neki megérteni a Tórát. Ebből érthető, hogy a Tóra nemcsak az a Tóratekeres, ami ebben a világban van nekünk, hanem van a Tórának a felső világokban egy szellemi léte, mely képes kéréseket kérni az Ör-kkévalótól –áldassék-. (mindenki számára tudott, hogy vannak szellemi létezők, mint például az angyalok)
6. Ez alapján érthető a szándék abban, amit mondtak bölcseink –miszerint a Tóra is egy a Teremtővel –áldassék-, és a zsidó néppel. Vagyis a Szent Áldott Ő úgy rendezte a teremtés rendszerét, hogy a zsidó lelkekre tőle jövő hatás, a Tóra szellemi létén keresztül

---

⁵ R'ST': Rabbi Slomo Jicháki (~1050-1105), a legfontosabb magyarázóink, általában mindig a legegyszerűbb magyarázatot adja, gyakorlatilag ő kezdte el a Tóramagyarázatok leírt formában való közzétételét, végigmagyarázta az egész írott tant, és szinte az egész szóbeli tan gerincét (Misna, Gemóra, Midrás Rábá ...)

jöjjön. Mert a benne lévő hatás megformálása, mely a zsidók lelkeinek megformálódása, a szent Tóra hatásán keresztül történik, ami szintén egy Tőle –áldassék- származó hatásfajta. (Így magyarázhatóak a Rámchál szavai az Ádír Bámórajm c. könyvben, talán bizonyos részletekbe nem mentem bele, mégis általánosságban így érthető a szándéka. Lásd ott.)

7. Van még egy plusz dolog ebben, hiszen az ember lelkében található legerősebb vágy az, hogy még jobban összeköttetésben legyen az eredetével, és még nagyobb hatást kapjon, és ez még jobban megerősítse magát a lelket. Mindezek alapján az erre a dologra való érdemesülés módszere az, hogy tegyen hozzá a tórai dolgaihoz, vagyis a Tóratanuláshoz, és a Tóra betartásához. (A Tóra betartása általános kifejezésben bennefoglaltatik mindenféle szolgálata az I-tennek, melyek a Tórában vannak leírva. Vagyis a parancsolatok betartása, és a bűnöktől való tartózkodás, akár ember és Teremtő közötti dolgokról, akár ember és barátja közötti dolgokról legyen is szó. Ugyanígy az imádkozás. Mindezek benne vannak a Tóra általános kifejezésben, a mi témánk, a többlet hatás vonzásának szempontjából). Mert ezek által ébred fel a felső hatás, mely aztán hat rá a Tóra fényeire keresztül.
8. Íme ha jobban belegondol az ember ezekben a dolgokban, ez feltétlenül egy erős vágyat ébreszt benne a Tóratanulásra, és mindenféle más tettek, melyekkel a Teremtő –áldassék- akaratát hajtja végre. Ezek által kerül kapcsolatba a lelke annak forrásával, és még nagyobb fényt hoz a lelkébe, mégpedig ugyanabból a fajtából, mint a lélek. Mert igazából ez sokkal inkább a belső vágya a léleknek, mint a világ más dolgai. Ahogyan a Meszilász Jösórim⁶ is írja az első fejezetben:

---

⁶ A Rámchál egyik fő műve „Az egyenesek ösvénye”

Mivel a lélek fentről való, az igazi élvezet számára csak az Ör-kkévaló fényéből van.

3. Fejezet

A Szent Áldott Ő minden pillanatban létrehozza az egész teremtést. Valamint az a segítség, melyet ebből a tudásból meríthetünk az Ör-kkévaló szolgálatára

1. Írva van: „kezdetben teremtette ... az eget és a földet ...” Íme milyen alapvető különbségek vannak a között, ahogyan a Teremtő teremt és a között, ahogyan az ember alkot egy dolgot. Kettő ezek közül. Az első, hogy a Szent Áldott Ő a világot a „semmiből valami” úton teremtette, míg ha az ember megformál valamit azt a „valamiből valami” módon teszi, dolgok összekeverése, összeállítása, szétválasztása által. A második pedig az, hogy az ember, amikor megformál egy dolgot, befejezésének pillanata után, a dolog a továbbiakban fennmarad nélküle is. De a Szent Áldott Ő minden pillanatban ugyanúgy létrehozza a teremtést, mint a világ teremtésének idején. Valamint, ha –I-ten ments!-le akarná rombolni a világot, nem kéne a lerombolásához egy új dolog, hanem elég lenne megszakítani a fenntartását. Ennél sokkal részletesebben el van ez magyarázva a Nefes Hachájimban az 1. és a 3. Kapuban, lásd ott.
2. Az 1. Kapu 2. fejezetében írja (egy kicsit más formában): Nem olyan a Szent Áldott Ő tulajdonsága, mint az emberek tulajdonsága. Mert ha az ember épít egy házat például fából, az építő nem saját erejéből teremti és hozza létre a fát, hanem vesz fákat, melyek már meg lettek teremtve, és összerendezi őket épületté.

Miután tetszése szerint összerendezte, annak ellenére, hogy az ereje elválik és elmegy tőlük, mégis az épület fennmarad. Am a Szent Áldott Ő, miként az összes világ teremtésének idején teremtette és léteztette a végtelen erejével a valamit a semmiből, ugyanígy azóta folyamatosan, minden nap, minden egyes pillanatban e világok létezésének minden ereje, rendszere, fennmaradása csak attól függ, amit Ő –áldassék neve!- hat rájuk akarásával –áldassék-, minden pillanatban új erőt és fényt juttatván beléjük, és ha Ő –áldassék- akár egy pillanatra is elválasztaná tőlük hatását, ugyanabban a pillanatban, minden semmivé és ürességgé válna. A 3. Kapu 11. fejezetében írja: Ez az egyik leglényegesebb alapja a hitnek, mert minden egyes zsidónak rögzítenie kell a szívében, hogy egyedül az Ör-kkévaló igazi erő birtokosa, és igazából Ő a lelke, életerje, lényegi forrása, minden embernek és teremtménynek, valamint az összes erőknak és világoknak.

3. A 3. Kapu 11. fejezetében további magyarázat van erre: Miután az egész teremtés az Ör-kkévaló parancsa által lett meg, miként a Börésisz hetiszakaszban⁷ van írva, az Ör-kkévaló minden egyes dologra mondta, hogy úgy legyen, és úgy lett. Az Ör-kkévaló mondása az egy szellemi entitás, mely realizálja a világ minden aktuális létezőjének létezésre irányuló potenciálját. Ott el van magyarázva, hogy ez az „Ör-kkévaló teremtő mondása” nevű szellemi létező megmaradt és fennáll, és nem fejeződött be a léte a teremtés napjaiban. Valamint ez a fennálló szellemi létező élteti, és tartja fenn mindazt, ami a világban van, mintegy élő lelkeként minden létezőnek.
4. Továbbá úgy magyarázza ott a verset Jesájohuból (40; 5): „és látni fogja ott az összes hús együtt, hogy az Ör-

---

⁷ Mózes I. 1-6 fejez.

kkévaló szája beszél”, miszerint a vers ezzel azt szándékszik mondani, a következő világon annyira kitisztulnak érzékeink, hogy érdekesülünk valójában látni a fizikai szemünkkel, hogyan jön ki minden egyes dolog az Ör-kkévaló mondásából, és hogyan élteti azt. Lásd ott.

5. Azt is írja ott, hogy egy ehhez hasonló tapasztalás volt a Szináj hegyi eseménynél, a Tóraadásnál. Ez benne foglaltatik a Jiszraj hetiszakaszban lévő⁸ vers „és az egész nép látta a hangokat” –magyarázatában. (Az egyszerű magyarázat az, hogy a Szináj hegyi eseménynél egyedi hangok voltak. De sok magyarázat van a Tórában, miként bölcseinktől –áldásra emlékeztetük- világosan tudjuk, hogy a Szináj hegyen minden egyes versre sok magyarázat adatott, mind a négy fő magyarázási formában, melyek a psát⁹, a remez¹⁰, a drás¹¹ és a szojd¹². Az egyik magyarázata ennek a versnek a szojd alapján az, hogy ez a hang az Ör-kkévaló mondása volt, amellyel a világot teremtette. Vagyis abban az időben érdekesültek igazából látni, hogy ez a hang hogyan is lelke az egész teremtésnek, valamint hogyan is élteti az egészset. A későbbiekben az Ör-kkévaló segítségével tovább magyarázzuk ezt a Szináj hegyi Tóraadás eseményével foglalkozó fejezetben.
6. Íme ennek a dolognak a tudásában nagy erő rejtezik arra, hogy segítsen az embernek folyamatosan közel érezni magát a Teremtőhöz –áldassék-, mert ez által a tudás, és az abban való elmélyedés által az ember minden pillanatban látja az Ör-kkévaló kezét és hatását

---

⁸ MózesII. 20;18

⁹ egyszerű magyarázat

¹⁰ jelek, utalások

¹¹ bizonyos szabályrendszer(ek) alapján való kitanulás

¹² titok

mindabban, ami körülveszi. Ám ezt nem elég egyszer megtanulni, hanem minél inkább ismétli magának, és szoktatja a gondolkodását hozzá, ez a tudás annál inkább eredményezi neki az Ör-kkévaló közelségének érzését.

4. Fejezet

A Tóratanulás által végrehajtható javítások a felső világokban, és annak eredménye, mely az egész zsidó népnek szolgál.

Vagyis az embernek fel kell ébresztenie magát az Ör-ökkévaló szolgálatára, már az egész zsidó népen való segítség okán is.

1. A Zóhár Hakojdesből, és más kabbalisztikus könyvekből kiderül, hogy a rendszerben, melybe rendezte a Szent Áldott Ő a világot, a mi világunkon kívül még sok-sok világot, és számtalan felső szellemi erőt teremtett. A zsidók által végrehajtott parancsolatok és jócselekedetek, világokat építenek és javítanak meg, és ezáltal óriási jó hatás jön az anyagiakban és a szellemiekben a zsidó népre, és ha a másik oldalról nézzük, a Tóratanulás hanyagolásával a fordítottja történik –I-ten ments!-.
2. Az az egyik legalapvetőbb alapszabálya a titkos Tóranak, hogy vannak felső világok. Valamint a mi világunk helyzete, és a felső világok helyzete kölcsönösen függ egymástól. Úgy tűnik, hogy a zsidók evilági cselekedetei rögzítik a felső világok helyzetét, és a felső világok rögzítik ennek a világnak a helyzetét.
3. A Nefes Hachájim az 1. Kapu 4. fejezetében megvilágítja, hogy a Szentély lerombolása a következő rend szerint zajlott: A zsidó nép nem jó cselekedetei által lerombolódott a felső szellemi világokban lévő Felső Szentély. Miután a bűnök miatt lerombolódott a

Felső Szentély, ennek következtében tudtak a népek hatalmat gyakorolni az Alsó Szentélyre a Templomhegyen, és lerombolták.

4. Ugyanígy van a száműzetés ügye. A zsidók a népek általi földjükről való száműzetése is ezen a módon történt. A zsidók a bűneik által hibát okoztak a felsőbb szempontokban, melyek Izrael földjének szentségére irányultak, és ebből következően Izrael földje is csorbát szenvedett, hogy a népek kezére hagyatott.
5. Ez alapján írja a Nefes Hachájim a 1. Kapu 4. fejezetében, ezzel a kifejezéssel: „ez az ember Tórája (törvénye értelemben)” – hogy egyetlen zsidó se mondja: Ki vagyok én ehhez? Milyen erőm van hatni a cselekedeteimmel az Akaratra? Hanem értse, tudja és rögzítse szívének gondolataiban, hogy minden egyes pillanatának cselekedetének, beszédének, gondolatának egyetlen apró részlete sem veszik el –I-ten ments!-. Valamint minél inkább sokasítja, és minél inkább nagyvá és emelkedetté teszi őket, annál inkább felmennek a forrásukhoz a legfelsőbb világokba, csillogó-villogóvá tenni a felső fényeket. Eddig az idézet. Vagyis az embernek figyelnie kell arra, hogy az erejét megőrizze Tóratanulásra, és a parancsolatok megtételére, mert íme minden egyes parancsolat félelmetesen jó hatásokat fejt ki az összes világokra.
6. A Nefes Hachájim ír még ott a másik oldalról is, ezzel a nyelvezettel: A bölcs ember, aki igazán megérti ezt, beleremeg a szíve, amikor belegondol a nem jó cselekedetei meddig elérnek a rombolásban és a pusztításban, még egy kis bűn esetében is –I-ten ments!-. Eddig az idézet.
7. Hallottam egy jó példát a dologra. Egy ember ül a rakétavezérlő teremben és megnyom egy gombot. Eme

kis tett által lehet, hogy a rakéta ellenségeket talál és öl meg, megmentvén hazáját, de lehet, hogy egy nem jó gomb megnyomása által a saját országában öl. Amikor jönnek, hogy megdicsérjék e jó tettéért, vagy leszidják e hibája miatt így szabadkozik: Mit tettem én? Hiszen csak megnyomtam egy gombot! De tévedés így érvelnie, hiszen ez a rendszer eredetileg úgy lett tervezve és megalkotva, hogy egy ilyen kis cselekedet ilyen félelmetes következményekkel jár.

8. Ezek szerint kitanultuk, hogy ha az ember Tórával foglalkozik, segít az egész zsidó népen, hiszen megjavítja a felső világokat, és ezáltal az egész zsidó nép számára megnöveli az áldásra és sikerességre irányuló hatást. Alkalmanként akad, hogy az ember tanul egy órát, de miután befejezte, úgy érzi nem tett eleget, ám igazából fel sem tudja fogni mekkora segítséget hozott a zsidó népre az alatt az óra alatt. Lehetséges, hogy betegeket gyógyított meg az érdemével. S ez nem csak a Tóratanulásra értendő, hanem ugyanígy van minden egyes megtett parancsolat esetében is, de a Tóratanulás ereje annyira egyedülálló, hogy bölcseink –áldásra emlékeztetük- az mondták a Misna Péó traktátusában: A Tóratanulás szemben mindennel. Nem csak a Tóratanulás és a cselekvő parancsolatok megtételével van így, hanem az ember büntől való tartózkodása is segítség az egész zsidó népnek. Lásd meg, hogy a Nefes Hachájim a 4. Kapu 11 fejezetétől a végéig, jól elmagyarázza ezt az ügyet, ugyanígy az 1. Kapu 1. fejezetében.
9. Íme minden zsidóban van egy a szenvedőkkel szembeni erős szájalomérzet, és egy szándék segíteni nekik, miként az a gemóróban is áll, a Jövómajsz traktátusban: A kegyelem és a jócselekedetek a zsidó nép ismertetőjegyei, lásd ott. Ezért amikor az ember döntés

előtt áll, hogy ezt az órát Tóratanulásra fordítsa, vagy inkább menjen és elcsábuljon valami Tóra hanyagolásra, még ha nem is sikerül a tanulás oldalára billentenie a mérleget a Tóratanulás kötelezettségének figyelembevételével, mindenesetre még mindig megpróbálhatja a zsidó nép szenvedőinek megsegítésére irányuló vágy figyelembevételével. Mert az ő tanulása használ nekik, még ha nem is áll erejében pontosan tudni kin segít, és milyen módon, de bölcseink –áldásra emlékeztük- szavai biztosan igazak rá, és biztosan segít a zsidó népen.

5. Fejezet

A Tóraadás eseménye a Szináj hegyen, főként azon részletei szempontjából, melyek minden olyan időben hatnak, amikor egy zsidó a Szent Tórát tanulja.

Valamint az Ör-kkévalóhoz tapadás érzése a Tóratanulás által.

(Ez a fejezet tartalmaz egy kis magyarázatot a hit témakörében is)

1.rész

1. A Szináj hegyi Tóraadás esemény részletesen le van írva a Tórában a Jiszraj hetiszakaszban¹³, a teljes ügyet lásd ott. Itt a helyhiány miatt nem tárgyaljuk részletesen, de egy részletet megvilágítunk, amely a szent könyvekben el van magyarázva a Szináj hegyi esemény kapcsán, valamint azt, amit ki tudunk tanulni a mi témánkkal, a Tóratanulással és az Ör-kkévaló szolgálatával kapcsolatban.
2. Habár ennek a könyvnek nem célja, hogy bizonyítékokat hozzon a hitre, hanem inkább az Ör-kkévaló szolgálatához való közeledés módszereinek megmagyarázása, de miután ennek a fejezetnek a Szináj hegyi esemény a témája, ezért mégis elmagyarázunk - az Ör-kkévaló segítségével- egy kicsit abból, ami hit szempontjából mondható a Szináj hegyi eseményről. Íme alapvető különbség van a zsidó és a többi olyan

---

¹³ MózesII. 18-20

vallás között, amely az I-teni megnyilakozásról szóló történetekre alapoz. A többi vallások egyes embereknek, vagy egyedi csoportok számára történt megnyilatkozásokról mesélnek, emiatt az egész vallásuk attól a hittől függ, hogy ezek az emberek nem hazudnak. Aki ismeri más vallások történetinek részleteit tudja, hogy a természetes logika semmilyen módon nem képes elfogadni a verzijójukat. Nehéz lenne itt részletesebben hozni a tévedéseiket, és rávilágítani félelmetes furcsaságukra. Ezzel szemben van a zsidó vallás félelmetes Szináj hegyi kinyilatkoztatása, amely a Tórában elmagyarázott módon milliók szeme láttára történt. Hiszen a Tórában írva van, hogy hatszázezer húszévesnél idősebb férfi szeme láttára történt. Ha ez így van, akkor az a nőekkel együtt körülbelül egymillió kétszázezer, a fiatalokat is beleszámítva már több mint kétmillió, és még hozzá kell venni a kevert népet, akik Egyiptomból jöttek fel velük. Egy ilyen történetet nem lehet hazugságalapra építeni, hiszen ha például megjelenik valaki, és azt mondja, hogy látott egy élőlényt, amiről nem hallott még soha senki, akkor aki akar hisz, aki nem akar nem hisz neki. De ha azt meséli, hogy ezt több millió emberrel együtt látta, aki ezt hallja rögtön megkérdezi vajon hova tűntek el ezek a milliók hirtelen, ám ha a milliók valóban megjelennek, és azt mondják tényleg látták - hát miért találnának ki többmilliónyian egy ilyen hazugságot? Pláne, ha ez arra kötelezi őket, hogy magukra vegyék a Tóra és a parancsolatok igáját.

3. Ez is az oka annak, hogy vannak nagy vallások, melyek ugyan a vallásukat a Szináj hegyi eseményre alapozzák, de a továbbiakban hozzáteszik, hogy az idők folyamán beállt egy forradalmi változás a zsidó vallásban, és létrejött az ő vallásuk. Ezért kitalálnak olyan hazugságokat, melyeket azt értelem képtelen elfogadni.

Eleve kérdéses, miért kellett egyáltalán a zsidó vallásra építkezni, ami rögtön kérdésessé teszi a vallásukban azt, ha elismerik azt, hogy kezdetben a zsidó vallás volt az igaz, hogyan lenne lehetséges az általuk hozott illogikus okokból kifolyólag a vallás megváltozása. (Ez okozza azoknak a vallásoknak a félelmetes gyűlöletét is, hiszen a logika nem fogadja el ezt a változást). Az ok, ami miatt mégis a zsidó vallásra építkeztek az, hogy a vallásuknak legalább az első szintjét olyan dologra akarták alapozni, amit a logika kénytelen elfogadni. Ez a zsidók Tórája, mely milliók szeme láttára adatott a Szináj hegyen, miután egy ilyen dologban lehetetlen hazudni, ezért ez volt az egyetlen lehetőségük a dolgot valami igaz dologból indítani.

4. Azt pedig nem lehet kérdezni: Ha a fent említett érvelés helyes, akkor hogyan lehetséges mégis, hogy a világi tudományokban művelt emberek egy része nem ismeri el a zsidók Tóráját? Íme nap mint nap láthatunk szemünkkel tanult embereket, akik megpróbálják lekicsinyíteni a holokausztot, habár ez teljesen szemben áll a logikával. De ha az embernek van valami személyes érintettsége a dologban lehetséges, hogy a tudomány nevében mond olyan dolgokat, melyek teljesen ellentmondanak a logikának. Néha azért, mert a személyes érintettség azt okozza neki, hogy mást mond, mint amit gondol. Néha azért, mert az érintettség már teljesen megváltoztatja a gondolkozását is. Sokféle érintettsége van az embernek a mi ügyünk tekintetében is. Akár az, hogy nehéz számára tettelesen megváltoztatni az életmódját, akár egyéb érintettségek, melyeket itt nincs hely bővebben kifejteni. Egyik közülük, mely meg van említve a versben is: „a megvesztegetés megvakítja a bölcsek szemeit, és

meghamisítja az igazak szavait”. A Vilnai Gáon¹⁴ rávilágít három pontra ebben a versben. 1. Meg kell érteni ezt a dupla kifejezésmódot, hogy a vers írja „megvakítja a bölcsek szemeit” aztán visszatér a témára és azt mondja „meghamisítja az igazak szavait”; 2. Meg kell érteni a két nyelvezet különbségét, mert először az van írva, hogy megvakítja szemeit, másodszer pedig meghamisítja szavait; 3. és először azt írja bölcsek, másodikra pedig igazak. S a Vilna Gáon megmagyarázza ezeket pontokat, miszerint az ítékezés idején a bírók sikeressége abban, hogy igazul ítéljenek két dologtól függ. Az első, hogy jól megértsék a kialakult helyzetet. A második pedig, hogy letisztazzák hogyan kell eljárni a törvény értelmében egy ilyen helyzetben. A vers azt mondja, hogy a megvesztegetés megváltoztatja mindkettőt. A helyzet meglátását is, erre jön a megvakítja kifejezés, a bölcsek kifejezés pedig azt mutatja, hogy mindegy milyen szinten van a Tórában. A megvesztegetés továbbá megváltoztatja a Tóra törvények aktuális helyzetre való alkalmazásának megértését is. Erre jön a meghamisítja kifejezés, az igazak kifejezés meg arra utal, hogy az igaz mivoltukat a Tóra tudása adja. Pontosan így van a mi esetünkben is, hogy a személyes érintettség megváltoztatja a logikájukat, akár a helyzet meglátásában, akár azoknak a következtetéseknek a megértésében, melyeket ebből a helyzetből le kell vonni.

5. Szükséges általánosságban tudni, hogy mindenféle világi tudományterületen van kétféle tudomány. Az elméleti tudomány magába foglalja a mindenféle filozófiai kérdéseket és az ehhez hasonlókat. A gyakorlati tudomány a mindenféle fizikai kérdéseket és

---

¹⁴ 'A vilniuszi zseni' rabbi Elijóhu miVilna (1720-1797) korának egyik legkiemelkedőbb rabbija, hatása mai napig határozottan érvényesül a vallásos zsidóságban

az ehhez hasolókat. Az elméleti tudósok között találhatunk ugyanazon az egyetemen több professzort, melyek közül ez egyik egyféle hitet tanít, a másik egy másfélét, a harmadik egyik féle hittagadást, a negyedik egy másik félét. Íme ha jobban belegondolunk, akár annak figyelembevételével, hogy a zsidóság az egyetlen igaz, látjuk, hogy szavaik üresek. Hiszen az ő véleményük szerint sem lehet egynél többnek igaza közülük, és a többi teljes tévedés. Akkor hát hogyan lehet mindegyikük professzor? Csakhogy az elméleti tudományokban a fontos pozíciók megszerzése nem a mondanivaló helyességének fokától függ, hanem sokkal inkább attól, hogyan tudja olyan formába rendezni mondanivalóját, hogy az érdekes és jól ismételt legyen a tanítványok számára, és semmi mástól. (Vannak olyan tudományterületek, melyek keverékei az elméleti és a gyakorlati tudománynak, vagyis a mondanivalójának alátámasztásában először tényekre támaszkodik, aztán a saját elméleteire. A teremtés kérdését érintő sok mondásuk ilyen, és a hihetőség szempontjából nem sokkal erősebb az elméleti tudománynál. Hiszen egyetlen gyártulajdonos sem fektetne sok pénzt egy drága és kockázatos gyártásba (nem szokás befektetni kétségre, csak biztosra), ha a meggyőzésére felhozott érvek ilyen kevert fajták. Csak akkor egyezne bele, ha az érvek elejétől a végéig a tényekre alapulnának.)

6. Íme sokat van még mit mondani a hit bizonyításának témájában, de itt nincs hely bővebben beszélni róla, de talán megsegít az Ör-kkévaló –áldassék- más helyen bővebben írni róla, itt pedig folytassuk ezt az ügyet, csak annak a részletnek a szempontjából, ami ki tudunk tanulni az Ör-kkévaló szolgálatára a Szináj hegyi eseményből.

2.rész

1. Visszatérve témánkhoz, hogy milyen tapasztalatot nyerhetünk a Szináj hegyi esemény részleteinek tudásából az ügyünkhöz, az Ör-kkévaló Tóratanulás általi szolgálatához. A Rámchál írja a Derech Hasém című könyvében: A Szináj hegyi eseménynél azokon a megnyilvánulásokon kívül, melyek ki vannak fejtve a Jiszraj hetiszakasz verseiben, volt még egy félelmetes dolog, amelyet a Szent Áldott Ő láttatott velük valódi érzékeléssel, hogy minden ami a világban van, hogyan árad ki és következik a Teremtőből –áldassék neve-. Azt, hogy nincsen egyetlen önmagától létező sem a Teremtőn kívül, hanem a dolog létezése minden egyes pillanatban a Teremtő által van, tőle árad, és belőle következik. Ugyanígy magyarázza a Nefes Hachájim a 3. Kapu 11. fejezetében, lásd ott. (már idéztünk szavaiból a 3. fejezetben, lásd ott.). Nézd meg a Nefes Hachájim mit ír ott, hogyan jelzi ezt a vers, itt nem tudjuk bővebben tárgyalni.
2. A mondanivalójuk szándékának megvilágításához lehet hozni egy példát. Ha jön Ruvén és azt mondja Simonnak, kiderült számára Léviről, közös barátjukról, hogy egyáltalán nem is ember, hanem egy másik ország kémei által működtetett robot. Erre persze Simon százával fog hozni ellenérveket, hogy miért teljesen elfogadhatatlan ez az értelem számára stb. De ha Ruvén azzal jön Simonnak, miszerint kiderült számára Simonról magáról, hogy egy robot, ebben az esetben Simonnak egyáltalán nem kell érveket hoznia szavainak bizonyítására. Hiszen Simon ismeri önmagát, tudja saját mibenlétét, hogy ő egy ember lélekkel stb. Íme a Szináj

hegyi eseménynél az összes ember érezte, valós érzékszervi érzékeléssel és tudta tökéletes tudással, hogyan következik egyenesen a Teremtőből –áldassék- a létezése és a helyzete, egy teljesen részletezhetetlen módon.

3. Igazából nem csak a Szináj hegyi esemény idején van az, hogy ha az ember érdemesül teljesen megismerni a lelkét, ebben magától értetődően bennefoglaltatik a tökéletes tudása annak, hogyan teremődik a Teremtő –áldassék- által. Hiszen a lélek teljes mibenléte a Teremtőtől –áldassék- árad ki és belőle következik. (Persze nem csak a lélek, de a lélek esetében közvetlenebb)
4. Íme van sok ember, akiben megvan ez az érzés, vagy legalább bizonyos mértékben megvan, és boldog, aki érdemesül erre, mert ez az érzés el tudja hozni az embert az Ör-kkévalóhoz való nagyon erős ragaszkodáshoz. De aki nem érdemesült erre az érzésre, az is el tud jutni félelmetes és magasztos szintekre az Ör-kkévalóhoz való ragaszkodásban. (Igazából sokakban, akik abba a tévedésbe esnek, hogy nincs nekik meg ez az érzés, bennük is megvan az érzés, csak nem olyan erős fokon, ahogy akarják, és ezért érzik annak hiányát). De a lényeg az, hogy nem minden ember érzi ezt erős formában, és ez a teremtésben jelenlevő elrejtésből fakad, amely a lelken van a test által. Itt nincs hely bővebben tárgyalni ezt.
5. Íme, még aki nem is érdemesült erre az érzésre, annak a számára is van pár módszer, mellyel segíteni tud ennek az érzésnek. Egyike a módszereknek a szent Tóra tanulása. Egyik oka ennek (e pont folytatásában felhozott dolgok részben azon a magyarázaton alapulnak, amit rabbi Smuél Rossovsky –áldásra az igaz emlékezete- írt, a Makajsz traktátusban felfedezett

újdonságokra írott könyvében, újabb Misna kiadásokban megtalálható a vége felé, lásd ott.), ahogyan fentebb magyaráztuk a Szináj hegyi eseménynél az egész zsidó népben megvolt teljes erősséggel ez az érzés. A Nefes Hachájim a 4. Kapu 14. fejezetében a Tóratanulás ügyében ezt írja (kicsit más formában): Mindig, amikor az ember a Tórával foglalkozik, és ahhoz van ragadva, annak szavai olyan boldogok, mint amikor adattak a Szinájon; miként a Zóhárban is áll a Chukász hetiszakasz elején: Aki igyekszik a Tórában olyan, mintha mindennap a Szináj hegyén állna, hogy átvegye a Tórát... (figyeljük meg jól az „igyekszik a Tórában” kifejezőmódot, ebben láthatjuk jelezve, hogy még ha nem is volt annyira sikeres a tanulásában, mint amennyire szeretett volna, mindenestre mégis foglalkozott a Tórával és igyekezett tanulni). Ennek az oka az, hogy miként a Szináj hegyi eseménynél hozzá voltak ragadva a szavaihoz –áldassék- (már amennyire ezt lehet mondani), ugyanígy most is minden időben, amikor az ember a Tórával foglalkozik, és tanulja azt, ezáltal hozzáragad a szavához –áldassék-. Abból kifolyólag, hogy már minden megmondott a szájából –áldassék- Mózes számára a Szináj hegyén, még az is egy kisgyerek fog kérdezni a rabbijától... Ugyanígy most is, amikor az ember a Tórának valamelyik szavával foglalkozik, az a szó valódi lángot vet a szájából –áldassék-, már amennyire lehet így fogalmazni. (Itt nem fizikális tűzre kell gondolni, hanem egy szent szellemi entitásra. Valamint a szája –áldassék- kifejezés is csak egy emberi felfogást könnyítő hasonlat), és úgy számítják neki, mintha most kapná a Szinájon tőle –áldassék-. Erre mondták bölcseink –áldásra emlékeztetük- jó pár alkalommal, hogy a szavai boldogok, mint amikor adattak Szinájon, és akkor ez lehoz és vonz, egy fény és áldás hatást az összes világokra a felső forrásából, és a föld megvilágosodik a

Tiszteletétől és áldást nyer, ezáltal bőséget és áldást hoz a világra. Eddig tartanak a Nefes Hacháijm szavai, melyekből kiérthető, hogy a Tóraadás idején történt megvilágosodások minden egyes alkalommal visszatérnek, amikor egy zsidó a Tórával foglalkozik, csak érthetően kisebb fokon, mint a Tóraadás lényegi idejében, de ugyanabból a fajtából valók. Ugyanígy van a mi témánk esetében is, hogy az ember a Tóratanulás által egy bizonyos mértékig érdemesül a fent említett belső érzésre, amiben a lélek érzi az igazi kapcsolatát a világ teremtőjével.

6. Általánosságban összefoglalva az említett dolgok:

1. Van egy olyan foka az Ör-kkévalóhoz való ragaszkodásnak, melyben a lélek egy belső, igazi megismeréssel érdemesül megismerni saját mibenlétét, hogy ő egy szellemi hatás, ami a Teremtőtől –áldassék- árad ki. Ekkor érzi a lélek az igazi kapcsolatát a világ teremtőjével.
2. A Tóraadás idején az egész zsidó nép érdemesült teljességében erre a szintre.
3. A Tóraadás idején kívül is vannak sokan, akik érdemesülnek erre, mindenki mértéke szerint, akár az érzésben magában, akár annak gyakoriságában hányszor érdemesül rá.
4. Azok számára, akikben általában nincs meg ez az érzés (elképzелhető, hogy megvan, de kisebb mértékben, mint ahogy szeretné), számukra is vannak módszerek ennek az érzésnek a kiérdeklésére. A legfőbb ezek közül az, hogy igyekezzen minél többet foglalkozni a Tórával.

5. Enélkül a belső érzés nélkül is lehet hinni az Örökkévalóban –áldassék- teljes hittel, és végre lehet hajtani azokat az óriási és félelmetes szolgálatokat. Valamint minden egyes I-tenszolgálatnak a szerint a cél szerint kell lennie, amit adott neki a Teremtő.

7. Tudd meg, hogy amikor a szent könyvek egy részében az egyszerű hitről írnak, a fent említett belső érzésre utalnak. Azt a kérdést pedig nem lehet kérdezni miszerint: Az addig még rendben lenne, hogy a léleknek lehetséges érezni a saját mibenlétének kikövetkeztetését a Teremtőtől, de hogyan érezhetné a lélek, saját létéből kifolyólag a zsidók Tórájának igazságát? Valamint, hogy mi a kapcsolata az egyik mibenlétének a másikéval? Ez nem nehéz kérdés, hiszen fentebb, a 2. fejezetben már megvilágítottuk, hogy a zsidó lelkek hatása a Teremtőtől következik, a Tóra fényeinek keresztül, lásd ott. Ezért tudja érezni az igazságot, és nem tudja elfogadni az ellentmondásokat.

6. Fejezet

Az egész világ fennmaradása a Tórától függ.

1. A talmudban a Sabosz traktátusban 88. lap a oldalán egy versből tanulják ki: Egy feltételt támasztott a Teremtő a művével szemben. Azt mondta neki, hogy ha a zsidók átveszik a Tórát, te meg fogsz állni, ha nem, akkor a mindenség visszatér a káosz, és az üresség állapotába. Eddig az idézet, az egész ügyet lásd ott.
2. A Nefes Hachájim a 4. Kapu 11. fejezetében bővebb magyarázatot ír erről, lásd ott a teljes mondását. A lényege annak, amit mond az, hogy az ebben a világban nekünk meglévő Tóratekercsen kívül, van egy nagyon szent szellemi létező a felső világokban, amit Tórának hívnak. Ez a forrása annak a Tórának, ami a kezünkben van. (lásd fentebb a 2. fejezetben, amit erről magyaráztunk). A teremtés idejétől kezdődően a Szináj hegyi Tóraadás idejéig az egész világ fennállása a Tóra e felső szellemi világokban lévő létezése által valósult meg. Vagyis a Teremtő úgy rendezte a teremtést, hogy az összes világokra jutó hatásoknak a Tóra hatásán kell keresztül menniük.
3. De a Szináj hegy Tóraadás után, és a továbbiakban a Tóra megtartásához már nem elegendő azok a fények, melyek a felső világokban megtartják a Tórát, hanem az is szükséges, hogy a zsidó nép evilágbeli Tóratanulása által megerősödjenek a felső világokban lévő Tórának a fényei, és csak ezáltal az erősítés által lesz a Tóraadás utáni idő számára megfelelő mértékű a hatás, fenntartani a világokat a Tóratanulás által.

4. Írja még ott a Nefes Hachájim, ezzel a nyelvezettel: Igazából abszolút kétségtelen az ha az egész világ az egyik végétől a másikig akár egy pillanatig is üres lenne –I-ten ments!-, a Tórával való foglalkozásunktól, és belemélyedésünktől, akkor az összes világok lerombolódnának... és semmivé és káosszá lennének –I-ten ments!-.
5. Habár az Ör-kkévaló –áldassék- érdemesített minket arra, hogy soha nem volt ilyen üresség, és folyamatosan vannak, akik foglalkoznak a Tórával és nem rombolódnak le a világok, mindenesetre a hatás növekedése vagy csökkenése –I-ten ments!- a Tórával való foglalkozásunk mértékétől és gyakoriságától függ. Ha megerősödünk a Tórában, teljes erőnkkel, ahogy illik, akkor örök életet hozunk az összes világra a minden világok feletti rejtett forrásából, valamint többlet szentséget, áldást és fényt, és nagy kijavítását és felépítését annak, ami lerombolódott...
6. Ott hozza azt a bölcseink mondásai közül, hogy az mondták a bölcsekre ők a világ oszlopai, mert áll a versben: "ha nem a szövetségem éjjel és nappal az ég és a föld törvényeit nem raktam volna, és még mondja a versre: "az asszony bölcsessége építi a házát" – mondja a Szent Áldott Ő: ha az ember érdemesül és Tóráát tanul, úgy számítom, mintha ő teremtette volna az eget, és ő tartaná fennállva az egész világot. S még mondták: Mondta a Szent Áldott Ő a zsidó népnek: Fiam foglalkozatok a Tórával éjjel és nappal és én úgy számítlak titeket, mintha ti tartanátok fenn az egész világot. Lásd ott a Nefes Hachájimban. A bölcseink – áldásra emlékezetük- mondásaiban sok helyen vannak félelmetes dolgok annak nagyságáról, hogy mennyire nagyon a zsidó nép Tóratanulásától függ az egész világ.

7. Az embernek a szívére kell venni ezeket a dolgokat, és sokszor átismételni őket (kívánatos sokat olvasni a Nefes Hachájimban a 4. Kapu 11-től 34. fejezetig tartó részt.), mert akkor fog tudni értékelni, minden egyes Tóratanulással töltött pillanatot, hogy mennyivel értékesebb, mint bármilyen evilági tevékenység, amelyek úgy tűnnek az emberek számára, hogy nagyon fontos dolgok, hiszen áll a Tórában a versben: "drágább minden rejtett kincsnél, és minden vágyad nem egyenlő vele"

7. Fejezet

A gánédenbeli fizetség és a gehinombeli büntetés ügyében

1. A Misnában az Óvajsz traktátusban áll: Jobb egy óra a következő világbeli életben, mint az egész evilág. A magyarázata ennek az, hogy ha összeraknák ennek a világnak az összes élvezetét, ami volt mindazoknak az embereknek, akik vannak a világ teremtésétől kezdve, a végéig, ez nem mérhető össze egyetlen pillanatával a lélek élvezetének a következő világon.
2. A másik oldal meg van világítva a szent könyvekben: Még hetvenévnvi olyan szenvedés, ami Ijovnak volt, sem mérhető össze azzal a szenvedéssel, ami a léleknek egy óra alatt van a gehinomban.
3. Annak az ügynek, egy kis elmagyarázása, hogy a következő világon lévő élvezet a lényegét tekintve sokkal nagyobb, mint ami evlágon lehet: (A dolgok egy része azon alapul amit a Rámbán¹⁵ a Tajrász Hoódom című könyvében a Saár Hagmul részben ír). Íme minden evilági élvezet és szenvedés ügyében tisztázni kell, hogy az a testé, vagy a léleké. Ha azt mondanánk, hogy a testé egyedül, ez nem logikus, hiszen a halott test lélek nélkül nem érez sem élvezetet, sem szenvedést. Ha azt mondanánk, hogy az élvezet és a szenvedés a léleké, ezt szintén nem logikus, hiszen az olyan élvezetek és szenvedések, mint például az evés, vagy a sérülés, a

---

¹⁵ R'M'B'N': Rabbi Mojse ben Nachman (1194-1270), A Nachmanidész, korának egyik legnagyobb rabbija, és magyarázója, Spanyolországból való száműzetése után Izrael földjén Jeruzsálemben telepedett le, Chevronban nyugszik

testhez tartoznak. A válasz erre nagyjából az, hogy az élvezet és a szenvedés lényegében a léleké, de miután a lélek testbe van öltöztetve, ebből következően az élvezetei és a szenvedéséi testi cselekedetekbe vannak öltöztetve.

4. Íme a következő világbeli élvezetek másfajta élvezetek, de az ügyük lényege, hogy ezek közvetlenebbül érintik a lelket a test ruhája nélkül, és ugyanígy a másik oldalon a szenvedések, olyan fajta szenvedések, melyek közvetlenebb összeütközésbe kerülnek a lélekkel, mert minden sokkal közvetlenebb, és önmagában sokkal erősebb.
5. Példa mire hasonlít ez a dolog. Egy ember bűnözik egy hús-vér királynak. A király saját kezűleg végrehajtott botozást ró ki rá, és ad neki két választási lehetőséget. Öt erős ütés mér rá egy jókora kalapáccsal, vagy pedig ötvenet, de olyan kalapáccsal, mely puha vattába van csomagolva úgy, hogy szinte nem is érzi az ütések. Biztos, hogy inkább az ötvenet fogja választani a vatta elválasztásával, mint az ötöt, és ez így van a mi esetünkben is.
6. Lásd a Rámbán Tajrász Hoódom című könyvében a Saár Hagmul részben (286-287. oldalon bővebben, itt csak egy kis összefoglalót adunk belőle) írja: miként ebben a világban a tűz égeti a testet, a következő világban is van egy szellemi entitás, amit tűznek neveznek és ez a forrása az evilági tűznek, és ez képes égetni a lelket (a gehinnombeli tűz nem olyan, mint az evilágbeli).
7. Azonkívül, amit már megtárgyaltunk az édenkertbeli fizetség nagyságáról az evilágbeli élvezetekkel szemben, van még ebben egy másik nagy dolog is. Azaz, hogy az édenkertbeli fizetség egy örökkévaló

dolog, miként a Rámchál írja: A következő világban lévő fizetés nem olyan, mint amikor egy ember ebben a világban fizet a barátjának egy dologért, amit megvett tőle. Mert ha befejezte a teljes kifizetését a fizetségnek, ezáltal mentesül a további fizetés alól. De a következő világban levő fizetség, még ha már meg is kapta az általa megtett parancslatok alapján járó fizetséget, mégis megszakítás nélkül folytatja kapni a fizetséget, mert ez egy örök fizetség. Még ennél is többről van szó, hiszen a fizetség folyamatosan növekszik azáltal, hogy ez a szent és szellemi fizetség egyre jobban megtisztítja az embert, és ezáltal még több fizetségre lesz méltó.

8. Habár a parancsolatok megtételében és a bűnöktől való őrizkedésben lévő legmagasabb szintek lényege az Örkkévaló szeretetéből és a magasztosságától való félelemből fakad, és nem a büntetéstől való félelemből, mégis biztos, hogy minden embernek szükséges a büntetéstől való félelem is. Valamint a parancsolatok nagy fizetségének tudása, mert ezek létfontosságúak a rossz ösztön csábításaitól való megmeneküléshez. A fent említett dolgok nagy számításul szolgálnak ezügyben, vagyis az ember tudja azt, hogy parancsolattól való tartózkodásból és bűnelkövetésből soha nem nyerhet, hiszen ennek a világnak az összes haszna a következő világ fizetségének egyetlen szikrájához képest is semmi és nulla.

8. Fejezet

Sokan lemondanak a saját maguk Tóratanulásra való átadásáról, mert úgy tűnik számukra, hogy még ha meg is próbálnák nem járnának sikerrel, vagy a tehetség hiánya, vagy az ebben az odaadásban lévő állóképesség hiánya miatt.

Néhány ok annak megmagyarázására, hogy ez a lemondás miért is teljes tévedés. Valamint annak elmagyarázása, hogy lehetőségünk van nagyon sikeresnek lenni a Tóratanulásban.

1. Sokan vannak azok, akik a dolog lényegének az oldaláról nézve nagyon akarnák a szent Tóra tanulására adni magukat, de meggátolják magukat ebben az odaadásban, mert úgy tűnik számukra, hogy esélyük sincs nagy sikert elérni a Tóra tudásában és megértésében. Ez lemondítja őket arról, hogy nagy erőket fektessenek be a Tóratanulásba, ha nem látnak olyan mértékű eredményt, mint a befektetés.
2. Sokan vannak azok is, akik oda akarnák adni magukat a tanulásra, de félnek, hogy nem tudnak erősen megállni ebben az odaadásban. Ez a félelem akadályozza meg az odaadást, mert úgy tűnik számukra, hogy nem érdemes csak kis időre átadni magukat.
3. De igazából ez egy sok-sok okból kifolyólag téves felfogás, az egyik ok ezek közül ami a talmudban is áll a Szanhedrin traktátus 99. lapján a versre: "a lélek fáradozik, fáradozás az övé" ebből kitanultuk a

gemóróban: ő fáradozik ezen a helyen és a Tóra fáradozik neki egy másik helyen (a kitanulás a fáradozik kifejezés a versben való megduplázásának megmagyarázására jön), erre magyarázza Rási ott: a Tóra megy az Ör-kkévalóhoz –áldassék- és azt kéri, hogy fedje fel számára a Tóra okait, eddig az idézet. (lásd fentebb 2. fejezet). Íme világos, hogy természetfeletti az a sikeresség, amit a Tóra kér rá, hiszen egy természet szerinti sikerességért nem kell imádkozni. (Íme logikus, miként a Tóra azt kéri rá, hogy megértse a Tórát ugyanígy azt is kéri rá, hogy meg tudjon állni ebben a Tóratanulásra való önátadásban, hiszen mindkettő a Tórának és a léleknek a fényeinek az egyesülésétől függ.) Ha ez így van, akkor a Tóratanulásról való lemondás annak okán, hogy a siker szerinte nem tűnik lehetségesnek, az egy tévedés a számára, mert még ha lehetőségben is állna meghatározni a természet szerinti sikerességének mértékét, de aki a Tórával fáradozik az egy természetfeletti sikerességre érdemesül, ezért úgysem tudja meghatározni mennyire lesz sikeres benne.

4. Még egy plusz olyan ok, ami miatt tévedés az embernek ilyen kicsinyes módon méricskélgni a lehetőségeit, ami a Zóhár könyvben van elmagyarázva, és az Árízál¹⁶ írásaiban hosszadalmasan ki van fejtve, és innen magyarázza a Nefes Hachájim a 4. Kapuban, lásd ott, miszerint fontos alaptétel, hogy a lelkeknek sok fajtája van. Vannak magasabb lelkek, és vannak nem annyira magas lelkek, és ezek között is vannak módbeli különbségek. Ezt nincs hely itt bővebben tárgyalni. Ezek közül a magas lelkek közül sok lélek, mely óriási,

---

¹⁶ A'RITZ'L': az I-tenes rabbi Jichok áldásra emlékezete, rabbi Jichok Luria (1472-1534) minden idők egyik legnagyobb kabbalista rabbija, a Spanyolországból való kiűzetés után Izarel földjén, Cfáton telepedett le és nagyon erős közösséget hozott létre, írásai kulcsul szolgálnak a Zóhár megértéséhez, Cfáton nyugszik

félelmetes vágyat okoz a Tóratanulásra, és ugyanígy óriási sikerességet okoz benne. A Zóhárból az Arizál írásából és a Nefes Hachájimból kiderül miszerint az ember a szent Tóra tanulása által érdekesülhet arra, hogy a már meglévő lelkéhez hozzátegyenek neki még pluszban, egy nagyon magas helyről kiáradó, nagyon szent lelket. E hozzáadás által meg tudja változtatni az egész szellemi helyzetét, akár az egyik végletből a másikba. Ezáltal a jövőbeli erejének minden rossz szemmel való méricskélése tévedés, hiszen az egész meghatározás a most meglévő lelkén alapul, de ő viszont tud kapni egy plusz lelket, amely megváltoztathatja az egész helyzetét.

5. Még egy dolgot magyarázott a Máhárácháv¹⁷ -áldásra az igaz emlékezete- az Árizál nevében a felejtés témakörében. Vannak akiknek elgyengülést okoz a Tóratanulásukban -amelyen amúgy már dolgoztak- az a tény, hogy elfelejtenek dolgokat a tanulásukból, és így nem érzik a tanulásnak az eredményét. A Máhárácháv azt írja az Árizál nevében, hogy ez egy tévedés: mert az eljövendő időben emlékeztetik az embert mindarra, amit tanult. Eddig az idézet. Íme ezekben a szavakban két cáfolat is van, erre a felejtés okozta legyengülésre: Egy. Még ha el is felejt, ez a felejtés időleges, de átmeneti idő után örökre lesz a tanulásának eredménye, hiszen az elkövetkező időben emlékeztetik rá. Kettő. A szavaiból kiderül az, hogy az eljövendő időben emlékeztetés ügye nem egyszerűen jutalom és ajándék a fáradozásáért cserébe, hanem amikor az ember valamilyen dolgot tanul a Tórában, a fényei annak a dolognak a Tórában, összekapcsolódnak lelkének fényeivel, és összekapcsolódva maradnak örökre. Ez önmagában már azt okozhatná, hogy soha ne felejtse dolgokat a

---

¹⁷ M'H'R'Ch'V': Tanítónk a rabbi, Rabbi Chájim Vitál az Árizál egyik legfontosabb tanítványa

tanulásából, de vannak héjak, melyek eltakarják előle ezt a fényt, és gátolják az emlékezésben. A következő világban viszont el lesznek távolítva ezek a héjak. Eddig a szavai. Ez alapján az jön ki, hogy akár ebben a világban is, mégha nem is emlékszik a tanulmányára, mindenesetre mégis már most nagy eredménye van a tanulásnak, mert több belső szellemi fény kapcsolódik a lelkéhez, és ez nagyon megemeli a szintjét.

6. A 3. és 4. ponban írottaknak az okai, hogy a sikeresség, ami jön az emberre a Tóratanulásban, az egy minden számításon és méricskélésen felül álló dolog, és ezt minden generációban bizonyítja a tapasztalat, hiszen a legnagyobbak közül sokaknak kezdetben nem volt tehetségük a Tóratanulásra. Egy részüknek a tehetség hiánya miatt, egy részük az ebben való állóképesség hiánya miatt, de ennek ellenére megerősödtek és sikerrel váltak Izráel valódi nagyjaivá. Mennyive inkább az, aki tehetséges, és képes a folyamatos tanulásra. A kettő együtt nyomós ok a többlet sikerességre a Tórában, I-ten ments ezeknek a dolgoknak a lekicsinylésétől. De azok is, akik nincsenek olyan szinten, ők is képesek sikeresek lenni. Már megmondták az Óvajsz traktátusban: Mindenki, aki tanul Tórát szegénységben, végül gazdagságban fogja tanulni – a Maharil Diszkin¹⁸ nevében úgy magyarázták ezt, hogy ez nem csak a pénzbeli szegénységre megy, hanem a tehetségbeli szegénységre is, ha ennek ellenére is foglalkozik a Tórával, ezáltal tehetségbeli gazdagságra érdemesül. (Mindenesetre I-ten ments könnyedén venni a tehetségbeli szintjét, és aki nagyon tehetséges biztosan jobban kell vigyáznia arra, hogy a Tórára fordítsa azt. Miként a Maharil Diszkin esetében is köztudott, hogy már egész kicsi korától zseniális tehetségre érdemesült,

---

¹⁸ M'H'RITL' : Tanítónk a rabbi, rabbi Jehojsua Löv Diszkin, briszkí ros jesíva

és ennek ellenére félelmetes fáradozásokat tett a Tórával való folyamatos foglalkozás érdekében. Oly módon, mely az ész számára szinte érthetetlen, és ezzel érdekesült egy természetfeletti zsenialitás szintjére, miként az sok esetből tudott.)

9. Fejezet

A Bách¹⁹ szavai, mellyel a Sulchán Áru²⁰ Ajrách Chájim 47. pontjánál a Tóratanulás parancsolatának törvényét magyarázza

1. A talmudban a Nödórim traktátusban: mondta rav Jehuda mondta Rav: Miért van írva? "Ki az a férfi, aki bölcs, érti ezt, és amit az Ör-kkévaló szája mond neki, és megmondja miért vészett el az ország" - ez kérdéses volt a bölcseinknek, a prófétáknak, a szolgálattevő angyaloknak, és nem tudták megválaszolni, mígnem az Ör-kkévaló maga válaszolta meg mondván: "Mondta az Ör-kkévaló, arra föl, hogy elhagyták a Tórát, amit adtam eléjük, és nem halgattak a hangomra, és nem mentek benne" – Kik azok, akik nem hallgatnak a hangomra? Mondta rav Jehuda mondta Rav: Akik nem mondják a Tóra előtti áldást. Eddig az idézet.
2. A Bách erre ezt a kifejezést írja ott (kis változtatással): Lehet egy nagy kérdést kérdezni. Miért jött ki Előle egy ilyen dolog, ilyen nagy büntetéssel büntetni őket, egy látszólag ilyen kis bűnre, hogy nem áldottak a Tóra előtt?
3. Aztán megválaszolja: Úgy tűnik kezdettől fogva az volt a szándéka –áldassék-, hogy az ember a Tórával

---

¹⁹ B'Ch': Bész Chódós című könyve után elnevezett rabbi Jajél Szirkás, Krakkó, Belz

²⁰ A zsidóság meghatározó törvénykönyve, melyet egyidőben két különböző helyen, két rabbi is megírt a szefárdi rabbi Joszef Káro Cfaton, és az askenáz rabbi Mojse Iszerlis Krakkóban, mivel rabbi Joszef Káro előbb jelentette meg a művét rabbi Mojse Iszerlis külön nem jelentette meg a sajátját, de az askeznáz szokásokban lévő különbségek megjelennek betoldásként (HáGo)

foglalkozzon, átlényegítse a lelkét az erősséggel, szellemiséggel, és szentséggel, amely a Tórából fakad. Ezért a Szent Áldott Ő az igaz Tórát a zsidóknak ajándéku adta, hogy ne felejtődjön el tőlük. Azért, hogy testük 248 tagja és 365 ina hozzátapadjon a 248 cselekvő és a 365 tiltó parancsolathoz, melyek a Tórában vannak. Ha ezzel a szándékkal foglalkozik valaki a Tórával, ezek átvivőjévé válnak az Ő Jelenlétének –áldassék- azaz, hogy a Jelenlét valóban közöttük(bennük) lesz, mert ők az Ör-kkévaló hajlékai, és igazából közöttük(bennük) hoz létre a Jelenlét állandó lakást, és az egész föld fénylik a dicsőségétől, és ezel lesz meg az összeköttetés a fenti szálló és a lenti szálló között, és a Szentély lesz egy.

4. Ám azzal, hogy megszegették ezt a törvényt, és csak anyagi dolgok miatt foglalkoztak a Tórával, hogy élvezzék az üzleti törvények tudását; vagy, hogy büszkélkedjenek a tudásukkal, és nem azzak a szándékkal, hogy hozzátapadjanak a Tóra szentségéhez és szellemiségéhez, és átlényegüljenek tőlük, és lehozzák a Jelenlétet a földre azért, hogy lelkük haláluk után egy nagy szintre emelkedjen. Ezzel azt okozták, hogy a Jelenlét eltávozott a földről, és az ország ottmaradt anyagiságában, szentség nélkül, és ez okozta a Szentély lerombolódását, és az ország elvesztését.
5. Ezt mondták: "a férfi, aki bölcs ... miért vezett el az ország ... mondta az Ör-kkévaló azok miatt, akik elhagyták a Tórámat, amit tettem eléjük ..." és mondja: "a Tóráam igaz Tóra, amit ajándéku adtam, hogy ne legyen az, hogy tanulják és elfelejtik, és megmagyaráztam nekik minden dolog okát, és magyarázataikat, ezt jelenti az, hogy, mint terített asztalt tettem eléjük...", miként a bölcseink is mondták a versre: "Ezek a törvények, melyeket tettem eléjük."; és a

szándékom, hogy igaz Tóráim lényegi valójával lépjenek kapcsolatba, és a Jelenlét közöttük fog feküdni. Ám ők elhagyták a Tórámat, és nem mentek benne. Vagyis a megkezdése a Tóra szellemiségében szintről-szintre való haladásnak a célból, hogy a lelkük hozzáragadjon a Tóra szentségének lényegéhez. Nem mentek benne, vagy nem önzetlenül mentek benne, amikor egy tórai foglalatosságba jöttek kezdeni. Áldani és elismerni az Ör-kévalót –áldassék- azért, hogy a zsidó népnek adta a Tóráat, a szentségéhez és a Jelenlétéhez –áldassék- tapadás céljából. Ezt szándékozza az áldás, amikor azt mondja: "aki kiválasztott minket" – aki közelített minket a Szináj hegyéhez és nekünk adta a szent Tóráját, a kedves(ségének) eszközét, mellyel egész nap játszadozott. Azért, hogy hozzáragadjon lelkünk a Tóra szentségének lényegéhez, és a szellemiségéhez, és lehozzuk a Jelenlétet magunk közé. Nem önzetlenül mentek foglalkozni a Tórával, ezért bűnhődtek azzal, hogy a Jelenlét teljesen eltávozott a fölről és felment az égbe. Eddig a Bách szavai.

6. A Bách szavaiban lévő szándék megértéséhez elég látni azt, ami a 2. fejezetben van az –Ör-kkévaló, a Tóra és a zsidó nép egy- mondás megmagyarázásánál, lásd ott. Ez alapján érthető a Bách véleménye, miszerint a Tóratanulás parancsolatának lényege az, hogy a tanulás által, lelkének fényei összekeverednek a szent Tóra fényeivel, és ezáltal a lelke egy sugárzó hatást kap a teremtőtől –áldassék-. Itt sajnos nincs hely, bővebben tárgyalni ezt.
7. Íme a Bách nem egy plusz indokot hoz a Tóratanulás parancsolatának megmagyarázásában, hanem szerinte a lényegi feladata a Tóratanulás parancsolatának az, hogy ezáltal lesz összeköttetésben az Ör-kkévalóval – áldassék-, és világít fel egy sugárzás a lelkében az Ör-

kkévalótól –áldassék-. A Bách szavaiból egyértelműen kiderül, hogy ez volt a Tóra adásának lényegi szándéka, és ha ez hiányzik, ebből egyenesen következik az ország elpusztítása, és az onnan való kiűzetés –I-ten ments!-.

8. Nagyon fontos az embernek hozzászoktatnia magát ehhez a gondolkodásmódhoz, és vesse be a lelkébe, hogy minden egyes alkalommal, amikor a Tórával meg foglalkozni, íme a Teremtővel –áldassék- megy kapcsolatot teremteni, aki egyesül vele, és egy nagy szellemi hatást hat rá.

10. Fejezet

Annak a sok helyen írott dolognak a megmagyarázása, miszerint minden egyes Tóratanulás, vagy parancsolat betartás egyesülést okoz a léleknek a Teremtővel –áldassék-, és ez szent szellemi hatást hoz az emberre Tőle –áldassék-. Vannak olyanok, akik azzal érvelnek, hogy nem érzik ezt, valamint a válasz erre a kifogásra.

1. Íme már számos helyen megmagyaráztuk ebben a könyvben, hogy az ember bármilyen kicsi Tóratanulás, vagy bármelyik betartott parancsolat által, egy szellemi hatás jön a Teremtőtől –áldassék- a lelkébe, és megszenteli azt, és összeköttetésbe hozza a Teremtővel –áldassék- (ha I-ten ments bűnözik, a fodítottja lesz).
2. Íme vannak olyanok, akik azzal érvelnek, hogy egyáltalán nem érzik ezt, vagy mindenesetre nem elég erőteljesen, és főként ha rövid tanulásokról és hasonlókról van szó.
3. Igazából minden egyes, akármilyen kicsi tanulás, vagy parancsolat is már magában óriási mértékben kifejtené ezt a hatást, de a Szent Áldott Ő úgy rendezte a teremtést, hogy ebben a világban a test, mintegy takaró elrejti a lélek előtt a sajátmagában történt változások érzékelhetőségét. (Minden egyes ember más ennek a takarásnak a szempontjából. Van aki jobban, van aki kevésbé. De itt nem tudjuk bővebben tárgyalni ezt). Ennek az állapotnak az oka az, hogy ennek a világnak a

megpróbáltatások világának kell lennie, miként a Meszilász Jösórim című könyv írja az első fejezetben, lásd ott. Ha egyértelmű módon érezné, a parancsolatok vagy a bűnök okozta hatásváltozásokat, szinte egyáltalán nem lehetne megpróbáltatásokról beszélni.

4. De százhusz év után már nincsen a test takarója a lelken, és akkor az ember az érzékeivel látja, hogyan világít óriási fényeket a lelkébe, minden egyes pillanata a Tóra tanulásának, vagy egy akármilyen kicsi parancsolat megtétele, és nem csak akkor világítanak számára, hanem akkor meg fogja látni, hogy már nagyon világítottak ebben a világban is. Valamint ezek a fények által volt neki már ebben a világban is segítség, sok dologban. Csakhogy a látvány el volt takarva a saját érdekében. Sokszor az ember már ebben a világban érzi a jót, ami ez által jön, de nem tudja konkrétan valamelyik tanuláshoz, vagy megtett parancsolathoz kötni.
5. Egy példa, hogy mire hasonlít ez a dolog: egy emberen helyi érzéstelenítéssel műtétet hajtanak végre, és az orvos közben megkéri hadd vágjon le szükségtelenül pár plusz centiméternyit. Ha hülye azt mondja: Igen! Úgysem érzem. Ha bölcs azt, hogy nem, mivel habár most nem érzi de tudja, hogy az érzéstelenítés elmúltával minden egyes plusz levágott centi nagyon fáj. Ha altatásban műtötték, akkor miután felébred látja, hogy a vágás már a műtét idején is rajta volt, nem csak miután felébredt. Pontosan így van a mi esetünkben, a bűnök és a másik oldalról a parancsolatok ügyében is. (Bár sokszor az ember már ebben a világban érzi az emelkedettséget a parancsolatok által(vagyis egy olyan formában érez, ami nem tudható be annak a természetes elégedettségérzésnek, mely minden emberben megvan ha általa helyesnek gondolt dolgot tesz, lásd még mit ír

erről a Köhilajsz Jákojv²¹ a Chájé Ajlom című könyvében, itt nincsen hely bővebben kifejteni ezt))

---

²¹ rabbi Chájim Kanyievszky, az előző generáció egyik meghatározó rabbija

11. Fejezet

Az ember és a barátja közötti parancsolatokról

1. Íme a zsidóság alapjaihoz tartoznak azok a parancsolatok, melyek az ember és a barátja között vannak vagyis, hogy igyekezzen jót tenni rajta kívüli személynek, és vigyázzon ne okozzon szenvedést rajta kívülinek. Miként a talmudban a Jövómajsz traktátusban mondták: A kegyelmesség és a jócselekedetek az ismertetőjegyei a zsidónak. Lásd ott a félelmetes ügyeit ennek.
2. Habár biztosan minden zsidó akar jót tenni önmagán kívülivel, és őrizkedni akar szenvedés okozásától, két baklövés is található ebben a kérdésben, melyek azt okozzák sok ember számára, hogy elbukjon ebben a kérdésben. Az egyik az, hogy az ember sokszor igyekszik jót tenni a másikkal, de nem jár sikerrel, és emiatt úgy tűnik neki mintha a semmire fecsérelné volna el az erejét, és ez elgyengíti a kezét a további hasonló cselekedetektől.
3. Ez egy hatalmas baklövés, miként Ávrohom atyánk példája is bizonyítja, aki megterhelte magát az angyalok etetésével, miként a Vajéro hetiszakasz elejét magyarázza a gemóró a Bava Mecíja traktátusban a 7. fejezetben: Ezzel érdemesült arra, a fiai, a zsidó nép negyven éven keresztül mannával volt táplálva a sivatagban, és még más dolgokra is; lásd ott. Íme erre a tette olyan óriási fizetséget kapott, hogy emberek milliói kaptak csoda által mannat az égből, nap mint nap, negyven éven keresztül. (És ez nem a teljes

fizetség, de itt incs hely bővebben beszélni róla). Íme egyszerű szemmel tekintve Ávrohom eme tette, hogy enni adott az angyaloknak nem is volt jócselekedet, hiszen az angyaloknak nem kell enni. Ám először ő nem is tudta, hogy angyalok és ezért adott nekik enni, és a jócselekedet e próbája miatt érdemesült így nagy fizrtségre.)

4. Annak a kérdésnek a megvilágításában –Hogyan lehetséges ilyen nagy fizetség, a jócselekedet egy megpróbáltatására, mégha végül nem is sikerült jót tennie? -, lehet magyarázni, hogy a jó szándéka megvolt, és a jó szándék úgy viselkedett, mintha tett is lett volna. De a Chofec Chájim ²² azt írja, hogy van itt még egy nagyobb dolog is. Íme fentebb már magyaráztuk, hogy a teremtés rendszerében az evilágbeli cselekedetek hatással vannak a felső világra, és visszafelé a felső világok alapján van az eredmény ebben a világban. A Chofec Chájim úgy magyarázza, amikor egy zsidó ebben a világban igyekszik jót tenni, akár sikerül neki, akár nem, felébreszt egy jó tulajdonságot a felső világokban, és ezáltal nagy jó jön a zsidó népre. Ez alapján nincs is olyan dolog, hogy az ember megpróbál jót cselekedni és nem sikerül neki, hanem mindig, amikor megpróbál jót tenni mindenképpen hatást fejt ki más dolgokra. Egy jóság, amely felébreszti a jóság tulajdonságát a felső világokban.
5. Mindenesetre a Chofec Chájim hoz párat a bölcseink – áldásra emlékeztük- mondásai közül, melyek szerint a siker esetén a fizetség sokkal nagyobb; lásd ott.

---

²² rabbi Jiszroél Méir Hakajhén miRodin az előző előtti generáció egyik legnagyobb rabbija

6. A második dolog, ami tévedésből megeshet a jócselekedetre való akarat, és a szenvedés okozástól való tartózkodás ügyében az, hogy ezt csak nagy dolgokra vonatkoztatják, és apróságokra nem. Mint például vannak emberek, akik nagyon visszafogják magukat, nehogy nagy fájdalmat okozzanak másnak, de a kicsit nem gátolják meg. Igazából vigyázni kell mindenféle másnak okozott fájdalomra. A Chazon Is²³ leveleinek gyűjteményében írja, hogy a beszéddel okozott fájdalom, akármilyen kicsi, akármilyen rövid ideig tartó legyen is, tórai tilalom, lásd ott. Íme nagyon nehéz őrizkedni ettől a dologtól, és valódi figyelem szükségeltetik hozzá, de mindenféleképpen nagy kötelesség igyekezni benne, és boldog, aki érdemesül arra, hogy határozottan vigyáz rá.
7. Ugyanígy van a másik oldalon is a jócselekedetek ügyében, azaz ne csak nagy dolgokban tegyen jót rajta kívülállóknak, hanem apróságokban is.
8. Valamint tudj meg még egy fontos szabályt az ügyünkben, melyre nagyon kell vigyázni. Sokszor előfordul, hogy egy ember valamilyen okból kifolyólag nehéz lelki helyzetben található, és ez rányomja a bélyegét az egész életére, még ha gyakran ez nem is látszik a kívülállók számára, de mégis a szíve szilánkokban hever belül. Ha az ember megbántja akár egy kicsit is lehet, hogy nagy fájdalmat okoz neki, mert ez a fájdalom hozzákapcsolódik az ő nagy fádalmához. Ugyanígy a másik oldalról, ha sikerül megörvendeztetnie még akár egy kis dologgal is, mégis nagyot változtat a közérzetén.
9. Ehhez hasonlóan, mesélik a Chazon Isról, hogy egy ember jött hozzá tanácsot kérni mindenféle világi

---

²³ rabbi Jesája Kárelc az előző előtti generáció egyik legnagyobb rabbija

foglalatosága ügyében, még költészeti kérdésekben is, miután nehéz volt számára egyedül rendbetenni a dolgokat, és a kétségek erősen gyötörték. A Chazon Is meg megválaszolta az összes kérdését. Egy alkalommal az ember mentegetőzött a Chazon Isnek, hogy fontos ügyektől vonja el holmi költészeti kérdések miatt. A Chazon Is azt válaszolta neki: Azok is akik nagyobb világi ügyeket jönnek kérdezni, mint például lakásvásárlás satöbbi, a lényegi jótett, amit velük tesz az nem az, hogy lerendezi az ügyüket, hanem a lényegi segítség a tudatuk megnyugtatása a tanács által. Ilyen szempontból nincs különbség köztük és aközött, akinek a tudatát költészeti kérdések megválaszolásával lehet megnyugtatni. Ebből az esetből ki tudunk tanulni egy fontos szabályt, azon kívül is, hogy a kis dolgokban is parancsolat a jót tenni és meggátolni a szenvedést: Sokszor a kis dolgok igazából nagy dolgok, hiszen e nélkül nem okoznának nagy fájdalmat vagy örömet.

10. Tudd meg, hogy az ember és a barátja közötti parancsolat ügyei a szellemi dolgokban is megvannak. Nagyon nagy parancsolat segíteni azon, akinek szellemi segítségre van szüksége. Például ha tudja a barátjáról, hogy nem annyira ért egy témakört a talmudban, és segítségre van szüksége, nagyon nagy parancsolat segíteni neki, és miként a bölcseink –áldásra emlékezetük- szavaiból is kiderül, ezáltal a segítő is sikerre érdemesül a tanulásban.
11. Azonkívül még az is benne van, amit fentebb magyaráztunk, hogy minden Tóratanulás, és minden betartott parancsolat segít az egész zsidó népnek. Mert a tanulása vagy a megtett parancsolatai által, megjavulnak a felső világok, és jó hatás és áldás ereszkedik le, a szellemiekbe és az anyagiakba, az egész zsidó nép számára. Főként ha valamilyen okból nehéz az

embernek tanulnia, és a maga részéről befejezné, de mégis erőt vesz magán és folytatja tovább, mert kegyelmet érez a szenvedők iránt és segíteni akar rajtuk a tanulásával. Ez biztos, hogy egy ember és a barátja közötti parancsolat-telejesítésnek számít, valamint biztosan ember és az I-ten közötti parancsolat-telejesítésnek is, hiszen a Szent Áldott Ő parancsolta rá.)

12. Fejezet

A Tóratanulással elérhető nagy szintekről

1.rész

Van egy nagy szint a Tóratanulásban, mivel minden egyes szóval, amit tanul betart egy tevőleges parancsolatot.

1. A Vilnai Gáon Sönajsz Elijóhu című könyvében (magyarázaat a misnára, egyes kiadásokban hátul megtalálható) azt írja a Péó traktátus 1. fejezet 1. misnájára, ezzel a nyelvezettel: Az embernek nagyon meg kell szeretnie a Tórát, hiszen minden egyes szó, amit tanul önálló parancsolat ... ha ez így van, akkor például egy lap megtanulásával több száz parancsolatot tart be. Eddig a szavai. A Chofec Chájim idézi ezeket a szavakat a Sém Ajlom című könyvében Chezkász Hatajro Kapu 9.fejezetében (11. oldal 4.sor).
2. Ugyanott írja a Chofec Chájim erre, hogy minden egyes szó, amit tanul teremt egy angyalt, mely védőügyvédjévé válik.
3. A jeruzsálemi talmudban a Péó traktátus 4. lap a oldalán a Tóratanulás ügyében ezt találjuk: Rabbi Bráchjá és rabbi Chija; az egyik azt mondja: akár az egész világ sem ér fel egy dologgal a Tórából ... – Ennek a magyarázata a következő. Ha az ember választás elé

kerülne, hogy a világ összes aranyát, ezüstjét, jó dolgait, fontos pozícióit megkapja, vagy ezeket elhagyván helyettük megtanuljon egyedül egy dolgot a Tórából, jobb neki azt az egy dolgot választania a Tórából. Hiszen arra az egy tórai dologra, kap következő világot, mely élvezetének értéke soktízezerszerese az eviláginak. (Aki magasabb szinten van az már, magában az Örökkévaló akaratának a megtételében, és a hozzá való közeledésben is érzi, hogy nincsen a Tóratanuláshoz fogható az evilági dolgok közül.) Íme a jeruzsálemi talmud szavai, akár egyetlen a Tórából tanult dologra is vonatkoznak, mennyivel inkább így van az embernek, akár egy órányi Tóratanulásának esetében, amikor sok-sok dolgot tanul.

4. Ebben sok olyan dolog van, amely fel tud ébreszteni minket a Tóratanulásra. Az első közülük az, hogy az ember, amikor arról dönt hogyan alakítsa a jövőjét, tudja mekkora haszna van annak, ha biztosítja a Tóratanulást a jövőjében. A második az, hogy az ember -akár állandóan a Tórával foglalkozik, akár helyzetéből fakadóan nem tudja fő foglalatosságává tenni a Tóráta van valamilyen ideje, amiről el kell döntenie mit tegyen vele, ebben az időben erősödjön meg minden erejével, a Tórával való foglalkozásra, hiszen sok tevőleges parancsolatot hajt végre, ezalatt a kis idő alatt. Melyek mindegyike nagy és hatalmas. Miként több helyen is elmagyaráztuk a Tóratanulás tevőleges parancsolat betartásának minden egyes alkalommal nagyságát.

2.rész

Arról, hogy a világ teremtésének lényegi célja a zsidó nép Tóratanulása

1. A Chofec Chájim írja a Sém Ajlom című könyvében ezt a kifejezést (kis változtatással): Íme tudott dolog, hogy a Tóratanulás lényege a tevőleges parancsolat betartása, miként áll: "Tanuljátok azokat, és őrizzétek megtenni őket" Az ember teremtésének lényege az volt, hogy a Tórában fárassza magát, miként a talmud Szanhedrin traktátusában is tanulták a Chelek fejezetben 99.lap: Az ember fáradozásra teremtetett, hiszen áll: "Az ember fáradozásra született" – ez a Tórában való fáradozásra mondatott, hiszen áll: "ne vedd el e Tóra könyvet a szádból", lásd ott...
2. A Nefes Hachájim a 4. Kapu 13. fejezetében részletesebben tárgyalja e témát.
3. Íme miután a zsidókban jelen van egy szándék örömet okozni a teremtőjüknek, ezért minél jobban tudatában vannak annak, hogy a Tóratanulás a világ lényegi célja, annál jobban sokasítják a Tóratanulásukat a teremtőjüknek való örömköztetés szándékán.
4. Ugyanígy van akkor is, ha a szándéka az Ör-kkévaló közelségére, vagy az édenkertbeli jutalomra irányul. Mert tudja a Tóratanulás a központi célja a teremtésnek, és ebből kifolyólag megértheti, hogy ez az, ami legjobban el tudja hozni az Ör-kkévaló közelségéhez. Amikor azért közeledik az Ör-kkévalóhoz, hogy betöltse az akaratát, ez hozza a legnagyobb fizetséget.

5. Íme az alatt a tanulás alatt, melyet a világ központi céljának nevez arra gondol, hogy tanul és igyekszik megőrizni a Tórárt, de nem úgy, hogy azt mondja: Ha úgylis ez a teremtés központi célja, akkor csak ezt a parancsolatot fogom betartani. Ezzel letöri az ég igáját magáról. Mert egy ilyen tanulásra nem mondták, hogy ez lenne a teremtés központi célja. Lásd mit hoz az Óno Avdó című könyv a Chazon Is nevében: Az ember teremtésének lényegi célja, hogy szentségben éljen az alap tulajdonság dolgaiban, és az út, hogy elérkezzen ehhez, az a Tóratanulás, lásd ott. Ezek a dolgok nem mondanak egymásnak ellent, hiszen mindegyik ugyanaz az ügy. Ám tudni kell azt, hogy mégha szellemi lejtmenetben is található az ember –I-ten ments!-, emiatt mégse fogja vissza magát a Tóratanulástól, hanem pont fordítva, minden erejével erősödjön meg a Tóratanulásban, és ez segíteni fog kikerülni neki ebből a szorongatottságból, valamint azonnal visszatéríti és közelíti az Ör-kkévalóhoz.

3.rész

A Tóratanulás által bekövetkezett változások az ember mibenlétében

1. A Zóhár előszavában (12. old.) áll az, amit idéz a Nefes Hachájim a 4. Kapu 15. fejezetében: Parancsolat foglalkozni a Tóratanulással, és igyekezni a Tóratanulásban minden nap, mert ha az ember Tórárt tanul, a lelke megjavítódik egy másik szentséges lélek által, és olyanná válik, mint egy szent angyal... Eddig a szavai. Íme ez a dolog szükségszerűen egy nagy

erősítést ad az embernek, hogy megerősödjön a Tóratanulásban. Hiszen minden egyes zsidó vágyik a felemelkedésre, és az Ör-kkévaló közelségére arra, hogy szellemibb és tisztább legyen. Valamint arra is, hogy megváltoztassa a mibenlétét egy szentebb mibenlétre. Ha tudna egy olyan módszert, amely biztosítja a sikerről ebben a dologban, akkor érdemes lenne nagyon sokat fektetni bele. Ha ez így van, akkor a kapu nyitva áll előtte, hiszen e bekezdés elején megvilágítottuk, hogy van erre egy biztos módszer, a szent Tóra tanulásának sokasítása. A Tóratanulás pedig megtisztítja a lelkét, és felemelkedik az Ör-kkévalóhoz legközelebb álló szintre, amely az igazi megtisztulás, és az igazi emelkedettség.

2. De vannak emberek, akiknek nehéz erre ráébredni, mert a Tóratanulás által az emberben kiváltott változás szemmel nem felismerhető, és úgy tűnik, mintha a befektetés időszakában ugyanolyan lenne, mint előtte.
3. De az embernek hozzá kell szoktatnia magát ahhoz, hogy az emberi helyzet megértésében a szellemi igazság alapján, és ne a szemellátható látvány alapján menjen. Miként a Chazon Is is írja az Emunó Vöbitóhajn című könyvében: Lehetséges, hogy egy ember angyalhoz közeli szinten van, és amikor az emberek között forgolódik, azok nem tudnak különbséget tenni közte és maguk között, de az igazság a belső alapján van. Íme az összes risajnimból²⁴ kiviláglik, hogy a próféták szintje, mily félelmetes, számunkra teljesen leírhatatlan szint, és mindezzel együtt a Malóchim²⁵ könyvben, amikor Sunamisz beszél Elisához mondván: "Mondta, íme most tudtam meg, hogy ember ... szentség ment át rajtunk" – és kérdezték a gemóróban: Honnan tudta ezt? – és megválaszolták: Látta, hogy az asztalára soha nem jön

---

²⁴ Lásd 32

²⁵ Királyok könyve

légy. Íme enélkül lehetetlen lett volna tudnia, hogy egy szent ember, akármilyen félelmetes szinten volt is.

4. Ez nem azt gondolja mondani, hogy az embernek el kell rejtene a tetteit, nehogy a külvilág bármit is meglásson a nagy szintjéből. Bár abban is van igazság, hogy a szemérmesség egy nagyon fontos dolog. De a Chajvász Halövóvajsz²⁶ című könyvből kiderül az ebből eredő nagy veszély: Ha az ember úgy viselkedik, mint az egész világ azért, hogy ne mutassa nekik a nagy szintjét, íme ő lecsökkenti az Ör-kkévaló –áldassék- szolgálatát, például rövidebben imádkozik, mint ahogyan szeretne, nehogy feltünösködjön, és az ehhez hasonló. A Chajvász Halövóvajsz azt mondja ott, hogy ezáltal az összes szintről le tud esni, ezért sok dologban vigyázni kell, nehogy elrejtse az ember. Ez azt szándékozza mondani, hogy sokszor, amikor az ember egy darabig emelkedettebben viselkedik, és azon gondolkodik folytassa-e, vagy esetleg még magasabb szintre emelkedjen, kétsége támad a dologban, és úgy dönt nem. Mert úgy tűnik számára, hogy a felemelkedésből fakadó megterhelés nem éri meg, mivel nem lát nagy változást ebből a felemelkedésből. A fent említett dolgok ezt a tévedést cáfolják, mert igazából nagyon érthető, hogy a felemelkedés utáni szintje többezerszerese annak, ami előtte volt, de mindenesetre ez nem látszik a külső szemlélő számára.
5. A fent említettnél még van egy nagyobb baj is. Sokszor nem csak az zavarja a Tóratanulásra való felébredésben, hogy nincs szemellátható változás rajta a Tóratanulás által, de a szívében sem érez lényegi változást.
6. De igazából tudni kell, hogy mindenki aki Tóratanulásra szenteli magát, ebből feltétlenül következik

---

²⁶ Rabbénu Báchjé muszár könyve, "A szívek kötelességei"

mibenlétének megváltozása, egy sokkal szentebb és tisztább mibenlétre. Az, hogy ezt nem érzi, csak a test takarója miatt van, amely zavarja ennek érzékelését. Miként a 10. fejezetben már magyaráztuk, lásd ott, mert itt nincs hely bővebben tárgyalni ezt.

4.rész

A további változások, amik bekövetkeznek az ember mibenlétében a Tóratanulás által

1. A Chofec Chájim írja: Íme ha az ember vesz egy állatbőrt, ami egy közönséges dolog, nincs benne semmi szentség. De ha kidolgozza Tóratekeres céljára, és ráírja a Tórát, ez a bőr félelmetes szentséget nyer, miként közismert a Tóratekeres nagy szentsége. Mennyivel inkább így van ez az ember esetében, aki veszi az agyát, és Tórát tanul vele. Biztos, hogy félelmetes szentséggel szentelődik meg az agya, és ő is. Hiszen a pergamenre csak ráírják a Tórát, míg ebben az esetben a Tóra belemegy az agyba. Ezért a Tóratanulás előtti és utáni állapot közötti különbség olyan, mint az egyszerű bőr és a félelmetesen szent Tóratekeres közötti különbség.
2. Igazából minden zsidóban van egy nagy szentség, még ha nem is tanul Tórát, a zsidó mivoltja végett, de a Chofec Chájim gondolata arra a különbségre irányul, amely a zsidó szintjében van a Tóratanulás előtt és után, ami egy olyan óriási különbség, mint ami az egyszerű bőr, és a Tóratekeres között van.

3. Ez alapján még az az ember is, aki már sok Tórát tanult, mégis mindenestre a mostani tanulásával újra hozzátesz a mibenlétének még szentebbé változásához.

5.rész

Aki a Tórával foglalkozik érdemesül egy természetfölötti égi segítségre

1. A Nefes Hachájim a 4. Kapu 18. fejezetében írja, ezzel a kifejezéssel: Aki igazából önzetlenül magára veszi a Tóra igáját aképpen, ahogy fentebb magyaráztuk az önzetlenség jelentését, az elemelkedik a világ összes ügyétől, és az Ör-kkévaló –áldassék- egy a természeti törvények felett álló személyes gondoskodással felügyeli őt... Mindezt azért, mert ő valóban hozzá van tapadva a Tórához és a Szent Áldott Ő –höz (már amennyire lehet illet mondani), és megszentelődik a fenti szent Tóra szentségével, melyhez nincs fogható a világon, amely az életet, és a fennmaradást adja mindenknek, és amely mindenk felett álló. Hát hogyan lehetne az Ör-kkévaló –áldassék- vezetése a természeti törvények által szabályozott? Eddig a szavai.
2. Azaz, aki a Tórával foglalkozik kiérdemel egy égi segítséget, mely természetfeletti. Íme habár lehetséges ez érzékelhetetlen a környezete számára, mert mindenestre gyakran a természetfölötti dolgok is elrejtve jönnek, a szemlélő számára megtévesztően, természetesnek tűnő módon, de a helyzet az, hogy vannak nagyon csodálatos dolgok a személyes

gondoskodásban, amely segítségek felülről érkeznek számára. Boldog, aki érdemesül erre. (A Nefes Hachájim szavaiból úgy tűnik, hogy nem csak a tanulási sikeresség ügyében érdemesül természetfeletti égi segítségre, hanem más dolgokban is. Lásd mit írtam erről a 8. fejezetben.)

3. Annak a ténynek, hogy csak az önzetlen tanulásra, és nem mindenfajta tanulásra írta ezt, nem kell legyengítenie az ember tanulásra való felébredését, mert már kifejezetten írt erre azzal a kifejezéssel, melyet már megvilágítottunk az önzetlenség magyarázatában. Eddig a szavai. A szándéka annak, amit a 4. Kapu 3. fejezetében az önzetlenség megmagyarázásánál mond nem azokra a nagy szintekre irányul, melyeket sokaknak nehéz elérni, hanem arra, hogy az ember szándéka a Tóra megértésére irányuljon, és ne más anyagi, evilági célra, mint például a tisztelet, vagy mások bosszantása satöbbi... Íme erre sokan érdemesülnek, mert a szándékuk lényege egyszerűen a Tóra megértésére irányul. Még ha nem is mindig érdemesülnek erre, mindenesetre a tanulás nagy részében biztosan igen, hiszen a szándékuk egyszerű: Tudni és megérteni a Tórát.
4. Íme még ha figyelembe is vesszük, amit a Nefes Hachájim ír az önzetlenségről, mindenesetre biztosan igaz, minél jobban azzal a szándékkal tanul az ember, hogy örömet okozzon a teremtőjének, vagy ugyanígy a Teremtő közelségének okán, annál magasabb szintre ér el, és maga a tanulás is magasabb szinten számít. Azzal együtt, hogy a Nefes Hachájim a 3. Kapuban azt írja, miszerint a Tóratanulásból egyenesen következik az Örökkévalóhoz való ragaszkodás, miután a Tóra az Örökkévaló szava, mégis sok szint található ebben. Magában a Nefes Hachájimban is van utalás erre a 3.

Kapuban, ott bővebben tárgyal különböző hozzáragadás általi I-teszolgálatokat, valamint a 14. fejezetben azt írja, a hozzáragadás legmagasabb szintjére emelkedéshez igazi I-tefélelem szükséges, és legalább igyekezzon az imában, vagy legalább egy részében megvalósítani. A fejezet végén zárójelben azt írja, hogy a Tóratanulásban is nagyon nagy dolog így tenni.)

5. Ha mégis hozzátesz az egyszerű önzetlenségi szándékához más szent szándékokat is biztos, hogy ezzel nem rombol, hanem úgy számít neki, mintha a szándéka arra irányult volna, hogy örömet okozzon az Ör-kekévalónak –áldassék-. Akár azért, hogy ezáltal megnövelje a zsidó nép érdemeit, és ezzel segítséget hozzon a zsidók számára. Akár azért, hogy tanítson másokat, de nem a büszkélkedés okán, hanem a másik iránti jóságból. Akár azért, hogy jobban tudja hogyan kell betartani a parancsolatokat... Bizos, hogy a jó szándékok hozzátesznek és nem rontják el. Miként az Óvajsz traktátusban is meg van írva, hogy a tanításra, és a megtevésre irányuló tanulás fontosabb, mint a sima tanulás.)

13. Fejezet

A Tóratanulásra irányuló önfeláldozás, és a lemondás azokról a dolgokról, amelyek megakadályozzák az igyekvést a Tóratanulásban

1. A gemóróban a Bróchajsz traktátus 61. lap b oldalán áll: Tanulták rabbijaink: Egyszer a gonosz királyság végzést hozott, hogy a zsidók ne foglalkozzanak a Tórával, jött rabbi Akiva²⁷ nagy gyülekezetet gyűjtött össze és nyilvánosan foglalkozott a Tórával ... nem telt el pár nap és elfogták rabbi Akivát és bebörtönözték ... amikor vitték rabbi Akivát kivégezni éppen a Smá²⁸ mondásának ideje volt, miközben vas fűrészsel nyúzták le a bőrét magára vette az ég királyságát. Kérdezték tanítványai: Rabbink, hát ennyire? Mondta nekik: Egész életemben fájlaltam, hogy nem tudtam betartani ezt a verset "az egész lelkeddel" – még ha el is veszik a lelked. Mondogattam, mikor bukkan már fel, és akkor betartom. Most, hogy felbukkant ne tartanám be? Lásd ott a teljes ügyet.
2. A gemóróban a Szanhedrin traktátusban a 13. lap b oldalán és a 14. lap a oldalán áll: Mondta rav Jehudó, mondta rav Borom: Jóra legyen említve annak a férfinak az emlékezete, kinek neve Jehudó ben Bóvo, mert nélküle elfelejtődtek volna a pénzbüntetés törvényei a zsidóktól (A pénzbüntetés ügyében ítélő bírónak

---

²⁷ Korának legnagyobb tanaita bölcse a nyitott és a titkos tan továbbvivője

²⁸ Parancskötelesség minden nap kétszer mondani a Smá Jiszrólél (halljad Jiszrólél) kezdetű tórai szakaszt és még másik kettőt, mely az Ör-kkévaló egységéről tanúskodik, és a parancsolatok igájának felvételeléről beszél. A három szakasz: MózesV. 6, 4-9; u.o. 11, 13-21; MózesIV. 15, 37-41

szmichával²⁹ rendelkező bírónak kell lenniük, és a végzés az volt, hogy nem lehetett szmichát csinálni, miként a továbbiakban fogjuk magyarázni) Egyszer a gonosz királyság végzést hozott a zsidókra, hogy mindenki aki szmichát ad vagy kap azt megölessék ... mit csinált erre rabbi Jehudó ben Bóvo? ... adott szmichát ... ezeknek az öt bölcseknek: rabbi Méir, rabbi Jehudó (bár Iloj), rabbi Simon (bár Jocháj), rabbi Joszi (bár Chalifta), és rabbi Elozor ben Sámua, Rav Avjó azt mondja rabbi Nechemjának is. Amikor az ellenségeik ezt megtudták, mondta nekik (rabbi Jehudó ben Bóvo a tanítványainak): Fussatok! Mondták neki: Rabbink mi lesz veled? Mondta nekik: Olyan leszek előttük, mint a felfordíthatatlan kő. Mondták (a népek) neki: Menj! Míg szét nem szurkálták háromszáz vasszöggel. (Nagyon súlyos halállal ölték meg)

3. A gemóróban az Avajdó Zóró traktátusban a 18. lap a oldalán van elmesélve, amikor a népek végzést hoztak a zsidókra, hogy megszüntessék a Tóratanulást, rabbi Chaninja ben Trádjon továbbra is foglalkozott a Tórával és közösséget gyűjtött össze, és nyilvánosan Tóráat tanított egy Tóratekerceszt ölelve, és megölték égetés által, lásd ott a teljes ügyet.
4. Íme még ha az életmentés általában ellöki a legtöbb dolgot, mindenesetre egy végzés idején ez máshogy van, tanulmányozd jól át, mit ír a Sulchán Áruç Jajre Déó 157- ben a részleteiről annak, mikor tol el más dolgokat az életmentés, és mikor nem. Itt most nincs hely bővebben tárgyalni ezt.
5. Mindenesetre mindezekből a dolgokból látjuk, hogy a rabbijaink feláldozták a lelküket a közösségnek való Tóratanítás parancsolata miatt, ebből láthatjuk a

---

²⁹ Szó szerint támaszkodás, a rabbivá avatás

Tóratanulás nagy fontosságát és, hogy mennyire meg van az ember parancsolva a lemondásra, nagyon sok olyan dologról, amik a Tóratanulás rovására mennek. Ha a nagyjaink még az életükről is lemondtak a Tóratanulás miatt, akkor biztos, hogy sok dologról le kell mondani a Tóratanulás miatt.

6. A gemóróban a Sabosz traktátus 83. lap b oldalán mondja Rés Lakis: A Tóra szavai nem maradnak meg csak abban, aki megöli magát rájuk, mert áll: "Ez az ember Tórája (törvénye), aki meghal a sátorban" Eddig a szavai. Íme biztosan nem azt akarja mondani, hogy az ember ölje meg magát a Tóra tanulásához, hiszen ha halott, akkor nem tud tanulni, és ráadásul pont fordítva is van, az életmentés parancsolata fontosabb nála. (Az esetek, melyeket fentebb hoztunk, végzés idején voltak, mint mondtuk). Hanem a gemóró azt akarja mondani, hogy van sok olyan dolog, ami nagyon drága az ember számára. Mint például ha az embernek nagyon erős hajlama van egy bizonyos szakmára, vagy erős vágya, hogy pénzben nagyon meggazdagodjon, és a szívében azt érzi, olyan lenne lemondani róla, mintha megölnék, erre mondták a gemóróban, hogy az igazi út az, ha az ember lemond ezekről a Tóratanulás miatt, és ez a Tóra megszerzésének módja. A példák melyeket korábban hoztunk olyanok, amelyek nagyban érintik az ember jövőjét. De kisebb dolgokban is, mint például ha kétséges számára, mit csináljon a következő órákban, a Tórával foglalkozzon, vagy menjen beszélgetni valami eseményről, ami történt és nagyon érdekli őt, vagy bármi más, ami elvonja a tanulástól, és azt érzi nagyon nehéz lenne neki lemondani erről, ez az a parancsolat, amiről a gemóró beszélt. Mert az akaratának e megtörése, hogy akarata ellenére megy tanulni, az bizonyos szempontól olyan, mint a halál, hiszen megöli azt az akaratot. Ez a Tóra egyik megszerzője.

7. A gemóró még többet szándékozik itt mondani. Ha a helyzet úgy hozza, az embernek még a legalapvetőbb szükségleteiről is le kell mondania a Tóratanulás miatt. Miként a misnában az Óvajsz traktátusban is mondták: Kenyeret sóval egyél, vizet mértékkel igyál, a földön aludj, és a Tórában fáradozz. Ha így teszel boldog vagy és jó neked. Boldog vagy ezen a világon, és jó neked a következő világon. De manapság általában az a helyzet, hogy a Tóratanulás miatt nem kell a valóban létfontosságú dolgokról lemondani, ezért ragadtunk meg korábban olyan példákat, melyek inkább találhatóak manapság. Ezek is bennefoglaltatnak a gemóró által szándékozott dologban. Ám tudnia kell az embernek, ha –I-ten ments!- úgy alakulnak a dolgok az ember számára, hogy próbatétel elé kerül, a Tóratanulás miatt lemondjon –e a szükséges dolgokról is, és olyan nagy szűkösségekben legyen, mint a fent említett misnában az Óvajszból, akkor erősítse meg magát olyanra, mint egy szilárd szikla, vagy egy vas oszlop, megerősödni nehogy elhagyja a Tórát. Bölcsseink –áldásra emlékezetük-mondták: Jobb egy fájdalommal, mint száz fájdalom nélkül.
8. Még mondták a gemóróban a Sabosz traktátus 83. lap b oldalán: Mondta rabbi Jojchánán: Soha ne tartsa vissza magát az ember a tanháztól és a Tóra szavaitól, még a halálának óráján se, mert áll: "Ez az ember Tórája (törvénye), aki meghal a sátorban" – még a halálának óráján is foglalkozzon a Tórával. Eddig a szavai. Íme az embernek a Tóratanulásban való próbatétele általában nem a halálának óráján van, hanem más időkben, de a gemórónak a halál ügyében mondott szavaiból erkölcsi tanulságot lehet kitanulni. Sok időről úgy tűnik az ember számára, hogy távoli a helyzete attól, hogy Tórát tanuljon, vagy elmenjen a tanházba, akár a lelkiállapota miatt, akár azon idő helyzetének részletei miatt, de a

gemóró ezen szavai szerinból ki lehet tanulni, hogy ez nem így van, mert ha még a halálának órájára is azt mondták, hogy ne tartsa vissza magát a tanházba menéstől és a Tóratanulástól, akkor mennyivel inkább így van másféle időkre, melyekben valami zavarja a tanulásban, mert ezek sokkal alacsonyabb szintű zavarók.

14. Fejezet

Az ima ügyében

1.rész

Az ima fontosságára való ráébresztés, és az ima részeinek részletetése

1. A Bróchajsz gemóróban a 6. lap b oldalán ez áll: mondta egy rabbi rav Bibi bár Abájjának, és van aki úgy mondja, hogy rav Bibi mondta rav Nachmannak: Miért van az írva: "ha felülemelkedik a söpredék az emberfián" (arra kérdez rá, hogy mit jelent ez a vers a 12. zsoltárban). Mondta neki: azok a dolgok melyek a világ magaslataiban állnak és az emberek semmibe veszik őket³⁰ ... erre magyarázza Rási azok dolgok, melyek a világ magaslataiban állnak, mint például az ima, mert az felmegy. Eddig a szavai. Ebből világosan kiderül, hogy pár ember az imát jóval kisebbre értékeli magában, mint az igazi értéke. Ez alapján illő az embernek igyekeznie, a saját szemében felértékelnie az imát, hogy amenyire csak lehet közelítse az igazi értékéhez. Az egyik módja ennek az igyekezetnek, az ima mibenlétének és ügyének tanulmányozása. Az Örkkévaló –áldassék- segítségével most elmagyarázunk egy keveset abból, ami el lehet ebből magyarázni.

---

³⁰ Héberben a Krum (felülemelked) érthető úgy, mint KöRom (mint a magaslatok)

2. Íme sok-sok ügy van az ima parancsolataiban. Gyakorlati szempontból az ima dicséretekre, kérésekre és hálaadásokra oszlik, miként a Bróchajsz gemoróban 36. lap a oldalán is mondták a Smojne Eszré³¹ ima ügyében: Mondta rabbi Cháninja: Az első (vagyis a Smojne Eszré első áldásai) arra hasonlítanak, amikor egy szolga dicséretet rendez össze az ura előtt, a középsők arra, amikor egy szolga ellátást(jutalmat) kér az urától, és az utolsók arra, amikor egy szolga megkapta a jutalmat, és távozik ura színe elől.
3. A szív imádkozásban lévő munkájának van még egy felosztása. Egy rész az Ör-kkévaló közelségének érzése, és van a kérések ügye, hogy kéri a teremtőt tegyen jót vele, és adja meg a jó dolgokat, amit kért, valamint van azoknak a kéréseknek az ügye, amikor a kérés lényege formálja meg a tudatában azt a helyes gondolatot, hogy minden, ami jön az az Ör-kkévalótól –áldassék- jön, és nincs más irány ezt megszerezni tőle (nem magyaráztam mélyebben az ima ügyének más felosztásait, csak nagyon általánosságban írtam)

2.rész

A gondolat hozzáragasztása az Ör-kkévalóhoz az ima idején és más időkben

1. Egy kicsit megvilágítjuk a gondolatnak az Ör-kkévalóhoz –áldassék- tapasztásának ügyét. Íme a dolog lényege, hogy a gondolatnak az Ör-kkévalóhoz

---

³¹ Szó szerint tizennyolc, másnéven amidá (álló ima), az imádkozás lényege. A szerző amikor imáról beszél általában erre gondol.

ragasztása egy nagyon nagy parancsolat, és ez a dolog nagyon sok helyen el van magyarázva a risajnimban és az achrajnimban³². Ennek a parancsolatnak a lényegi megvalósítása nem csak pont az ima idejéhez kapcsolódik, hanem a legmagasabb szint az, ha az ember, minden időben az Ör-kkévalóhoz –áldassék-ragasztja a gondolatát. Sok dolog meg van világítva erről a risajnimban és az achrajnimban. Lásd a Nefes Hachájimban a 3. Kapu 13. és 14. fejezetében, amit ír a szent ősapákról³³ és Mojse Rabénuról, hogy hozzáragasztották gondolatukat a teremtőhöz, minden napjaikban, pillanatnyi szünet nélkül, láss ott a Nefes Hachájimban sok-sok részletet erről.

2. Habár biztos, hogy nagyon nagy dolog pillanatról pillanatra folyamatosan érdemesülni erre, mégis még az is, aki nem képes erre, mindenképpen igyekezzen abban, amiben tud. Sok embernél a legalkalmasabb idő erre az ima ideje. Ha nem tud minden időben igyekezni, legalább egy részében igyekezzen. Ez a dolog nagyon függ az ember lelkének gyökerétől, és az aktuális helyzetének részleteitől, mennyire tudja elérni ezt. Mindenképp még az is, akinek szinte egyáltalán nincs is erejében, ne csüggedjen el, mert e nélkül is érdemesülhet nagy szintekre az Ör-kkévaló szolgálatában, valamint szinte biztos, hogy ha ma nem sikerül neki, jönnek majd más idők, amikor sikerül elérnie ezt. Az egész bennefoglaltatik az Ör-kkévaló szolgálatainak ügyeiben, ha ő állandóan megerősödik minden helyzetben, amit küldenek az embernek az égből, akkor képes lesz nagy és csodálatos szolgálatait végrehajtani a Teremtőnek, még ha úgy is tűnik neki,

---

³² Risajnim: szószerint elsők a kb. 1000-1500-ig terjedő korszak magyarázói;
Achrajnim: szószerint utolsók, a risajnim utáni magyarázók

³³ Avrohom, Jichok, Jákojv

hogy nagyon nehéz helyzetet küldtek neki, abban szolgálni a Teremtőt.

3. A hozzáragadás ügyében vannak, akik tévednek és azt gondolják, hogy ez nem más, mint egy érzés a szívben, és semmi több. De ez nem így van. Mert a gyakorlati helyzetet tekintve, ez lényegében a szív érzésében fejeződik ki, de igazából több dolog is van ebben, amelyek el vannak magyarázva a risajnimban és az achrajnimban. (Lásd a Máhárácháv –áldásra az igaz emlékezete- Saaré Ködusá című könyvében 3. rész 5. kapujában). A gondolatainak igazán a teremtőhöz ragasztása által, valóban gyakorlatilag hozzátesz a léleknek a Teremtővel való kapcsolatához, és ez a kapcsolat megerősödik, és többlet hatás jön le az Örökkévaló arcának fényéből arra, aki hozzáragasztja magát a Teremtőhöz.
4. Az ügy részleteinek megvilágításába most nehéz lenne hosszadalmasan belemenni, hogy hogyan működik ez az ügy, mert ez összeköttetésben áll sok kabbalisztikus fogalommal, de a fő elv, ami kijön számunkra a risajnim és az achrajnim e tárgyban lévő magyarázataiból a következő. Miként ebben a világban, két fizikai tárgy összekapcsolásához tartozik egy speciális tevékenység, mint például két deszka kalapáccsal történő összeszőgelése, ugyanígy adatott a lélek a Teremtővel való speciális összeköttetésére is egy speciális tevékenység, ami létehozza ezt az összeköttetést. Ez pedig az ember gondolatának a teremtőjéhez ragasztása, annak ellenére, hogy egyáltalán nincs felfogásunk a Teremtő mibenlétéről, de mindenesetre a dolog kifejeződése a következő: A Szent Áldott Ő ez által az összekapcsolódás által hat egy szellemi szent hatást annak az embernek lelkére, aki összeragasztja a gondolatát a teremtőjével. Ebből az jön ki, hogy a

gondolatnak a Teremtőhöz –áldassék- ragasztása, és a Teremtőre irányuló gondolat felolobbantása nem csak kizárólag gondolati és érzésszerű dolog, hanem egy valódi létezőt hoz létre, mert amikor így gondolkozik átfordítja a létét, egy a Teremtővel –áldassék- jobban összekapcsolt létre, egy valódi szellemileg létező összekapcsolással.

5. Habár ez az összeköttetés csak szellemi, de mindenesetre egy valódi létező, és nem csak egy érzés. Egy példa a dologra: Az angyalok ügye, melyek szellemiek és az érzékszerveknek érzékelhetetlenek, ennek ellenre bizonyosan fennálló létezők.
6. Tudd meg, egyszerűen világos, annak ellenére, hogy az hozzáragasztás nélkül is nagymértékben össze van kapcsolva minden egyes zsidónak a lelke a Teremtővel, és fényt kap az arcáról stb..., de íme mindaz, amit leírtunk az ember gondolatának a Teremtőhöz kapcsolásáról, az hozzátesz ehhez a dologhoz és megerősíti azt.
7. Igazából minden egyes parancsolat és Tóratanulás hozzátesz a léleknek a Teremtővel való összekapcsoltságához, miként fentebb magyaráztuk, de alkalmanként, amikor az ember nem érzi ezt (bővebben fentebb a 10. fejezetben eme érzés hiányának magyarázatánál), akkor a gondolat hozzáragasztása, amiről itt beszéltünk, biztosan ebből a fajta összekapcsoltságból van, amiben igenis megvan ez az érzés, és van neki egy olyan egyedi szint, amit nem érez, de ez nem mondja, hogy ez lenne a fontosabb dolog, csak minden egyes parancsolatnak megvannak az egyedi szintjei.

3.rész

További dolgok a gondolatnak a Teremtőhöz –áldassék- ragasztásának témájában

1. Amit szükséges tudni a gondolatnak az Ör-kkévalóhoz ragasztásának fent említett ügyében az, hogy sokaknak nagyon nehéz elérni az hozzátapadtságot kizárólag annak keresése által, akkor az ő részéről egyszerűen imádkoznia kell, és a gondolatait a szavak értelmére irányítania, és ez hozza el az összeragadtságot. Mindenesetre fontos, hogy tudja az összeragadtság szintje milyen nagy dolog, ezáltal mégjobban a szavak értelmére tudja irányítani gondolatait, és ez segít neki elérni az összeragadtságot, valamint, aki érdemesült erre az összeragadtságra, az a lehetséges mértékkel fog igyekezni nehogy elvesse azt.
2. A Rámchál Adír Bamórajm című könyvében el van magyarázva, hogy ez az összeragadtság, vagyis a gondolatnak az Ör-kkévalóhoz –áldassék- tapasztása bűnöket töröl le, azaz a felső léleknek a Teremtőhöz –áldassék- kapcsolása megtisztítja az alsó lelket a bűnök szennyétől. Ezzel nem arra gondol, hogy mentesülne a visszatérés parancsolata alól, vagy könnyebben vehetné a bűnöket, aki gyakorlott a hozzáragadásban, hanem még annak is, aki óvakodik a bűnöktől, és vissza is tér, sajnos mindig szükséges sok további javítást is végrehajtani, bár itt ezt nem tudjuk bővebben tárgyalni, de az összeragadtság segítségére lehet ebben.

3. Tudnia kell az embernek, az összeragadás parancsolata mennyire nagy drágaság, és még ha csak egy hónapban csak egyszer érdemesül rá, vagy még nagyobb időközökkel, mégis erősödjön meg minden erejével abban, amire már érdemesült, és pláne az, akinek könnyebb az összeragadás, és napi több alkalommal érdemesül rá az ima idején, vagy más időkben, a nagy igyekezetéből kifolyólag.
4. A Nefes Hachájim című könyvben a 4. Kapuban bővebben elmagyarázza azt, hogy a Tóratanulás idején nem kell különösebben összeragasztani a gondolatot a Teremtővel, mert miután ő összekapcsolja a Tóratanulással, ezáltal úgy számít, mintha a Teremtővel –áldassék- ragasztaná össze, hiszen a Tóra az Örökkévaló szava, lásd ott a teljes szavait. Minedenesetre ő is beleegyezik abba, hogy habár kötelesség nincs benne, mégis van egy magasabb szint abban, ha mégis a gondolatának a Teremtőhöz ragasztásával tanul. Mélyedj el jobban a szavaiban, amit a 3. Kapu 14. fejezetének a vége felé ír zárójelben, és abban, amit fentebb a 12. fejezet 5. rész 4. pontjában írtunk erre, itt nincs hely bővebben tárgyalni. Igazából vannak, akiknél ez pont fordítva van, és a hatásosabb módszer az összeragadtság elérésére a szent Tóra tanulása által van, mert ez emeli fel a lelküket a Teremtővel kapcsoltsághoz.
5. Mélyedj el még abban is, amit fentebb a 2. rész 2. pontjában írtunk azok ügyében, akiknek nagyon nehéz elérni a gondolatnak a Teremtőhöz ragasztását.

4.rész

Az imában lévő kérések, és a személyes kérések ügyében

1. Íme az ima ügyének alapjaihoz tartozik annak tudása, hogy A Szent Áldott Ő kegyelmes és kegyes, és amikor kérnek tőle meghallgatja a kéréseket, és segít az embernek. A szent könyvekben el van magyarázva, hogy egyetlen ima sem tér vissza üresen, és a zsidónak minden imája egy segítő hatást hoz a Teremtőtől, de alkalmanként a Szent Áldott Ő a kérését egy másik segítség végrehajtására használja, melyet sokkal helyesebb vérehajtani eme ima által. De kötelességünk tudni és hinni, hogy sokszor tényleg maga az a segítség hajtódik végre, amire a kérés irányul.
2. Az embernek erős hittel hozzá kell szoktatnia magát, hogy igazából minden dolog, amit ő akar, vagy kér az a Szent Áldott Ő- től függ. Írva van erről: Igazából egy része az imában lévő kérések parancsolatának, hogy minden dolog csak a Teremtőtől függ, és ez a legnagyobb szolgálata az Ör-kkévalónak –áldassék-, de e nélkül is igazából el van fogadva az ima, és segít.
3. Nagyon fontos az embernek hozzászoktatnia magát ahhoz, hogy a saját magát érintő dolgokat könnyörgő módon kérje, és minél könnyörgőbben kéri, annál jobban el lesz fogadva (főként ha érdekesül a könnyekkel való kérésre, miként a gemóróban is áll: A könnyek kapuja nincs bezárva. Ehhez hasonlatosan a Chazon Is leveleinek gyűjteményében el van magyarázva egy jótanács, hogyan lehet elérni a könnyekkel való imát, és a Tórában való sikerességet. Mélyedjen el a nagy

fájdalomban, mely a Tórában való érdekesülésének csökkenéséből fakad, míg e fájdalom által elér a könnyekkel való síráshoz. Lásd ott, most nincs nálam a könyv.)

4. Vannak olyanok, akiknek könnyebb a kérést átérezni, ha a kérés megfogalmazása a saját megfogalmazásukban történik. Ez a dolog engedélyezett, és illő a hatályos törvényalkalmazás szerint, ilyen kéréseket hozzá tud tenni a Smojne Eszré végén az utolsó Jihju Lörócajn³⁴ előtt, valamint az ima idején kívül bármilyen megfogalmazással tud kérni, amivel akar. (Nagyon kell vigyázni, hogy –I-ten ments!- ne kérjen másra rosszat, még a neki fájdalmat okozókra se, mert ez súlyos tilalom, és ne imádkozzon, csak jó dolgokra)
5. A bölcseink –áldásra emlékeztük- mondásai között sok helyen el van magyarázva sok dolgról, hogy teljesen jóra változtatták zsidó nép helyzetét, és mind egyének imájához kapcsolódik, mert az ima erje nagyon nagy. A Chazon Is leveleinek gyűjteményében az ima az ember kezében lévő erős bothoz van hasonlítva, mellyel meg tudja változtatni az egész helyzetét a világban. Eddig a szavai. Ennek magyarázata: Amikor az ember nagyon rossz helyzetben található, át tudja fordítani a helyzetét egy nagyon kiváló helyzetre, azáltal, hogy könyörög ezért a teremtőjének, és elfogadtatik az imája, és nagyon jóra változtatja a helyzetét.

---

³⁴ "legyenek akartak szám szavai, és szívem gondolatai előtted Ör-kkévaló, sziklám és megmentőm" , közvetlenül a Smojne Eszréből való kilépés előtt

15. Fejezet

Annak a kötelességnek a nagyságáról, hogy minél többet foglalkozzon a szent Tórával

1. A Nefes Hachájim című könyv azt írja a 4. Kapu 15. fejezetében, hogy egy nagyon erős figyelmeztetéssel meg vagyunk parancsolva a Szájából –áldassék-: "ne vedd el ezt a Tóra könyvet a szádból, és kiejtve tanuld nappal és éjjel" (Jöhojsuá könyve 1. fejezet 8. vers), miként a Zóhár előszavában áll: Gyere és lásd mennyire nagy erő, a Tóra ereje, és mennyire felette áll mindennek ... ezért kell az embernek igyekeznie a Tórában nappal és éjjel, és nem elválni a Tórától. Ez az, amit mond a vers: "kiejtve tanuld nappal és éjjel" és ha elhagyja, vagy elválik –I-ten ments!- a Tórától, mintha elválna az élet fájától. Eddig a szavai.
2. A Tana Döbé Elijóhu a Széder Elijóhu Zutában³⁵ a 14. fejezetben azt mondja, hogy az ember magában igyekezzen a Tóra szavaiban, mert a Tóra szavai hozzá vannak hasonlítva a kenyérhez és a vízhez ... ez azt tanítja neked, hogy miként az embernek lehetetlen kenyér és víz nélkül léteznie, ugyanígy lehetetlen az embernek megállnia Tóra nélkül, mert áll a versben: "ne vedd el ezt a Tóra könyvet a szádból..." ugyanígy mondták a Tanchumában³⁶ a Ki Szóvaj hetiszakasznál a versre: "és lesz ha hallgatni fog", és a Háázinu

---

³⁵ Midrás

³⁶ Midrás Mózes öt könyvére

hetiszakasznál, és a Midrás Tehilimben³⁷ az első zsoltárra.

3. Valamint mondja: azért van írva a vers (Példabeszédek 3; 18) "az élet fája azoknak, akik megragadják...", mert az embernek rögzítenie kell a tudatában, és el kell képzelnie, hogyha folyóba lenne esve, és megpillantana egy erős fát maga előtt, biztosan összeszedné az összes erejét, és az összes erejével ragaszkodna hozzá, és nem gyengülne el a keze tőle, egy pillanatra sem. Mert most az egész élete ettől függ, és aki ostoba, és nem érti meg ezt, ha –I-ten ments!- ellustul akár egy pillanatra is, és elgyengíti a kezét tőle, azonnal elsüllyed.
4. Ugyanígy van a szent Tóra esetében is, mely az élet fájának van nevezve, az élet fája, mert abban az időben, amikor az ember megragadja annak szeretetét, és foglalkozik vele, és tanulja rendszeresen, akkor egy igazi felső életet él, és hozzá van kapcsolva és ragadva az Örökké Élőhöz –áldassék neve- (már amennyire ezt lehet mondani), mert a Szent Áldott Ő és a Tóra egy.
5. Ugyanott a 34. fejezetben áll ez a kifejezés (kis változtatással): A szentségünk házának lerombolása óta, és mióta száműzve lettek a fiúk atyjuk asztalától, a Jelenléte –áldassék- bolyong (már amennyire lehet illet mondani), és nem nyugszik, és nem nyugszik rajta csak ezen a Tórán. Amikor a zsidók, a szent nép a Tórával foglalkoznak, ahogy illik, egy kis szentéllé válnak, és előkészítik és segítik a Jelenlét közöttük fekvését, és Szárnyainak föléjük terjesztését (már amennyire lehet illet mondani), ezáltal van egy kis ajándék Számára, miként bölcseink –áldásra emlékezetük- mondásában a Bróchajsz traktátus első fejezetében (8. lap a oldal) van:

---

³⁷ Midrás a zsoltárokra

Attól a naptól, hogy lerombolódott a Szentély nincs más a Szent Áldott Ő- nek, csak a halacha négy améja³⁸.

6. Még azt is mondták ott: Honnan tudjuk, hogy ha akár egy ember is ül, és a Tórával foglalkozik, akkor a Jelenlét rajta nyugszik, mert áll a versben: "minden helyen, ahol említeni fogják" a Mislére³⁹ írott midrásban a 8. fejezetben úgy magyarázza a verset: "aki engem talál, életet talál"mondja a Szent Áldott Ő: Aki a Tóra szavaiban található, én vele vagyok található, minden helyen, erre lett mondva: "aki engem talál, életet talál..."
7. Aki értelmes látja és érti az útját a szentségben, és ragaszkodik hozzá a szent Tóra tanulásának szolgálatában való állva maradás miatt, életének minden napján. Undorodjon a rossztól és válassza, ami jó neki, és az összes teremtményeknek, és az összes világoknak, hogy lelki nyugalmat csináljon az alkotójának és teremtőjének –áldassék-.

---

³⁸ Halacha: alkalmazott vallástörvény, áme: könyök kb. 60 cm

³⁹ Példabeszédek könyve

16. Fejezet

A Meszilász Jösórim 25. fejezetének szavai

1. A Meszilász Jösórim című könyvben a 25. fejezetben írja le az Ör-kkévaló félelmének legmagasabb fokának a megszerzésének módját, ezzel a kifejezéssel: Ám e félelem megszerzésének útja az a belegondolás két igazi ügybe. Az egyik: a Jelenlét –áldassék- megtalálható minden helyen, ami van a világban, mert ő –áldassék- felügyel minden kicsi és nagy dologra, nincs a szeme elől rejtett dolog, sem annak nagy emelkedettsége, sem a kicsinysége miatt, hanem ha nagy a dolog, vagy ha kicsi a dolog, ha könnyű, vagy ha súlyos, ő látja, és érti különbség nélkül.
2. Ezt mondja a vers: (Jesája 6, 3) “tele a világ dicsőségével”; és mondja: (Jirmija 23, 24) “Íme az eget és a földet én töltöm meg”; és mondja: (Tehilim 113, 5) “Ki Olyan, mint az Ör-kkévaló I-tenünk, ki magasban trónol, de letekint az égből a földre”; és mondja (u.o. 138, 6) „mert magas az Ör-kkévaló, de látja az alacsonyot, s a fennhéjázót messziről ismeri”.(Az első két verset arra az első alapelvre hozza Meszilász Jösórim, hogy a Jelenléte –áldassék- mindenhol megtalálható, a második kettőt pedig a második alapelvre, hogy a Szent Áldott Ő felügyel mindent a világban)
3. Miután világossá vált számára, hogy minden helyen, ahol van, a Jelenléte –áldassék- előtt van, akkor ettől jön a félelem és a rettegés, nehogy elbukjon cselekedeteiben, amik nem méltóak tiszteltségének

magasságossága szerint. Ezt mondták⁴⁰: Tudd mi van fölötted: látó szem halló fül, és minden cselekedeteid könyvbe íratnak. Mert miután a Szent Áldott Ő felügyel minden dologra, és lát mindent, és hall mindent, biztos, hogy minden cselekedete nyomot fog hagyni, és mindet beírják a könyvbe, akár érdemre, akár büntetésre.

4. De ez a dolog nem rajzódik le jól az ember értelmében, csak a belegondolás és a nagy megfigyelés állandósításával, mert miután a dolog messze van az érzékeinktől, az értelem nem rajzolja le csak nagy elmélyedés és felügyelet után, és még azután is hogy lerajzolta, könnyen elmegy tőle a rajzolat, ha nem állandósítja sokszor. Ebből az jön ki, hogy miként a sok belegondolás az út az állandó félelem megszerzéséhez, ugyanígy a tudat elvonása és a belemélyedés hanyagolása -legyen az fáradtság miatt vagy akaratlagosan- a legnagyobb elveszejtője annak. Minden tudat elvonás az állandó félelem hanyagolása.
5. Ezt parancsolta meg a Szent Áldott Ő a királyoknak: (Dvorim 17, 19) „és lesz vele, és tanuljon belőle életének összes napjain, azért, hogy tanulja az Örökkévaló I-tene félelmét”. Hiszen tanultad, ez a félelem nem tanulható csak a megszakítás nélküli tanulásból. Pontosítja és mondja: „azért, hogy tanulja félelemét”, s nem azt mondja: ’azért, hogy féljen’, amiatt, mert ez a félelem természet alapján nem érhető el, hanem pont fordítva, távoli az tőle, az érzékek anyagsága miatt, és nem szerezhető meg csak tanulás által. Valamint nincs más tanulása a félelemnek, csak a sok állandósítás a Tórában, s annak útjaiban, megszakítás nélkül.
6. Ez azt jelenti, hogy az ember gondoljon bele és vizsgálja ezt a dolgot mindig. Amikor ül és amikor megy,

---

⁴⁰ Pirké Óvajsz 2, 1

fektében és keltében, mígnem rögzül a tudatában a dolog igazsága, vagyis a Jelenlétének –áldassék- az igazi létezése minden helyen és, hogy valóban pontosan előtte állunk minden időben és minden órában. Akkor igazán félni fogja azt. Ez, amit Dávid király imádkozott és mondta: (Tehilim 86, 11) „Igazíts engem utadra Örkkévaló, hogy járjak igazságodban, egyesítsd szívemet, hogy félje nevedet”. Eddig a Meszilász Jösórim szavai.

7. Íme a Meszilász Jösórim 25. fejezetében mondottak áthelyezhetők a fentiekbe. Erős alapok, melyeknek erejében áll elhozni az embert, nagy és óriási szintekre. Boldog, aki hozzá tudja magát szoktatni fogadalom, és magára vevés nélkül, a Meszilász Jösórim e fejezetének mindennapi tanulására, és ez bizotsan nagy jó változást okoz az útjában, főleg ha jól megérti a fejezetben mondottak szándékát (Lásd a Sulchán Áruach Jajre Déó 214. pontjában azt írja, hogy szoktassa meg magát az ember minden jó szokás felvétele előtt mondani: Mindezt fogadalom nélkül. És figyeld meg jól ott a Sulchán Áruach szavait, melyekkel elmagyarázza, hogy a 'blinéder'⁴¹ mondáson kívül még ki kell fejeznie, hogy nem veszi magára ezt, lásd ott az egész mondását, és lásd a Lövusban⁴² és az Áruach Hasulchánban⁴³ ott, hogy mit ír bővebben erről, mert itt nincs hely részletesebben tárgyalni.)
8. Íme a rövid összefoglalása annak, amit a Meszilász Jösórimból magyaráztunk: 1. Két alapelv: Egy: Az ember mindig a teremtője előtt áll. Kettő: Cselekedeteinek az összes részlete, és ügye a teremtője felügyelete alatt áll, hogy jók –e, vagy –I-ten ments!-fordítva, valamint minden ügy részletesen jön a

---

⁴¹ Fogadalom nélkül

⁴² rabbi Dovid Slojme Eibszitz (Szroko) magyarázata a Sulchán Áruachra

⁴³ rabbi Jöchiél Michál haLévi Epstein (Novárdok) halachikus könyve a Sulchán Áruach felosztása szerint

számításba. 2. Egy: Ha e két tudás rögzített módon áll az ember gondolataiban, nagyon őrzik őt minden bűntől. Kettő: Ahhoz, hogy e két alapelv mindig a szeme előtt legyen, sokszor át kell ismételnie őket és sokat kell gondolnia rájuk (Ez az a jótanács, amit az előző pontban írtunk, hogy nagyon segít az embernek ha a Meszilász Jösórim e fejezetét minden nap tanulja, lásd mit írtunk erről a dologról).

17. Fejezet

A szentség és a szemérmesség ügyében.
Valamint azoknak az óriási következményeknek
ügyében, melyek az egész zsidó népre származnak,
minden egyes zsidónak ezen ügyekben lévő
elővigyázatosságából

1.rész

1. Íme a szentség és a szemérmesség ügye minden törvényi részleteivel együtt el van magyarázva bővebben a halachikus, és a muszár könyvekben, és nagy kötelessége a mindenféle tilalmukban lévő elővigyázatosságnak, és a nagy érdeme, és jutalma annak, aki vigyáz rájuk, és -a Kegyelmes mentsen!- a másik oldal. Itt nincs hely bővebben kifejteni, lásd az ezzel foglalkozó könyveket, csak egyetlen részletet fogunk itt megvilágítani, a következmény ügyéből, ami az egész zsidóságra jön, minden egyes zsidónak ezügyben lévő elővigyázatosságából.
2. Íme a Tehilimben van írva a Sás-tenger kettéválasztásának ügyében ez a kifelyezés: "A tenger látta és elmenekült" – bölcseink –áldásra emlékezetük-magyarázták erre: Mit látott a tenger, hogy elmenekült? Látta Jojszéf koporsóját, íme úgy magyarázták, hogy ez egy gzeró sovó⁴⁴ azzal az elmenekülés kifelyezéssel, mely Jojszéf büntől való elmenekülésénél áll, innen

---

⁴⁴ Tanulási forma, melyben a hagyomány alapján összefüggésbe hoznak szavakat, melyek több helyen állnak a Tórában

magyarázható, hogy az érdem, amely miatt a Sás-tenger kettéválasztása történt, az Jojszéf büntől való tartózkodása volt. Még jobban el van magyarázva a dolog a Tikuné Zóhárbán, miszerint ha nem állt volna meg a próbatételben, akkor a zsidó nép elsüllyedt volna a Sás-tengerbe. (Lehet gondolkozni az ígéreteken, melyeket Ávrohom apánk kapott, és több módon meg lehet felelni, de itt nincs hely bővebben tárgyalni ezt)

3. Íme Jojszéf eme érdeme, azaz, hogy visszatartotta magát a büntől ezekben az ügyekben. Annak ellenére, hogy ez nagyon nagy próbatétel volt, hiszen egy fiatal fiú volt, akit elraboltak a szülei házából, mindenki számára ismeretlenül volt és megmentő nélkül. Valamint el van magyarázva bölcseink –áldásra emlékezetük-mondásaiban, hogy megfenyegették ha nem bukik el ebben, akkor egész életére börtönbe vetik, ahogy valóban börtönben is töltött tizenkét évet, ami szintén nagy szenvedés. Ennél is több az, hogy a természet szerint, soha semmi esélye sem lett volna kijönni onnan. A természet szerint a büntől való tartózkodása miatt egész életében be kellett volna, hogy legyen zárva, család nélkül egyedül, börtönbe zárva halván meg. Valamint a természet szerint úgy is tűnhetett volna neki, hogy kettejükön kívül úgysem tudja meg soha senki a dolgot, és így utána folytathatta volna a sikeres életét, mint a fontos miniszter udvarmestere, és továbbléphetett volna a sikerességben. Azért, mert mindezek ellenére félte az Ör-kkévalót, és visszatartotta magát a büntől, ennek erejétől az egész zsidó nép megmenekült a Sás-tenger kettéválasztásánál.
4. Íme a dolog végén csodálatos módon pont a fordítottjával érdekesült a királyságra, és ezáltal újra az apjával élhetett ... pont a fordítottja volt ez, hogy direkt a büntől való tartózkodás által találkozott a pohárnokkal,

és fejtette meg álmát, és az elmondta a Fáraónak. Íme pont fordítva a büntől való tartózkodása hozta el óriási sikerességhez, csak a kezdeti időben az egyszerű szem jövőlátásának hiánya miatt, tűnt pont a fordítottjának.

5. Íme itt meg van világítva, hogy egy egyén büntől való őrizkedése miatt megmenekült az egész zsidó nép, bár itt egy teljes büntől való őrizkedésről van szó, de a szentség és a szemérmesség ügyében lévő ki szokások dolgában is hat ez az egyedi erő az egész zsidó népre, egy áldás hatást, miként el van magyarázva tovább a 2. részben Kimchit ügyében.
6. Íme itt, Jojszéf ügyében felfedték számunkra bölcseink –áldásra emlékeztetük-, hogy az érdemében menekült meg mindenki, és ezt kimagyarázák a versekből. De ebből kitanulhatjuk, hogy a sok óvakodás ezekben az ügyekben, melyet a zsidó nép elővigyázatoskodott a generációk folyamán, azok mind megmentést és segítséget hatottak a zsidó nép tömegeire.
7. Lásd mi van írva a 3. részben a dolog megítélése végett, a szentség és a szemérmesség ügyeinek egyedi erejét, az egész zsidó népre hozott áldás és segítség hatásban.

2.rész

1. Ehhez hasonlót találunk a bölcseink –áldásra emlékeztetük- mondásaiban Kimchit ügyében, mely egyetlen asszony igyekezete a szemérmesség ügyében, és annak erejéből nagy hatás jött a zsidó népre, mert íme áll a Jajmó traktátusban a 47. lap a oldalán: Hét fia volt Kimchitnek és mindegyik szolgált főpapi tisztségben. Kérdezték tőle a bölcsek: Mit csináltál, hogy

érdemesültél erre? Mondta nekik: Soha nem látták házam falai a hajfürtjeimet. Mondták neki: Sokan így tesznek, de nem segít nekik. Eddig a gemóro szavai. De van bizonyíték a másik oldalra is, hogy a bölcsek mégis elfogadták szavait.

2. Íme a jeruzsálemi pár helyen -a Jajmó traktátus 1. fejezet, 1. halóche (5. lap a oldal); Megila 1, 10; Hajróajs 3, 2- nem úgy magyarázza, mint a babilóniai talmud, hanem a rabbik valóban elfogadták a szavait, hogy ezáltal az igyekezet által érdemesült erre, és segítséget hoznak versekből szavainak alátámasztására.
3. Ebből érthető, hogy a babilniai talmud sem vitatkozik a jeruzsálmeivel, mindenki szerint a bölcsek beleegyeztek, hogy ez billentette át a mérleg nyelvét erre az érdemre. De a babilóniai azt szándékozta mondani, hogy ez az érdem nem volt elég, kellett lennie valami más egyedi érdemének is, vagy az atyák érdeme segített neki, de mindenesetre ez volt az érdemének a lényege, mely ezt okozta számára. Talán helyes úgy magyarázni a babilóniai szándékát, hogy csökkenteni akarta a vitákat, főként olyan esetben, melyeknek egyáltalán a lézésében vitatkoznak. (Lásd a Rásás⁴⁵ mit ír erre a témakörre, amit elmagyaráz más dolgokról, melyekre az van írva, hogy sokan csinálják, de nem mindenkinek sikerül. Azokban az ügyekben is arra gondol a gemóro, hogy azok működő dolgok, de hozzá akar tenni valami plusz érdemet). Még ha azt is mondanánk, hogy ez egy valódi vita, érthető az, hogy egyáltalán hozták a szavait, és csak az az érv tudta ellökni, hogy mások nem érdemesülnek rá, az azt sugallja, hogy logikailag helyes így gondolni. Mindenesre a jeruzsálemi biztosan úgy vélekedik, hogy a bölcsek elfogadták szavait.

---

⁴⁵ R'S'S': Rabbi Salom Sarabi

4. Íme ez a dolog magyarázatot igényel, mi is az a nagy dolog abban, hogy a ház falai nem látták a hajfürtjeit. Ha azt szándékozná mondani, hogy nem fedte fel a fejét férfiak előtt, hát ez a törvény, és biztos, hogy mindenki így csinálta. Hanem azt akarja mondani, hogy soha nem fedte fel a fejét, még ha nem is volt jelen senki rajta kívül. Még ha lehet figyelni is rá általában, de hogy soha ne történjen meg, az egy nagyon nehéz dolog. Ezért tette függővé ettől a súlyos szemérmességre irányuló önfeláldozástól, az érdekesülését erre a nagy érdemre. Ez nem egy újdonság a gemóro szavaira, hiszen maga a gemóro szinte kimondja ezzel a kifejezéssel: Nem látták a hajfürtjeimet házam falai.
5. Íme annak az érdemnek a nagyságát, mellyel főpap fiúra lehet érdekesülni, pláne hét főpap fiúra, lehetetlen leírni. Mert íme a főpap egyedi feladata, hogy az egész zsidó népért tevékenykedjen, a Jom Kippuri engesztelőáldozatokkal, és ő az egyedüli, akinek engedélye van, és meg van parancsolva bemenni a világ legszentebb helyére, a legszentebb napon, és ott az egész zsidó nép érdekében tevékenykedjen. A kabbala alapján pedig az év többi napján is egyedi hatása van az egész zsidó nép érdekében, de itt nincs hely bővebben beszélni erről. Íme a cselekedete által érdekesült általánosságban érdekesíteni az egész zsidó népet.
6. Íme ebből érthető, hogy habár a gemóroban egy konkrét szemérmességbeli viselkedés van megnevezve, mindenesetre ebből ki lehet tanulni a szemérmesség nagy fontosságát, mindenben amit a törvény érint, akár a férfi, akár a női ügyeiben a szentségnek és a szemérmességnek. (Igazából a jeruzsálemi említ még ott több viselkedési formát, valamint az ott hozott vers is azt hallatja, hogy ez egy általános szabály a szemérmességben)

7. Íme Kimchit eme esetéből feltűnhet az a dolog, hogy az útja az egész zsidó nép érdekesítése volt, hiszen láthatóan a fiai lettek a főpapok, és a bölcseink –áldásra emlékeztetük- mondásaiban el van magyarázva a kapcsolat eközött, és eme ügyek között, de ezek alapján kitanulhatjuk, hogy a sok elővigyázatosság, amit a zsidó asszonyok a generációk folyamán csináltak a szemérmesség ügyeiben, nagy segítség hatást hoztak a zsidó nép tömegeire.

3.rész

1. Íme az első és a második részből kiderül, hogy akár egy egyén, a szentség és a szemérmesség ügyeiben lévő elővigyázatosága is, segítő és sikert okozó hatást hat az egész zsidó népre. Meg kell világítani mi az oka annak, hogy ez az erő ennyire a szentség és a szemérmesség ügyeiben rejtezik. Íme igazából fentebb a 4. fejezetben már elmagyaráztuk, hogy minden egyes parancsolat végrehajtás, és büntől való őrizkedés, amit egy zsidó csinál, az segítőleg hat az egész zsidó népre, mert megsokasítja a felső világokból jövő jó hatást, de fentebb az első és a második részben arra próbáltunk rávilágítani, hogy a szentség és a szemérmesség eme ügyinél e hatás még messzebbre elér az egész zsidó népre, akár egy egyedüli ember viselkedése esetén is, és ennek az ügyét jobban meg kell magyarázni.
2. A dolgok titka alapján lehet ezt magyarázni többféleképpen is, és nehéz lenne bővebben beszélni dolgokról, melyek a Tóra titkaival vannak kapcsolatban, de az Ör-kkévaló segítségével most megvilágítjuk egyik oldalról, a kabbalisztikus

könyvekben sok helyen említett fontos alapelv alapján, melyet itt lényegében úgy hozunk, ahogy a Rámchál Ádir Bámórajm című könyvében a Jichud Hagán részben mondja, mert a kifejezésmódja viszonylagosan könnyű és érthető. (Érdemes tudni, hogy van egy levél a Mahagros miAmiciszlau-tól, Hagrách miVolozsín⁴⁶ tanítványától (maga a Mahagros is a generációjának nagya volt, szavai idézve vannak a Misna Brurában⁴⁷), hogy tanúskodik a Hagrách és a Vilnai Gáon nevében a Rámchál nagyságáról a kabbalában, valamint ott írja, hogy a Gros azt mondta a Gráchnak a Rámchál Ádir Bámórajm című könyvéről, hogy az egész, félelmetes felfedése a felső világoknak, és főleg A Jichud Hagán mondásáról, hogy milyen félelmetesen csodálatos, és a Grách azt felelte neki: Biztos, hogy így van. Lásd ott.)

3. Íme fentebb már magyaráztuk, hogy a rendszer, amit a Teremtő rögzített a teremtésben a következő. A parancsolatok és a jócselekedetek által, amiket a zsidók megtesznek ebben a világban, megjavítanak sok felső világot, ezáltal jó hatás jön le a szellemiekben és az anyagiakban a zsidó népre, erre a világra. De van egy probléma ezügyben, miszerint ennek a hatásnak megőrizve kell lennie arra, hogy csak jóra fordítódjon, és ne vegyék el azt részben, vagy egészében a felső tisztátalan erők. A Rámchál elmagyarázza, hogy ez igazából nagy probléma, és e probléma miatt igazából csak egy része jön le a hatásnak, azonban a hatásból nagyon sok fent marad a felső világokban, a megőrződés végett, és meg van őrizve a zsidó nép számára az eljövendő időre, mert nincs más mód a megőrzésére. Lásd ott a Rámchálban. Továbbá a Rámchál azt magyarázza ott, hogy ha valamilyen trükköt bevetnek e hatás megőrzése végett, ez már

---

⁴⁶ H'G'R'Ch': A gáon rabbi Chájim miVolozsiny a Vilnai Gáon tanítványa

⁴⁷ A Chofec Chájim magyarázata a Sulchán Áruch Ajrách Chájimra

önmagában akkora érdem, mellyel hatalmas hatást lehet kiérdemelni a szellemiekben és az anyagiakban a zsidó nép számára ebben a világban. (és ez nem vesz le a következő világban lévő hatásból, hanem pont fordítva, ez a plusz hatás, ami lejön neki hozzásegíti, hogy még sokkal megszorítsa az érdemeit. Lásd ott pontosan az egész szavait.)

4. Íme emiatt úgy illő, hogy tisztázzuk van –e a kezünkben valamilyen ötlet, hogyan lehet megsokasítani ezt az őrizetet, és ezáltal nagy hatást hozni le az egész zsidó népre. Aki jól megvizsgálja a titkos Tórárt látja, hogy van erre egy világos válasz, ami a következő. Őrizze nagyon a szentség és a szemérmesség törvényeit nagy elővigyázatossággal, akár a fiúk a rájuk vonatkozó vigyázatban, akár a lányok a rájuk vonatkozókban. Mert ebben van félelmetesen hatalmas, egyedi erő megformálni a hatás őrizetét. Az okát annak, hogy pont a szemérmesség parancsolata tesz hozzá ehhez az őrizethez, bár nehéz lenne itt belemenni a részletekbe, mert ez összetett és hosszadalmas téma, de röviden elmagyarázzuk, és aki benne van a kabbalisztikus ügyekben remélem megérti a dolgokat. Íme a lényege az őrizetnek a felső szfirák közül, a megfelelő szfirák őrizete az ősi kígyó nevű erővel való mindenféle kapcsolatba kerüléstől, és az ahhoz hasonlóktól, és ez biztos, hogy főként a szemérmesség eme ügyétől függ.
5. Ebből érthető a kapcsolat ezen őrizkedések, és az egész zsidó népre való következmények között, mert íme a zsidó népnek van nagyon sok Tóratanulása, megtett parancsolata, ember és az I-ten közötti, és ember és a barátja közötti parancsolatokban, és bűntől való őrizkedése, ember és az I-ten közötti, és ember és a barátja közötti bűnökben, és sok ima, és mindenféle I-teniszolgálat, és ezek nagy hatást alkottak, melynek

erejében áll óriási segítséget hozni az egész zsidó népre, minden téren, de ennek az egész hatásnak egy része, vissza van tarva az egész zsidó nép javára való lejöveteltől erre a világra, a fent írt rossz erők miatti félelemből, és ez a hatás meg van őrizve a jövőre. A szentség és a szemérmesség ügyeiben való elővigyázatosság őrizetként hat, és ez az őrizet által, az egész zsidó nép által már végrehajtott I-tenzolgálatok által előkészített hatás megőrzötté válik, és lejön erre a világra. Ez egy nagy könnyebbség, mert nem kell mindenkinek a zsidó népből, hatni ezt a hatást, mert a hatás már megvan, csak lehetőséget kell adni az egész zsidó nép számára való lejövetelének, a saját őrizete által.

6. Ezért volt ezügyben lévő érdemre szükség a Sás-tenger kettéválasztásához, és a főpapok szolgálatának sikerességéhez, mert ezek a dolgok hoznak nagy segítséget az egész zsidó népre, és az egész zsidó nép érdemeit, és fent említett őrizeteit kellett használniuk ehhez, még ha egyének ereje is használ, mégis az egész zsidó nép érdemeiben rejlő erő képes ebben a világban nagy áldásos jó hatást kifejteni a szellemiekben és az anyagiakban, az egész zsidó népre.

4.rész

1. Mindezekben, amit mondtunk, az embernek kell felébredési lehetőséget hagynia magának, a szentség és a szemérmesség ezen ügyeiben való őrizkedésre, mind a parancsolat nagyságának okán, mind –I-ten ments!- a másik oldal okán, hogy neki magának mi van ebből (Minden parancsolatnak és –I-ten ments!- a másik

oldalán lévőnek van hatása az egész zsidó népre, miként a 4. fejezetben írtuk).

2. Akár a szentség és a szemérmesség ezen ügyeiben rejtező erő az egész zsidó népet segítő hatásában lévő egyediségének nagysága oldaláról, akár arról az oldalról, hogy lelki nyugalmat akar okozni az alkotójának nézzük is, biztosan óriási lelki nyugalmat okoz a Szent Áldott Ő-nek ha az ember segít az egész zsidó népnek, szellemiekben és anyagiakban, akár arról az oldalról, hogy ez az egész zsidó népre irányuló kegyelmesség, mind általános, mind sokak által áhított speciális segítségekben. Egyszerű a dolog, hogy az ember érdeme segít óriási következményekhez juttatni a közösséget, és az égből óriási végtelen jutalma van rá.
3. Íme Rási az Avajdó Zóró traktátusban a büntől való őrizkedés szabályai ügyében írt magyarázatából kiderül, hogy két fajta őrizkedés van. Az első, a cselekedet idején, amikor felbukkan a próbatétel, őrizze magát nehogy elbukjon –I-ten ments!-, a második pedig, eleve hozza magát olyan helyzetbe, hogy minél jobban megmeneküljön a próbatétel elé kerüléstől. Habár ez minden ügyben így van, de méginkább igaz a szentség és a szemérmesség ügyeiben. Mert a helyzet az, hogy nem elég ha az ember megerősíti a szentsében és tejjességben maradását, de szükséges oly módon rendeznie a cselekedeteit és az ügyeit, nehogy hiba vagy hiány porának próbatétele elé kerüljön, vagyis ne érjen el olyan helyekre, és helyzetekre melyek elbukást okozhatnak neki. Nehéz lenne ebben a könyvben belemenni a részletekbe ezügyben, de általánosságban azt lehet mondani, hogy a legtöbb ember számára helyes minél többet az idejéből a besz kneszsz⁴⁸ben, és a besz

---

⁴⁸ imaház

medresben⁴⁹ tölteni, melyek a rossz dolgoktól jobban védett helyek, és ott foglalkozzon a szent Tórával, ami a legnagyobb védelem a rossz dolgoktól.

4. Főleg ha az embernek van valami ideje, amiről el kell döntenie mire fordítsa, de amikor a jövőjét alakítja, akkor is nagyon kell vigyáznia a szentség és a szemérmesség ügyeinek erős rögzítésére, például az életcéljának kiválasztásakor, lehetőség szerint igyekezzen úgy rendezni a helyzetét, hogy minél több időt tudjon tölteni a bész kneszszben és a bész medresben, és ott a Tórával foglalkozzon.
5. Íme vannak olyan helyek, ahol ha az ember a szentség és a szemérmesség ügyeiben, törvényükre minden részleteiben akar vigyázni, akkor kigúnyolják ezért, ezért az embernek kell, hogy ne figyeljen a gúnyolódókra, miként a Sulchán Áruchból az Ajrách Chájim elejéből is kiderül. Tudja, hogy igazából nincs más nekünk csak a szent Tóránk véleménye, és az eljövendő időben az összes gúnyolódók is fel fogják ismerni az útjának igazságát, hogy a Tórát őrizte, és köszönetet fognak neki mondani, hogy vigyázott erre, és nagymértékben pajzsként és őrzőként szolgált számukra. Fentebb már elmagyaráztuk, hogy eme ügyekben való őrizet nagy segítség az egész zsidó népnek.
6. Alkalmanként vannak olyan esetek, amikor a saját helyén, vagy csoportjában gúnyolódnak azon, ahogy helyesen betartja a törvényeket, ilyenkor érdemes neki elköltözni arról a környékről, vagy abból a csoportból, nehogy próbatétel elé kerüljön, és még más okokból. De nehéz ebben általános szabályt adni, mert olykor vannak más okok, ami miatt nem jó elmennie, azzal a feltétellel, hogy a csúfolódás nem okoz neki megaláztatást, és

---

⁴⁹ tanház

szétszórtságot a szentségben és a szemérmességben lévő helyzetében. Itt nehéz lenne végső döntést hozni, az ügy és a helyzet részleteinek ismerete nélkül.

18. Fejezet

A büszkeség tilalma

1. A Nefes Hachájimban a 3. és a 4. Kapu közé betoldott fejezetekben áll a következő kifelyezés (kis változtatással): Te olvasó, íme vezetni foglak az Ör-kkévaló –áldassék- segítségével az igazság ösvényein, és megmutatom neked az utat, amin bizonságban tudsz menni, és lassan-lassan rá tudod nevelni magad a fent említett szintekre, a szíved tisztasága szerint, és a felfogásod szerint, ami több, mint ami eléd van terítve itt, és a nagy megszokás szerint. A szemeiddel fogod látni, hogy minél jobban hozzászoktatod magad mindazokhoz a szintekhez, amit fent említettünk, annál jobban hozzátevődik tisztaság, a szívedben lévő tisztasághoz, akár a Tórával való foglalkozásban, akár a parancsolatok megtételében, és az ő félelmében, és a szeretetében –áldassék-.
2. De nagyon őrizkedj és vigyázz, nehogy elfeledkezz magadról, és büszkévé váljon a szíved attól, hogy te gondolati tisztasággal szolgálod a Teremtőt. Első pillantásra nem érzed a szíved emiatti büszkélkedését, ezért neked kell nagyon vizsgálni és kutatni ezt. Hiszen kimondottan áll: "Az Ör-kkévaló utálata minden büszke szív" (Mislé 16). Még ha nem is látszik a többi ember számára ez a büszkeség, csak egyedül a szív gondolatában van, és csak a saját szemében látható, az akkor is valóban undorító Előtte –áldassék-. Miként tudott, ez a gyökere és a kovásza minden rossz tulajdonságnak.

3. A gemóróban mondták: Mindenki aki henceg, olyan mint ha magának oltárt épített volna, és a Jelenlét jajgat miatta. A Pszóchim traktátusban a 66. lap b oldalán mondja a gemóró: Mindenki aki büszkélkedik, ha bölcs, elhagyja a bölcsessége.
4. Mindenki, akinek az Ör-kkévaló félelme megérintette a szívét, égnek áll a haja, és könnybelábad a szeme attól, amit a bölcseink –áldásra emlékezetük- tanultak Hillél Hazakénról, aki közismerten hihetetlenül szerény volt, mégis amikor első pillantásra úgy tűnt, hogy a szintjéhez képest büszkévé vált, rögtön azzal bűnhődött, hogy el lett takarva előle a törvény. Hát mit mondhatunk mi, mennyire kell, mindig vizsgálnunk és kutatnunk ezt. Eddig a Nefes Hachájim szavai.
5. Bővebben el tudsz mélyedni a büszkeség tilalmának súlyosságának nagyságában, a gemóróban és a muszár könyvekben. Itt nincs hely bővebben beszélni róla, csak egy keveset hoztunk itt, arra való felébresztésül, hogy az ember az Ör-kkévaló szolgálatában való megerősödés miatt, ne váljon büszkévé.

19. Fejezet

A harag tilalma

1. A harag tilalmát nagyon súlyosan vették a gemórában, és a Zóhárbán. Lásd evégett a Nödórim traktátus 22. lapját, és a Pszóchim traktátus 66. lapját, és azt, amit a Sáré Ködusó hoz a 2. rész 4. kapujában a Zóhár nevében. Itt nincs hely bővebben beszélni róla.
2. A tanítók, rabbink, rabbi Chájim Vitál a Saaré Ruách Hakojudes című könyvében írja az Árizál nevében (10. lap b oldal) ezt a kifejezést (kis változtatással): A harag tulajdonsága azon kívül, hogy teljes mértékben akadályozza a felfogást, miként a vers "és megharagudott Mojse Elózorra és Iszomorra" ügyében is található, mondták bölcseink –áldásra emlékezetük-: minden ember, aki haragszik, ha próféta a prófécia elhagyja, ha bölcs a bölcsesség eltávozik tőle. (Lásd a Pszóchim traktátus 66. lap b oldalát evégett)
3. Ám egy még nagyobb rosszaság is van ebből a dologból, íme a mesterem (az Árizál) nagyon ügyelt a haragra, még jobban, mint a többi bűnökre, még parancsolat érdekében lévő haragvásra is, ami Mojse rabénu fent említett esetében is volt. Okot is adott a dologra: Az összes többi bűn nem okoz sérülést csak egy tagban, de a harag az egész lelket megsebzí, és teljesen átfordítja azt. Mert amikor mérges az ember, a szent lelke elválí tőle, és a helyére bemegy egy lélek a másik oldalról, ez a titka a versnek: "széttépi lelkét haragjában..." (Ijov 18) valóban eltépi a lelkét a szentségtől, és szétszaggatottá teszi azt, és a haragjának

és dühének idején megöli azt. Miként a Zóhárból is kiviláglik (Töcáve hetiszakasz; 182 lap b oldal) lásd ott, milyen túlzó kifelyezést mondanak a harag ügyében: Aki társul egy haragvóhoz, minha valóban egy bálványimádáshoz társulna, lásd ott.

4. Annak ellenére, hogy javításokat végez az ember a lelkén, és a visszatérés használ neki minden bűne ellenében, és a sok nagy parancsolat, amit megtett, mindezek elvesznek teljesen tőle, mert a szentséges lélek, amely annyi jó cselekedetet hajtott végre, átfordult a tisztátalanságba, és elment, és egy tisztátalan szolgáló maradt helyette, aki örökölte az úrnőjét, neki meg újra meg kell javítani mindazokat a korábbi javításokat, amiket már megtett. Így van minden egyes alkalommal, amikor ő haragszik, ez megtalálható benne, mert a haragos embernek egyáltalán nincs javítás, mert mindig olyan, mint a kutya ami visszatér az okádékához.
5. Másik nagy kárt is okoz magának, mert ha valamilyen nagy parancsolat megtételében okozóként közrejátszott valamilyen szent lelke valamelyik igaz embernek, az segít neki, és most pedig a harag miatt ez eltávozik tőle, és ez is benne van a lelkének széttépésének ügyében.
6. Annyira, hogy aki haragvó, és egész életében birtokolja a harag tulajdonságát, teljesen lehetetlen számára elérni bármilyen szintre, még ha ő igazul viselkedik is az összes többi dologban, mert épít ő, de a haragja idején rögtön lerombolja azt, amit épített. Habár a többi bűnök nem szaggatják szét és tépik ki a lelket teljesen, hanem az valamennyire összeragadva marad vele, és ő csak abban a részben okoz hibát, ami ahhoz a bűnhöz tartozik, és amikor kijavítja egyedül azt a hibát, akkor az ki van javítva. De a harag esetében sok javítás kell, és sok előkészület a belőle kitépett lelkének visszahozatalára. Mindaz, amit a Zóhárban a Töcáve

hetiszakaszból hoztunk, mennyire súlyos dolog, mert néha a harag minőségétől és helyzetétől függően, többé egyáltalán nincs rá javítás. Ez még nem lenne elég, de amikor testvéreimet tanítottam, és nem értette, annyira, amennyire szerettem volna, és megharagudtam rá emiatt, ez is egy olyan dolog, amire nagyon-nagyon figyelmeztetett és megfeddett mesterem.

7. Íme, ami írva van, hogy a harag tilalma súlyosabb az összes bűnnél, az a lélek eltávolítása miatt van. De biztos, hogy más szempontból vannak a haragnál súlyosabb bűnök. Ez egyszerű ha az embernek választania kell, hogy megszegje a szombatot vagy felmérgeződjen, a felmérgeződés lehetőségét kell választania, de ne szegje meg a szombatot. Egyszerű az is, hogy ez nem csak a szombat megszegésében -mely a legsúlyosabb- van így, hanem az összes többi tilalom esetében sincs semmi engedély elbukni valamilyen tilalomban csak hogy ne mérgeződjen fel, még akkor is ha a harag ilyen súlyos dolog, mert ez csak egy szempontból lett mondva, de vannak más szempontok is ebben az ügyben, és ezért említettük fentebb, hogy nincs semmiféle engedély elbukni semmilyen tilalomban, a haragtól való megmenekülés miatt.
8. Van még egy ennél is rosszabb dolog a haragban, mert azon kívül, hogy maga a harag nagyon súlyos tilalom, amikor az ember haragszik nagyon könnyen megbántja a másikat a szavaival, és erre nagyon-nagyon kell vigyázni, mert ez egy tórai tilalom, lásd mi van írva fentebb a 11. fejezetben.

20. Fejezet

Az örömmel és fellobbanással végrehajtott Tóratanulás és I-tenszolgálat szintje

1. A Grách miVolozsín írja levelében (a Nefes Hachájim egyes kiadásában megtalálható a végén a 426. lapon), a Tóratanulás folyamatos megerősítést igénylő mivoltából kifolyólag, soha nem tartottam magam vissza megerősítésedtől, és az igyekeztetésétől az igyekeztetőnek, hogy igyekezzon, igyekezetben és nagy vágygal tanulni, mert amit lustaságban egy nap alatt tud megtanulni, az igyekezetben pár óra.
2. A szíved gondolata mindig a Tóra szavaiban legyen, az evés idején is, a fekhelyeden képzelődésed a Tóra szavaiban legyen, hogy a Tóra szavai otthonosan mozogjanak a szádban ... Eddig a szavai, lásd ott.
3. A Máchárácháv a Saár Ruách Hakojdes című könyvében (10. lap b oldal) az Arizál nevében írja: Az embernek nagyon nagy örömben és jóérzésben kell lennie minden egyes parancsolat betartás idején, és mindig, amikor a Tórával foglalkozik, vagy imádkozik, még inkább, mint ha többtízezer aranydínárt keresne, vagy akár találna. Eddig a szavai, lásd ott teljes terjedelmükben. A mondandójának szándéka pedig, hogy ez a helyes formája az Ör-kkévaló szolgálatának, őrizet örömmel, az Ör-kkévaló szolgálatának, az ő szemében tulajdonított nagy fontossága okán (De nem azt szándékozza mondani, hogyha semmilyen módon sem tud örülni, akkor ez legyengítse a kezét az Ör-

kkévaló szolgálatában, hanem mindig tegye meg, amit tud).

4. De a Tóratanulás ügyében azon kívül, hogy nagy dolog van abban, ha örül a tanulása közben, miként a többi parancsolat esetében is, de a Máhárácháv fent említett szavai még hozzáteszik ehhez azt, hogy a vággyal és örömmel végrehajtott tanulás, nagyon nagy segítője a tanulás sikerességének, miként a levél első pontjában írja.
5. Tudd meg a fellobbanás és öröm ügye, a Tóratanulásban és az Ör-kkévaló szolgálatának más ügyeiben, nagyon-nagyon megszenteli és megtisztítja az ember lelkét, több okból kifolyólag is. Egy közülük: Íme sok réteg van az ember lelkében, és amikor az ember a teremtőjét szolgálja, sok esetben a rétegeknek csak egy részében erősíti meg az Ör-kkévaló szolgálatát, de amikor Tórát tanul, vagy az Ör-kkévaló más szolgálatával foglalkozik fellobbanásból és arra való vágyból kifolyólag, a tanulása és a megtett parancsolata a lelkének több rétegéből származik, és mélyebb rétegeiből, és ez által tisztít meg nagyon téged.

HOGYAN HOZZUK EL A FÉNYT A LÉLEKHEZ?

TARTALOMJEGYZÉK

A lélek mibenléte	104
A lélek szüksége a szellemi fényre	106
A módszerek a fény elhozására a lélekhez	108
Az út a lélekben lévő fény állapotának megérezéséhez.....	110
A második út, hogyan érezzük a fény helyzetét a lélekben	112
A szombat parancsolata	114
Az élet szentsége.....	117
Az Ör-kkévalóban –áldassék- és a szent Tórában való hit ügyében írott levél.....	122

1. Fejezet

A lélek mibenléte

1. E könyv célja, hogy megvilágítsa minden ember számára, a lelkének mélységeit. Minden ember érzi és néha valóban érti, hogy a lelkében nagyobb mélységek vannak, mint általánosan érzékelhető, de nem tudja megmagyarázni a dolgot, és ebből kifolyólag nem tud a dologhoz kapcsolódni, és amikor nem kapcsolódik a lelkének mélységeihez, akkor emiatt a mélység elhanyagolódik és a helyét üresség és depresszió érzése veszi át, melyektől semiképpen sem lehet megmenekülni.
2. Az egyetlen tanács, amivel meg lehet menekülni az üresség és a depresszió eme érzésétől az, hogy minél jobban meg kell érteni a lélek mélységeit, és hozzá kapcsolódni ezekhez a mélységekhez, és akkor a lélek az igazi erejével hat, és akkor az ember megtalálja a helyét az önértékelésében. Mindazok, amik itt vannak írva az alap kabbalisztikus könyvekben írottakon, mint például a Zóhár, az Árízál, a Gró, a Rásás és a Rámchál írásain alapulnak. Ebben a könyben azokat a dolgokat hoztuk ezekből a könyvekből, melyek legalapvetőbbek az emberi lélek mibenlétének megértéséhez és a formájuk lehetséges, hogy nagy és óriási fényvel felvilágítja az ember lelkét ebben a világban.
3. Az ember testből és lélekből van összekeverve. Azt, hogy mi a test azt minden ember látja és érti. De, hogy mi a lélek az egy nagy rejtély. Ahhoz, hogy megértsük először hoznunk kell egy példát a napról és a

napsugarokról. Ha az ember egy deszkát tesz a napsugár útjába, akkor a deszka mögött nincs a napsugár (mindenestre a szem által látható részek). Az oka ennek az, hogy ennek a napsugárnak az egész léte a naptól táplálkozik és következik, és miután a deszka nem hagyja, hogy ezeket kapja a naptól, ezért ott nem létezik.

4. A Rámchál az Ádír Bámórajm című könyvben azt magyarázza, hogy ez így van a lélek esetében is, mely a Ör-kkévalóból –áldassék- kiáradó szellemi hatás. A lélek egész léte csak az a hatás, amit az Ör-kkévalótól –áldassék- kap, és más dolog nincs is a lélekben, mert az egész szellemi, bármiféle fizikai felfogás nélkül.
5. Ha ez így van, akkor nehéz elképzelni, hogy lehet egyáltalán a léleknek hajlása a rosszra, hiszen ha ez egy az Ör-kkévalóból –áldassék- kiáradó szellemi hatás, akkor teljesen jónak kéne lennie. A válasz erre az, hogy igazából az embernek rossztevését lehetővé tevő ereje nem magából a lélekből származik, hanem a lelket kísérő szellemi erőkből, melyek azt okozhatják –I-ten ments!-, hogy a lélek rosszra csábul, de magában a lélekben nincs rossz oldal egyáltalán.

2. Fejezet

A lélek szüksége a szellemi fényre

1. A világban kétféle dolog van. Az első fajta például a fémek, és az ásványok, melyeknek fennmaradásához nem kell táplálék, a második fajta például a növények, állatok, melyek fennmaradásához szükséges táplálék. Ha egy birkát egy bizonyos ideig táplálék nélkül hagyunk az a birka megdöglök, mert a lelke kimegy belőle, és azután a testének nagy része is szétrohad.
2. Az ember, miként tudott a második fajtához tartozik, de nem csak a teste igényel táplálékot, hanem az ember lelkének is kell táplálék. Ám a lélek tápláléka nem anyagi táplálék, hanem szellemi táplálék, és ha nincs meg ez a szellemi tápláléka a léleknek, akkor éhségérzete van, és ha folytatódik a léleknek e táplálékhiányos helyzete, akkor ez az éhségérzet megerősödik egészen a lelki nyomor érzetéig.
3. Az ember el tudja rejteni a külvilág szeme elől ezt a lelki szorultság érzését, de a szíve mélyén tudja ezt a nyomort. Olyannyira, hogy szinte csak két feladata van az embernek az életben. Az elsőben néha sikerrel jár, a másodikban szinte mindig elbukik. Az első feladat, melyben néha sikerrel jár, az őt körülvevőknek a meggyőzése arról, hogy a lelke vidám és boldog helyzetben található. A második feladat, melyben szinte mindig elbukik, az saját magának a meggyőzése arról, hogy a lelke vidám és boldog helyzetben található.

4. Az egyetlen tanács ennek a problémának az igazából való megoldására az, hogy meg kell adni a léleknek a táplálékát, de ehhez értelemszerűen meg kell világítani mi a lélek tápláléka.
5. Megválaszolja ezt Dávid király a Zsoltárok könyvében a 42. zsoltárban írván: "Mint szarvasünő eped vízmedrek után, úgy eped lelkem utánad I-ten! Szomjuhozik a lelkem I-tenre, mikor jöhetek és láthatom meg az I-ten színét" a szavak magyarázata: Dávid király elmagyarázza, a lélek számára szükséges táplálékot, melyre a lélek szomjazik az, hogy szellemi fényt kapjon az Ör-ökkévalótól –áldassék-, és minden időben, amikor ez a táplálék hiányzik a lélek úgy érzi magát, mint egy sivatagban szomjasan bolyongó szarvas tiszta vízforrást keresvén, inni abból.

3. Fejezet

A módszerek a fény elhozására a lélekhez

1. Itt elérkeztünk a központi kérdéshez. Hogyan lehet igazából elérni ezt az Ör-kkévalótól származó szellemi fényt, amely a lélek tápláléka? Az erre a kérdésre való válasz két részre oszlik, melyek lényegében kiegészítik egymást.
2. Az első a lelki kapcsolat az Ör-kkévalóval –áldassék-, és ennek a kifejezése szavakkal, mint például a Dávid király által leírt Zsoltárok könyve, mely magában foglal mindenféle kéréseket az Ör-kkévalótól –áldassék-, és mindenféle hálálkodásokat a Szent Áldott Ő- nek, sokféle színes kifejezésmóddal, melyek betöltik a lélek Ör-kkévaló –áldassék- felé áradását.
3. A második a Tórával való kapcsolat, amit az Ör-kkévaló adott a zsidó népnek. A Tórával való kapcsolat ügye pedig az, hogy tudni kell: A Tóra nem csak egy bölcs könyv, hanem benne van elrejtve a szellemi fény, ami az Ör-kkévalótól –áldassék- jön, és ha az ember hozzákapcsolódik a Tórához, ebből következően megkapja ezt a fényt.
4. A Tórával való kapcsolat is két részből áll, melyek kiegészítik egymást. Ezek a Tóra tanulása, és a Tóra betartása. Minden pillanatban, amikor az ember Tórát tanul, szellemi fényt hoz a lelkére az Ör-kkévalótól –áldassék-, és minden pillanatban, amikor az ember betartja a Tóra egyik parancsolatát, akár az ember és az I-ten közötti, akár az ember és a barátja közötti

parancsolatról, akár tevőleges parancsolatról, mint például az ima, vagy a másoknak való segítség, akár a tett hiányára irányuló parancsolatról, mint például a disznóevéstől való tartózkodás, vagy tartózkodás másnak a megbántásától is legyen szó, abban az időben az ember egy szellemi fényt hoz a lelkére az Örökkévalótól –áldassék-.

4. Fejezet

Az út a lélekben lévő fény állapotának megérzéséhez

1. Felmerül a kérdés ha így néznek ki a dolgok, akkor miért téved sok ember abban, hogy amikor megpróbálnak Tórát tanulni, vagy betartani dolgokat a Tórából, akkor nem érzik ezt a fényt? Vagy más formában megfogalmazva a kérdést: Mi a módja, annak a Tóratanulásnak, és betartásnak, melyben biztosan megadatik ennek a felső fénynek az érzete.
2. A válasz a fent említett dolgokra az, hogy a fény lényegében világít a lélekre, de lélek ebben a világban a test takarásában van, mely részben megakadályozza a lelket ennek a fénynek az érzésében.
3. Példa mire hasonlít ez a dolog. Egy emberen helyi érzéstelenítéssel műtétet hajtanak végre, és a sebész megkérdezi tőle levághat-e még plusz öt centiméternyit, mely nem is szükséges a gyógyulásához, de ő levágná valami más célból. Ha az ember hülye beleegyezik, mert téved abban, hogy most a helyi érzéstelenítés miatt nem érez semmit. De ha bölcs ez az ember, nem egyezik ebbe bele, mert érti, hogy később amikor elmúlik az érzéstelenítés, minden egyes plusz centi nagyon erős fájdalmat okoz.
4. Ugyanígy a lélek ebben a világban a test takarásában található, ami olyan, mint egy érzéstelenítés a számára, ezért nincs meg a fény érzése teljességében, csak a távozás után, amikor a test és a lélek elválik egymástól,

akkor minden egyes parancsolat, amit az ember megtett életében, és az a parancsolat egy felső fényt alkotott, ezek a fények kísérik a lelket. A másik oldalról meg minden egyes bűn, amit az ember csinál, az megsebzí a lelket, és akkor az ember ezt jól érzi.

5. De amiről döntésre akarunk itt jutni, az nem a következő világban van, hanem ebben a világban, hogy van-e valamilyen módszer megérezni a felső fényt, ami a Tóra tanulásából és betartásából, és a gondolati és a kimondott lelki kapcsolatából az Ör-ökkévalóval - áldassék- jön. A válasz erre az, igen lehetséges a dolog, mert annak ellenére, hogy a test takarása, elhomályosítja léleknek a fény teljes érzését, de a fény egy részének megadatott érezni ebben a világban is, csak kevésbé. Arra, hogy az ember meg tudja sokasítani, és sokaságukban erőtejesen valójában érzékelje a fényt, két tanács van.
6. Az egyik módszer, ha az ember nagyon megsokasítja a Tóra tanulását és betartását, mert bár minden egyes tanulásból, és minden egyes parancsolatból jön fény, de csak kevés érzékelhető belőlük ezen a világon, de a fények összegzésével sokkal erősebb formában érzékelhető.

5. Fejezet

A második út, hogyan érezzük a fény helyzetét a lélekben

1. A második módszer, hogyan lehet jól érezni ezt a felső fényt, az sokkal rövidebb, de nagy figyelmet igényel, és egy kis bevezetőt is kell hozzá fűzni. Miként a fizikai dolgokban lévő tevőleges cselekvésekben, mint például az ember vesz egy deszkát és széttöri, és az egy nagy deszkából két kicsit csinál, vagy két kicsit kalapács és szögek segítségével összerak, és csinál belőle egy nagyot, pontosan ugyanígy van az Ör-kkévalótól – áldassék- a lélekre jövő szellemi fények estében is, az ember gondolatának erejében áll, és főként ha összpontosítja a gondolatát, ezeknek a szellemi tevékenységeknek, ezeken a fényeken való végrehajtását.
2. A mi esetünkben, amikor az ember Tóráat tanul, vagy betart egy parancsolatot, ha az ember összpontosítja a gondolatát ezidőben, és előtte elmélyed az Ör-kkévaló – áldassék- nagyságában, aki az egész világ teremtője, és a mindenség fenntartója, és arra irányítja az ember a gondolatát, hogy ez a tanulás, amit most tanul, vagy az a parancsolat, amit most betart, az egy szellemi csatorna, melyen keresztül van kapcsolatban a lelke az Ör-kkévalóval – áldassék-, és ezen keresztül jön a szellemi hatás, és a felső fény az Ör-kkévalótól – áldassék- a lelkére. Ennek a gondolatnak az erejében áll igazából végrehajtani ezeket a szellemi tevékenységeket, és az

ilyen módon végrehajtott Tóratanulás és parancsolat betartás által az ember, egy kis ideig tudja érzékelni a felső fényt. Íme ezekről a dolgokról lehetne sokkal bővebben beszélni, ám nem lehet egy ilyen rövid esszébe mindent belefoglalni, de a fent említett dolgok, tárva nyitott ajtók, melyeken átlépve az ember el tud érni már ebben a világban az Ör-kkévalóval –áldassék- való lelki kapcsolatra. Ha az ember használja a 4. és az 5. fejezetben említett módszereket a fény érzékeléséhez, a sokasítását a Tóra tanulásának és betartásának, és a szándékot, amit itt az 5. fejezetben magyaráztunk, óriási mértékben megnő a fény érzékelése, sokkal jobban, mintha csak egy módszert használna a kettő közül.

6. Fejezet

A szombat parancsolata

1. Az egyik legalpvetőbb parancsolat a Tórában a szombat parancsolata. Tudni kell, hogy minden egyes parancsolatnak a Tórában nagyon sok oka van, egy részük a nyitott Tórában, egy részük a titkos Tórában, és itt nem tudunk bővebben sok okról beszélni, ezért itt csak egy okot fogunk elmagyarázni a titkos Tórából a szombat parancsolatára. A hét minden egyes napjának megvan a saját szellemi fénye a felső világokban, és az ember feladata, hogy megjavítsa azon a napon, azt a fényt, és az által, hogy megjavítja azt a fényt, az a fény rávilágít a lelkére, annak az embernek.
2. A hét hat napjának hatféle különböző fénye van, és minden nap egy másfélét kell megjavítani. A hat különféle fény együtt megjavítva egy külön szintet alkot, azokból a fényekből, amik összekeverednek a hat fajtából. (Persze a szint kifejezés csak átvitt értelemben van, mert a fények nagyon szellemi dolgok és nem lehet fizikai határokkal behatárolni, mint például szint vagy ilyesmi)
3. A szombat napjának a fények tekintetében két vonatkozása van. Az első azon a szinten van, ami a szombatba jön, egy általános fény ami magában foglalja, mind a hat féle fényét a hétköznapoknak.
4. Ezen kívül van egy másik vonatkozása is a szombat napjában a fényeknek, melyeknek helye még fentebbről való, és a nagyságuk még óriásibb, mint a hétköznap

fényeknek. Ezen a magas szinten mind a hat fajta fény, és a hetedik fajta, ami magába foglalja, mind a hat fajtát, mindezek megjavítódnak a szombat napján.

5. A következménye ennek a dolognak a szombat után következő hat napra az, hogy áldottak lesznek az őket megelőző szombattól, mert miként fentebb magyaráztuk van egy általános fény, ami magába foglalja mind a hat fajta fényt, és ezen kívül is van egy magasabb szint is a szombat napjában, ahol a fények magasabbak, és még a hat fajta fényt is magukba foglalják, ezért van a szombat fényének szellemi erejében megvilágítani a többi hat napot.
6. Miután a szombat napjában a fények magasabbak, és általánosabbak, mint a hétköznapi fények, ezért szombaton más fajta javításokat kell végrehajtani, mint a hét többi napján. Ennek a javításnak a része a megpihenés attól a munkáktól, melyeket tilt a Tóra megtenni szombaton. Ez által a megpihenés által adatik erő a léleknek hozzákapcsolódni a felső fényekhez, melyek a lélekhez kapcsolódnak.
7. A szombat két részre oszlik. Az első a szombat estéje, a második a szombat nappalja. A fent említett fények megjavítása, és elhozása végett mind a két részében a szombatnak, mind este, ami az eleje a szombatnak, mind nappal, ami a szombat folytatása, meg kell pihenni a Tóra által tiltott munkáktól, és ez hozza el a fények teljességét. A fények átvételének a központi alapelve a megpihenés a munkáktól, de érthetően a fények teljességének elhozása végett, ezen kívül még nagyon fontos igyekezni a szellemi dolgokkal való foglalkozásban a szombat napján, szellemi csatlakozást létrehozni az Ör-kévalóval –áldassék-. Ebben nagy segítségére vannak azok a parancsolatok, melyek

egyedileg a szombathoz kapcsolódnak. A kidus⁵⁰, és a szombati ima, mert annak ellenére, hogy az ima minden nap meg van parancsolva, de a szombati ima ereje sokkal nagyobb, mert a lélek magasabb helyre megy fel, és onnan sokkal nagyobb a lélek hatóereje.

---

⁵⁰ A szombat megszentelése (áldásmondások)borra, kenyér fölött, ha nincs bor akkor kenyérre

7. Fejezet

Az élet szentsége

1. Központi parancsolatnak számítanak a Tórában a házassérettel kapcsolatban lévő parancsolatok is. Lehetetlen ilyen keretek között elmagyarázni az összes idevonatkozó parancsolatot, valamint szükséges részleteiben megtanulni, de általánosságban az úgy így van: Az első a házassérettel tisztaságának parancsolata. A szavak magyarázata: Minden nő amikor megkapja a havi vérzését eltiltódik az együttléttől⁵¹, körülbelül tizenkét napig terjedő időszakra. A fent említett tizenkét nap utolsó hét napján vizsgálnia kell a megtisztultságát, és a tizenkét nap elteltével, alá kell merülnie mikvó tőhajróban⁵². A fent említett alámerülés előtti együttlét a Tóra lepszigorúbb tilalmai között van. Akár a házasság keretein belül beszélünk, akár nem a házasság keretein belül beszélünk, ez a tilalom mindenképpen megvan.
2. Mint tudott minden a házasságon keretén kívüli együttlétet határozott módon tilt a Tóra, de a fent említett tisztaság hiánya sokkal súlyosabb dolog.
3. Fölösleges is mondani, hogy a Tóra szigorúan tilt mindenféle kapcsolatot más feleségével.
4. Mindazon tilalmaknak, melyeket fent említettünk, nem az a szándéka, hogy valamilyen embernek levonjon az értékéből, hanem ezeknek a parancsolatoknak a gyökere az, hogy az együttlét ügye a lelkek

---

⁵¹ Szexuális értelemben

⁵² Rituális fürdő

összekapcsolódásának nagyon szellemi dolga. És ez az összekapcsolódás nagy élvezetet, és nagy lerombolódást tud okozni a lelkeknek, és az Ör-kkévaló –áldassék-, aki a lelkeket teremtette, és ő működteti a lelkeket, ő tanított minket a Tórában, hogy a fent említett tiltott módokon lévő együttlétek, nagy kárt okoznak azoknak az embereknek a lelkének. A másik oldalról pedig, a Tóráilag helyes formában lévő együttlét szent dolog.

5. Az együttléttel kapcsolatos Tórai tilalmakon kívül, a viselkedés és öltözködésmóddal kapcsolatban is tanított a Tóra minket, nagyon kell vigyázni, hogy minden szemérmes és szent módon legyen. Az oka annak, hogy miért kötelezett minket a Tóra a szentségre és a szemérmességre, a nyitott Tóra alapján az, hogy megakadályozzuk az elbukást mind tettben, mind gondolatban. Mint érthető az elbukástól való őrizkedés egy nagyon fontos dolog.
6. De a titkos Tóra megvilágít még egy okot erre: Minden embernek van az ezen a világban lévő lelkén kívül, a lelkének egy forrása, ami a felső világokban található. Az ember evilágbeli helyzetére pedig nagyon hat a lelkének felső világokbeli helyzete, a másik oldalról pedig az ember lelke forrásának felső világokbeli helyzetére nagy hatással vannak, az embernek ebben a világban lévő cselekedetei. Íme miként ebben a világban vannak emberek, akik jók, és vannak akik kevésbé jók, ugyanígy a felső világokban is vannak jó angyalok⁵³, mert a feladatuk, melyre küldettek ezek az angyalok az Ör-kkévalótól –áldassék- a jóra van, a lelkeknek és a teremtményeknek, és vannak rossz angyalok, melyeket rongáló angyaloknak neveznek, és nagyon kell vigyázni, nehogy megragadják a lélek forrását, mert ha -I-ten ments!- elkapják a lelket, súlyos károkat tud okozni az

---

⁵³ Szellemi erők

embernek ezen a világon. Amikor az ember a szemérmesség és a szentség hiányával viselkedik, ugyanígy ha az ember a szemérmesség és a szentség hiányával öltözködik, ez a felső világokban azt okozza lelke forrásának, hogy fel lesz fedve a fent említett rossz erők számára, és az embernek nagy veszély van ebből ebben a világban.

7. Minél jobban vigyáz az ember magára ebben a világban a tiltott együttlétektől, és mindattól, ami szemben van a szentséggel és a szemérmességgel, annál jobban megsokasodik lelke forrásának őrizete a rossz erőktől, és a lelkének forrása összekapcsolódik a felső fényvel, és ez jó hatással van minden ügyében az emberre ebben a világban.

1. A dolgok lezárásául hozhatunk egy megtörtént esetet, ami a Midrás Rábában van írva a Tojldojsz hetiszakasz végén, mely eset nagyon kapcsolatban áll azokkal a dolgokkal, amiket az első fejezetekben írtunk a lélekről és céljáról.

2. Így áll ott a midrásban: a Szentély lerombolásának idején a népek azt akarták, hogy az aki elsőnek bemegy a Szentélybe rabolni, az egy zsidó legyen. (Úgy tűnik még jobban meg akarták alázni a zsidókat). Egy Jozsef Mesisza nevű zsidó magára vette ezt a feladatot, bement a Szentélybe és kihozta a menórát. Utána a népek azt akarták, hogy újra bemenjen és másvalamit is kihozzon, de nem egyezett bele mondván: Nem elég, hogy egyszer felmérgettem a teremtőmet, még egyszer felmérgetsem? Megpróbálták rávenni sok pénzzel, fontos pozícióval, aztán kínzásokkal, halállal fenyegették de sehogy sem állt rá, míg végül nagyon súlyos halált róttak ki rá, szétfűrészelték vasfűrészszel. Abban a pillanatban, amikor kilehellte a lelkét kiáltozott, de nem a kínzások miatt, hanem: Jaj, nekem,

hogy femérgesítettem a teremtőmet! Jaj, nekem, hogy femérgesítettem a teremtőmet!

3. Felmerül a kérdés, honnan vette ez a zsidó az erőt az egy pillanat alatti átforduláshoz, hiszen korábban ő bement a Szentélybe, és rabolt onnan, habár ez egy szörnyű gaztett volt, miután ez egy nagyon nehéz idő volt a zsidók számára. Lerombolódott a Szentély, sokakat megöltek, sokakat foglyul ejtettek, sokak megsebesültek, sokan éheztek, sokan szenvedtek, és egy ilyen nehéz időben bement a Szentélybe, és rabolt onnan. Aztán mégis egy pillanat alatt elért a legmagasabb szintre, vértanúhalált halt az Ör-kkévaló nevéért. Valamint a halálának pillanatában nem azon üvöltött, hogy megölik, hanem azon, hogy femérgesítette a teremtőjét.
4. A válasz minderre, hogy minden zsidóban található egy szentséges lélek, melynek kizárólagos akarata, minden erejével megtenni az Ör-kkévaló –áldassék- akaratát. De sok takaróréteg van ezen a lelken, melyeknek sokszor megvan a saját akaratuk. Főleg igaz ez akkor, ha ezek a rétegek az Ör-kkévaló szolgálata ellen hatnak az ember cselekedeteire. Miként ez a zsidó aki elbukott a Szentélybe való bemenetel, és az onnan való rablás bűnében, mindenesetre egy pillanat alatt képes volt egy ilyen fordulatot tenni, mert a lelkének igaz valója egy nagyon szent lélek volt, melynek az akarata az Ör-kkévaló –áldassék- szolgálata mindenáron.
5. Minden zsidónak feladata, hatni magában erre a benne lévő szent részre, és az hasson a cselekedeteire, viselkedésére, hogy mindig az Ör-kkévaló szolgálatában haladjon.
6. Íme több módja is van az embernek, hogyan működtesse ezt a dolgot, de a lényegi vezetés két dolog által van. Az

első az által, ha az ember tudja azt a nagyon jó dolgot, mely el van rejtve benne, valamint azt a benne rejlő nagy erőt, mely képessé teszi, hogy magas szintekre elérjen az Ör-kkévaló –áldassék- szolgálatában. A második, hogy tudja azokat a nagy hatásokat, melyeket minden egyes nem jó oldalra hajló cselekedete, beszéde, szándéka, gondolata, vagy akarata kivált.

7. Tudnia kell minden zsidónak. Az világos, ha a fent említett két nagy erő teljesen tudott lenne kétségtelen, hogy egyedül ezáltal a tudás által hatalmas erőt lehetne kapni megállni az összes próbatételben, és teljes erővel szolgálni a teremtőjét, éjjel-nappal. Elképzelhető, hogy egyáltalán nem tartozna a világhoz az elbukás ügye. Mivel azonban általában nem vagyunk képesek tudatában lenni a fent említett erőknek, ezért minél jobban tudatosítja magában az ember ezeket az erőket, és erősségüket, annál jobban hozzátevédik az akaratához és az erejéhez szolgálni a teremtőjét.

Az Ör-kkévalóban –áldassék- és a szent Tórában való hit ügyében írott levél

Habár az Ör-kkévalóban való hit világos és egyszerű dolog, és ismerlek, hogy a hit mindig nagyon világos számodra, mindenesetre mégis eszembe jutott pár dolgot írni ebben az ügyben, melyek segíthetnek barátaidnak és családtagjaidnak, akiknek meg kell erősödni ebben a dologban, érthetően ebben a levélben leírt dolgok csak bizonyos részletekkel foglalkoznak, mert röviden akartam írni, és teljességükben túl hosszúak lennének egy ilyen levélhez.

1. Fejezet

1. Az alapvető bizonyítékai a vallásnak két részre oszlanak. Az első rész annak bizonyítása, hogy van teremtője a világnak. A második, hogy a zsidók Tórája a Teremtő által adatott.
2. Az első részre vonatkozó bizonyítékok, melyek a Teremtő létét bizonyítják önmagukban még nem

bizonyítják a második részt, de második részre vonatkozó bizonyítékok, melyek a zsidók Tórájára irányulnak már önmagukban képesek bizonyítani az első részt.

2. Fejezet

1. Az egyszerű magyarázat az Ör-kkévaló létezésére az, hogy elképzelhetetlen teremtés, pláne egy ilyen csodálatos teremtés, Teremtő nélkül. Példa: Ha az ember talál az utcán egy pénztárcát teli pénzzel, és megkívánja, és elteszi magának. Később elfogják és megvádolják lopással, mert nem adta vissza az elveszett tárgyat. Ha azzal érvelne, hogy azt hitte a pénztárca és a tartalma magától lett, biztosan nem fogadják az érvelését. Mennyivel inkább így van egy ilyen csodálatos világ esetében, hogy nem tudja azt mondani, magától formálódott meg.
2. Egy kis példa a teremtés csodálatosságára: Mint napjainkban tudott egy pohár víz nem csak egyszerűen egy pohár víz, hanem a pohárban lévő vízben milliárdnyi vízmolekula van, melyek mindegyike több atomból áll össze, amik neutronokból, protonokból, és elektronokból állnak össze, melyek egy része áll, és egy része óriási sebességgel mozog, és még lehet őket további részekre és erőkre bontani, melyre itt nincs hely. Ebből az jön ki, hogy egy pohár vízben tökéletesebb gyár működik, mint bármelyik gyár a világon.

3. Mennyivel inkább így van a pohár víznél összetettebb dolgoknál, mint például az emberi agy. Aki ismeri a tudomány jelenlegi állását az emberi agyról, és ért a számítógépekhez, tudja a világ legtökéletesebb számítógépének viszonyát a világ legrimitívebb emberének agyával. Vagyis a különbség az emberi agy javára sokkal nagyobb, mint a legöregebb lovaskocsival utazás és egy Concorde repülővel való utazás között. Ha a legegyszerűbb számítógépről sem tudja senki elfogadni, hogy magától lett volna, akkor az emberi agy esetében hogyan lehetne?

4. Ez a bizonyíték annyira egyszerű, hogy nagyon nehéz megérteni sok ember miért nem gondol rá egyáltalán, és ha mégis gondolnak rá, gyenge cáfolatokkal ellökik ezt a gondolatot. A válasz erre meg van írva a Tórában a Sajftim hetiszakaszban: "a megvesztegetés megvakítja a bölcsek szemeit, és meghamisítja az igazak szavait" A magyarázók kérdezték, hogy miért duplázza meg a Tóra, ezzel a két kifejezéssel mondani a dolgot: Megvakítja a bölcsek szemeit, és meghamisítja az igazak szavait? Megválaszolták a magyarázók: Ha a bíró elfogadja a vesztegetést az kétféle tévedést okoz neki. A helyzetet sem látja helyesen, és az erre a helyzetre vonatkozó törvényt sem látja helyesen. Ugyanígy van a mi esetünkben is. A legtöbb ember amikor jön megítélni a hitet, megvesztegetik magukat a miatt a kényszer miatt, mert tudják ha helyesen döntenek a hitről, akkor vannak olyan dolgok az életében, amit meg kell változtatni, és néha nehéz nekik ez a változtatás, ezért elhajlítják értelmüket az igazság látásától. A tanács erre az, hogy az ember válassza el a tudatában a dolgokat. Döntsön úgy, hogy most először meg akarom ítélni, egyértelmű módon van-e teremtője a világnak, azon való gondolkozás nélkül, hogy milyen következményekkel jár, ha van a világnak teremtője, meg kell változtatnom

dolgokat, melyeket nehéz megváltoztatnom. Ha az ember ilyenformán gondolkozik biztos, hogy eljut az igaz végkövetkeztetésre.

5. Egyszer beszélgettem egy emberrel a hit ügyeiről, és ő nagyon határozott formában vitatkozott a hittel. Mondtam neki: Legyél őszinte magadhoz. Ha a Tóra csak két könnyű dolgot kívánna tőled, az első, minden szombat reggel imádkozzál öt percet, a második pedig, minden szombat délután ötperces időszakban ne gyújts tüzet, akkor a hit bizonyítékai, amikről beszéltünk fentebb nem lennének határozottan kényszerítőek? Párperces gondolkodás után azt mondta: Igazad van.

3. Fejezet

1. Vannak akik az utóbbi időkben úgy gondolják, hogy az ősrobbanás elmélet feloldja ezt a problémát, de ez csak az ősrobbanás elmélet hiányos megértéséből fakad. (Ezeknek a szavaknak nem szándéka döntenet abban a kérdésben, hogy az ősrobbanás elmélet helyes-e, hanem azt szándékozza mondani, hogy még ha el is fogadjuk az ősrobbanás elméletet, ez semmivel nem gyengíti a hitre hozott bizonyítékok kényszerítő voltát a világ teremtőjével kapcsolatban.)
2. Ehhez az ősrobbanás elméletének egy kis magyarázatát kell hozni (érthetően a helyhiány miatt nem tejjességében). A világban két féle dologra oszlik, erő, amit energiának neveznek, és anyag, amit tömegnek

neveznek. Az ősrobbanás elmélete arra a feltételezésre alapul, hogy óriási mennyiségű energia átfordult tömeggé, és így formálódott meg a világ, hogy egy óriási mennyiségű energia kitört és ebből az erőből képződött az anyaga minden létezőnek.

3. Ha belegondolunk a dologba úgy tűnik ez nem gyengíti a Teremtő létezésére hozott bizonyítékokat, hanem megerősíti azokat. Bevezetőként példa a dologra: Rendeznek egy versenyt, hogy ki tudja a világ legtökéletesebb számítógépét építeni. A végén két tudós ér el a verseny végéhez, akik mindketten magukban megépítették a világ legtökéletesebb számítógépét, és mindkettejük számítógépe ugyanazon a szinten van körülbelül, csak van egy lényeges különbség az elkészítésük módjában. Az első hoz egy teljesen kész számítógépet, melyet nagy szakértelemmel épített fel. A második pedig hoz egy kőtömböt, amit ledob a földre és az ütés hatására olyan láncreakciók indulnak el benne, hogy végül átváltozik olyan szintű számítógéppé, mint amit az első tudós csinált. Világos, hogy a második tudós nagysága sokkal nagyobb, mint az első tudósé, mert a természeti törvények alapján lehetetlen egy kőnek egy ütés által átváltoznia a világ legtökéletesebb számítógépévé, tehát biztosan ő építette ilyenre a követ, ilyen egyedi formában, és okosan kiépítette benne az elektronikát és a hasonlókat úgy, hogy egy ütés hatására milliányi láncreakció után a világ legtökéletesebb számítógépévé váljon.
4. Ugyanígy van a világ teremtésének ügyében is, melyet fentebb már elmagyaráztunk, hogy a világ létezése, és méginkább az óriási csodák, amik vannak benne, feltétlenül bizonyítják a világ teremtőjének létezését. Ha azt mondjuk, hogy a világ nem közvetlen módon lett teremtve, hanem egy óriási energiakitörés eredménye,

aminek erejéből alakult ki az egész létezés anyaga, akkor egy egyszerű kérdést kell feltennünk magunknak. Hogyan teremtődtek milliárdnyi féle teremtmények ilyen ésszerű formára, mint például az óriási számú növényfajta, és az óriási számú halfajta, és így tovább... és minden egyes fajtában van sok csodálatos dolog. Íme egy ilyen energiakitörésnek olyannak kellett volna lennie, hogy minden a legegyszerűbb legyen, mint például minden legyen piros, vagy ehhez hasonlók. A válasz erre a kérdésre, hogy ez az általános energia, ami kitört, milliárdnyi fajta energia részletből volt összekeveredve, melyek a legokosabb módon lettek szállítva, hogy együtt egy általános energiaként törjenek ki, és amikor kitört és az energia anyaggá vált, az anyag is szétoszlott sokmilliárdnyi részletre.

4. Fejezet

1. Kapcsolatba hozhatjuk ezt azzal a kérdéssel, ami jópár hittal foglalkozó könyvben fel van téve, és a Chazon Is is hozza az Emunó VöBitóhajn című könyvében, és ott megválaszolja ezt a kérdést. Az általános kiadásában nincs ez a pont belenyomtatva a könyvbe, és csak a Chazon Is talmudra írt könyveinek kiadásában a Tóhórajisz kötet első fejezetében a 9. pontnál található. Az előttem levő kiadásban a 300. oldal 2. sorában.

2. Én most idézem neked a szavait, amiket ott ír: Vannak képzelőtehetséggel rendelkező emberek, akik azt kérdezik: Mit nyerünk azzal, ha beismerjük, hogy van a világnak teremtője? Miután már kénytelenek vagyunk beleegyezni, hogy van teremtője a világnak, és nincs kezdete, és a létezése örökkévaló, visszatér a kérdés: Hogyan lehetséges egy létezés a jelenen (t.i. időn) kívül?

3. De az elképzelés nem tudja ezt megérteni, mert minden, ami található annak van mérete, megszabottsága, hossza, és területe, ezek által el lehet képzelni. Mindezen fajta létezők feltétlenül, az idő keretein belül léteznek, és ezért van kezdetük, és minden, aminek kezdete van, annak van léte, és aminek léte van, annak van léteztetője. De vannak olyan létezők, melyeknek nincs mérete, sem területe, de amelyek feltétlenül léteznek, de nem lehet elképzelni őket mert intellektuális koncepciók, mint például a $2 \perp 2 = 4$ vagy, hogy az átló hosszabb, mint az oldalhosszúság stb... és az intellektuális koncepciónak nincs fizikai megjelenése, vagy időbeli behatároltsága, nem születtek soha, és nem halnak meg soha, és a létezésük csak a lélekben érzékelhető, mert az embernek megadatott, hogy megértse az őt körülvevő világot. Az Ő –áldassék- létezése is hasonló létezés, ami létrehozta az egész világot, de egyáltalán nem lehet elképzelni a mibenlétét, hisz Ő –áldassék- mindenható, és szabad választással rendelkezik, és ismeri az összes alkotását, és tudja cselekedeteiket, és tudja szükségleteiket, és minden történésüket, és létezésben tartja mindazt, ami van az összes világokban akaratával –áldassék-. Mert minden létező az akaratával –áldassék- van kapcsolatban, és senki nem hat rajta kívül –áldassék-. Eddig a szavai.

4. Van egy részlet a szavaiban, melynek szándékát el kell magyarázni az olvasónak, hogy ne essen tévedésbe. A szavainak nem az a szándéka –I-ten ments!-, hogy egyenlővé tegye a Teremtő létezését valamilyen szellemi dolog létezésével, amiket példának hozott, hogy az átló hosszabb, mint az oldal, vagy hasonlók hiszen szavainak végén bőven kifejti, hogy a Teremtő létezése a valódi létezés, és csak egy példát szándékozott hozni azokra a részletekre, melyekről a kérdésre adott válaszában beszélt.
5. A kérdésre írt válaszában kívül még vannak nagyon fontos dolgok a Teremtő és a teremtés kapcsolatáról abban, amit írt, és aki jól belegondol a szavaiba az megérti.

5. Fejezet

1. Az igazi bizonyíték a Tóraadásra, magában a Tórában leírt esete a Tóraadásnak, mindazokkal a természetfeletti történésekkel, melyek írva vannak a Tórában rá. (Valamint mindazok a dolgok, melyek erőtejesen kijönnek a természet keretei közül, az egyiptomból való kivonulás, és a sivatagi vándorlás idején, azaz a Sás-tenger kettéválasztása, a manna lejövedele, a vízforrás velük vándorlása, és még sok más dolog, melyek le vannak írva a Tórában.) Egy olyan dolog, amely milliók szeme láttára történt, hiszen hatszázezer húszévesnél idősebb férfi volt, ha ehhez hozzávesszük a nőket az

már körülbelül egymillió kétszázézer, ha ehhez még hozzávesszük a gyerekeket húsz év alatt, és a kevert népet, akik felmentek velük, íme ez több, mint kétmillió ember.

2. Nem létezik egy ilyen mesét kitalálni, hogy ilyesmi történne többmillió ember szeme láttára. Hiszen aki hallja rögtön megkérdezi: Miért nem hallottam ezt még más millióktól is? Főleg, hogy a Tórában leírtak nemcsak sima elbeszélése a dolgoknak, hanem a dolgok elmeséléséből az embernek sok kötelessége jön ki, ezért nem venné át az ember a dolgot, ha a történet saját magát gyengítené. De mindenki tudja, hogy a Tóra ezzel a történettel együtt megtalálható a zsidó népben nagyon sok éve, a mainál sokkal közelebbi időben ahhoz, amiről a történet mesél, ezért semmiféleképpen nem lehet koholni egy ilyen történetet.
3. A többi vallásokban elmesélt csodás történetek, olyan dolgokról mesélnek, melyek bizonyos kis csoportokkal történtek, vagy egyes emberek mesélték magukról, hogy csoda történt velük. Egy ilyen történetet ki lehet találni.
4. Ez az oka annak, hogy a két manapság ismert vallás, a vallásuk gyökerét a zsidó nép gyökerére építették, és a Tóraadásra, csak a továbbiakban meghamisították, és hazugságokat találtak ki azért, hogy a vallásuk első szintje valami megalapozott dolog legyen, de a továbbiakban valóban nevetséges formában folytatták. Valamint ez az oka, hogy ez a két vallás sok éven keresztül telve van félelmetes gyűlölettel a zsidó nép irányában, sokasítván a zsidók tömegeinek megölését. Mert a zsidó nép további léte, amelyre az első szintet építették, és az, hogy a zsidó népnél a folytatás is igaz, és logikus, ezeknek a vallásoknak a szemére veti a hazugságaikat.

5. Erre a bizonyítékra is logikusan kell gondolnia az embernek a második fejezet végén említett önmegvesztegetés nélkül, és aki belegondol az megérti a dolog kényszerítő voltát. Még bővebben kéne erről a dolgról beszélni ebben a fejezetben, de miután a korábbi fejezetekben már bővebben beszéltünk erről a dolgról, ezért itt nagyon nagyon tömören fogalmaztam, és remélem egy másik alkalommal bővebben tudok beszélni erről, addig is mélyedj el annak a könyvnek az ötödik fejezetében, amit adtam neked. Melynek címe Közeledés az Ör-kkévalóhoz.

A dolgok lezárásául hadd hozzak egy részletet a Chazon Is szavaiból, melyeket annak az érzésnek az ügyében írt, amit a teljes hitre való érdeemesülés idején érez az ember. Ezt a Chazon Is az Emunó VöBitóhajn című könyvében írja az első fejezet 9. pontjában: Amikor az ember értelme érdeemesül meglátni az Ő létezésének igazságát –áldassék-, mindjárt belemegy egy vég nélküli öröm, és a lelke kellemessé válik számára, látni az Ör-kkévaló kellemességét, és a hús minden öröme eltűnik tőle, és a lelke beburkolózik a szentségbe, mintha elvált volna a testtől, és az egekben kóborolna. Az embernek ilyen szentségre emelkedése egy új világot nyit meg számára. Mert az embernek ebben a világban is lehetséges, hogy pillanatokra olyanná váljon, mint egy angyal, élvezni a szentség sugárzását, és minden evilági élvezet semmivé válik az Ör-kkévalóhoz –áldassék- való ragaszkodás élvezetéhez képest. Eddig a szavai.

Legyen meg az akarat, hogy mindannyian érdeemesüljünk folyamatosan az igazi hit fényére, és érdeemesüljünk arra, hogy a Tórában található szellemi

fény világítsa meg a lelkünket, és akkor a lélek átveszi azt lényegét, melyet az Ör-ökkévaló akart, hogy legyen a léleknek. Ha az ember érdemesül lelkének az Ör-ökkévalóhoz –áldassék- ragasztásában, nem csak a következő világban, hanem ebben a világban is, és ez az ehhez a világhoz tartozó legnagyobb élvezet. Ezt mondta Dávid király –áldásra emlékezete- a 42. zsoltárban: "Mint szarvasünő eped vízmedrek után, úgy eped lelkem utánad I-ten! Szomjuhozik a lelkem I-tenre, mikor jöhetek és láthatom meg az I-ten színét" Általában ajánlom neked, hogy érdemes fogadalom nélkül nagyon igyekezni, mindennap elolvasni ezt a zsoltárt, mert ez felébreszti benned a lélek szomjúságérzetét az Ör-ökkévalóra –áldassék-.